ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК

24. 5. 1985. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА ... ● ... ДИН. ● БРОЈ 1743

У СПОМЕН
НА
МАРКА ШАГАЛА

Рипли

Веровали или не!

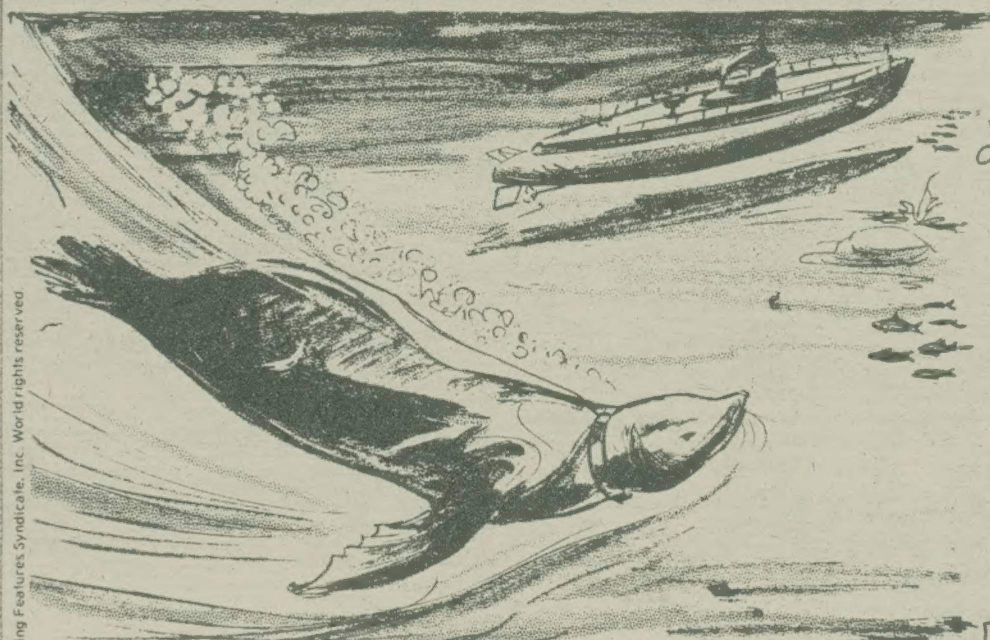

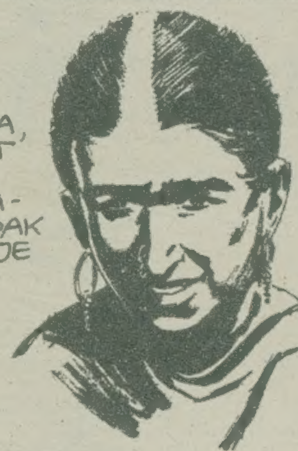

ЖЕНЕ

ИЗ ПЛЕМЕНА МАХАРА, СА ЈУГА АРАБИЈСКОГ ПОЛУОСТРВА, НАСРЕД ГЛАВЕ БРИЈАЧЕМ ПРАВЕ РАЗДЕЉАК ШИРОК 3 СМ, ШТО ЈЕ ЗНАК ДА СУ УДАТЕ.

МЕКСИЧКА АГАВА

(AGAVA AMERICANA)

КОЈА РАСТЕ У ВРЕЛОЈ ПУСТИЊИ МАСКИТАЛ У МЕКСИКУ ВЕОМА ЈЕ ВАЖНА У ЖИВОТУ ИНДИЈАНАЦА ОТОМИ. ОД ЊЕНОГ СОКА СПРАВЉАЈУ СЕ ЛЕКОВИ, НАПИТАК ПУЛКЕ КОЈИ СЕ ПИЈЕ УМЕСТО ВОДЕ. ОД ЛИШЋА СЕ ПРАВЕ ИГЛЕ, ПОКРИВАЧИ, ОДЕЛО, А МОЖЕ ДА ПОСЛУЖИ КАО ГОРИВО И ГРАЂЕВИНСКИ МАТЕРИЈАЛ.

ФОКЕ

СУ ТОКОМ I СВЕТСКОГ РАТА У БРИТАНСКОЈ МОРНАРИЦИ ОБУЧАВАНЕ ДА УЛАЗЕ У ТРАГ ПОДМОРНИЦА. ЖИВОТИЊЕ СУ ДОБИЈАЛЕ ХРАНУ УЗ ЗВУКЕ ПРОПЕЛЕРА, ПА СУ ЗАТО КАСНИЈЕ СЛЕДИЛЕ ПОДМОРНИЦУ У НАДИ ДА ЋЕ ДОБИТИ НЕШТО ЗА ЈЕЛО.

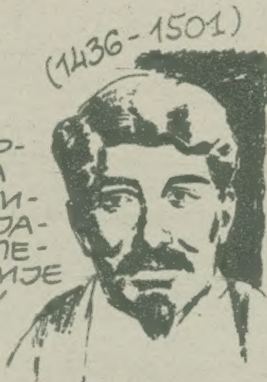

Матео Чивитали

(1436-1501)

ИТАЛИЈАНСКИ ВАЈАР И АРХИТЕКТА, БИО ЈЕ ДЕДА И СТРИЦ ДВАДЕСЕТ ЧЕТВОРИЦИ ВАЈАРА И ГРАДИТЕЉА.

ПРОСЕЧАН ЧОВЕК

ЛАКШЕ ПАМТИ НЕПРИЈАТНА ЛИЦА НЕГО ПРИЈАТНА. ТО СУ РЕЗУЛТАТИ ТЕСТА КОГА СУ ОБАВИЛИ ПСИХОЛОЗИ МИСУРИ УНИВЕРЗИТЕТА У КОЛУМБИЈИ (САД).

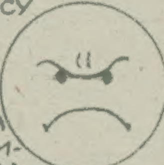

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ● ● ●

● ● ● у њујоршком забавишту које похађају деца богатих родитеља васпитачице између осталог уче малишане како да се пењу степеницама. Према тврђењу васпитача изгледа да су ови имућни клинци, навикнути на употребу лифтова, при-

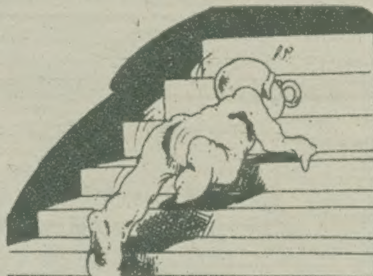

лично трапави на степеницама, па их је, у случају потребе, неопходно научити да их користе.

● ● ● трговац антиквитетима Клаудир Чавес из Рио де Жанеира три пута је пао на возачком испиту и чврсто је одлучио да одустане од сваког даљег покушаја да се домогне возачке дозволе. Али, зато је купио једног магарца и на леђима животиње сваки дан од куће до своје старинарнице превали по пет кило-

метара. Чавес је одушевљен новим „превозним средством" и каже: „Право је уживање претицати аутомобиле заглављене у саобраћајној гужви. На посао, сигуран сам, стижем много раније него да путујем аутомобилом".

● ● ● једрењаци који су се у 16. веку градили у Дубровнику били су на великој цени. Бродоградитељи из овог древног града знали су да препарирају

дрво на нарочит начин тако да су лађе одолевале зубу времена више од 50 година. Та вештина дубровачких мајстора била је позната у свим приобалним земљама, па се често могло чути како је нека лађа грађена на „дубровачки начин".

● ● ● швајцарски радници недавно су изишли на референдум да би се изјаснили о увођењу пе-

тонедељног плаћеног годишњег одмора за све запослене старе преко 40 година. На тајном гласању није прихваћено ово продужено одмарање. Већина Швајцараца сматра да је одмор од месец дана сасвим довољан.

● ● ● компјутери стварно раде све и свашта, али нису непогрешиви. Тако је недавно рачу-

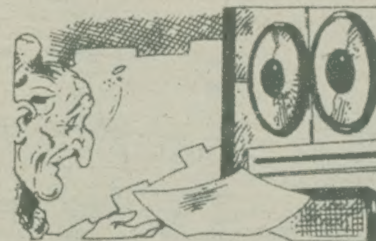

нар који прати податке са здравствених картона грађана Копенхагена издао налог да се Кристини Нардторп пошаље позив да се јави дечјем лекару и зубару. Међутим, Кристина није могла да оде на преглед јер има 103 године. Компјутер је очигледно „заборавно" оних сто Кристининих година.

● ● ● статистичари из Сједињених Држава израчунали су да сваки просечни Американац за разноразна писања годишње потроши пола литре мастила.

Сећања на Тита

ЗАСЕДА КОД КУПРЕСА

У АВГУСТУ 1942, У СТРЕЉАЧКОМ СТРОЈУ, С МИТРАЉЕЗОМ У РУКАМА, БИО ЈЕ ВРХОВНИ КОМАНДАНТ ПАРТИЗАНСКИХ ОДРЕДА ЈУГОСЛАВИЈЕ

Илустровао: Брана Јовановић

Уочи и за време напада за ослобођење Дувна и града Ливна, део Врховног штаба, с помоћним службама и више стотина рањених и болесних бораца, био је још на Цинцару и тромеђи Дувна, Купреса и Ливна. Једне августовске зоре наша извидница нас је известила да из правца Купреса бројна усташка колона креће према нама. Уз пут су запалили села Вуковско и Рилић, убијајући становништво. Усташке снаге су нам исувише биле близу тако да нисмо имали времена за повлачење ни извлачење, поготову због бројних непокретних рањеника. Наређено је да се сви покретни рањеници и болесници, као и медицинско и лекарско особље, одмах упуте у правцу Гламочког поља и према Прекаји, а да уз пут мобилишу народ за ношење тешких рањеника. Непокретни рањеници с мањим бројем медицинског особља требало је да остану тамо где су се нашли. Остали способни за борбу, с пратећом четом, имали су да иду на положај, у сусрет усташама. Врховни командант друг Тито био је у првом стрељачком строју, и то с митраљезом у рукама. У рату су најтежи тренуци пред почетак борбе. Тада су секунде дуге као часови.

Наоружање пратеће чете је више него задовољавајуће. Код ваљевских партизана остали су сви пушкомитраљези и митраљези „шарци" отети приликом борбе с Немцима у Србији, а у Фочи су добили следовање – доста муниције и ручних бомби.

Убитачном ватром

С те стране смо мирни и сигурни. У очима свих бораца је радост, јер је међу њима њихов Врховни командант – и то као митраљезац. Желе да покажу своју борбеност и ударну снагу, иако је ово прво борбено крштење с непознатим непријатељем, усташама чију ударну снагу не познају. Испред нас, по селима, горе куће и стаје, народ уз јауке и вриску узмиче пред усташким паликућама и кољачима. Чим је догледом осмотрио бројно стање и распоред непријатељских снага, друг Тито је сазвао на кратак договор десетаре, воднике, водне делегате и командни кадар чете. Направио је распоред десетина с митраљезима и пушкомитраљезима. На крају је подсетио Ваљевце на оне делове њихових усмених и писмених извештаја о борбама у Србији у којима су говорили да су стално морали пуштати непријатеља на блиско одстојање, да би сваки метак погодио по једног, јер није било довољно муниције, те су се борци задуживали за сваки метак. „Е, видите, другови, данас у овој борби, иако имамо доста муниције – усташе морамо пустити да дођу сасвим близу, јер су бројно знатно надмоћнији, а не одступају лако. Зато их морамо смлатити убитачном ватром и у првом судару натерати у бекство. На овај начин ћемо им нанети велике губитке, па неће моћи да крену на јуриш".

Што нам се непријатељска колона више примиче, то разговор и договор све више прелазе у шапат. На крају се споразумевамо само очима и покретима. Све је спремно. Борци држе прст на обарачу оружја. Доста их је и са одшрафљеним бомбама у рукама. Напад ће почети митраљезац, врховни командант партизанских одреда Југославије друг Тито.

Неочекивани преокрет

И сада, док сваки држи на нишану по усташу, не само да им распознајемо ликове, већ им и говор разумемо. Иде осиона усташка маса и замишља како ће нам се код Ливна сручити на леђа – кад се најмање надамо. Охрабрило их је то што су одбили све наше нападе код Купреса.

Одједном се, баш испред нас, нагло окренуше и нададоше у бекство. Тако нас онемогућише да их својом убитачном ватром на то натерамо. Како је код усташа до овог преокрета дошло, остала је тајна.

(Из књиге Владе Зечевића „Расте устанак")

ЧАРОБЊАК ИЗ ВИТЕБСКА

СЛИКАО ЈЕ У СНУ

МАРКА ШАГАЛА НИСУ СЛУЧАЈНО НАЗВАЛИ АНДЕРСЕН МЕЂУ СЛИКАРИМА

Где ли су сада оне студије рађене на дебелим платнима које су некад биле окачене изнад маминог кревета: водоноше, кућице, светиљке, процесије на брежуљцима? Изгледа да су то била груба платна те смо их ставили на под уместо тепиха.

Има нечег лепог у томе. Треба обрисати ноге. Паркет тек што је опран. Моје сестре су мислиле да су слике и прављене за то, нарочито кад су сликане на великим платнима.

Обливен сузама, покупио сам своја платна и поново их обесио на врата. На крају смо их однели на таван, где су под прашином, мало-помало, заувек мирно ишчезла...

И тада сам схватио да мој деда, као и моја изборана бабушка и сви моји (мајка ми је рекла: „Да, сине, видим, ти имаш талента, али, можда, би ипак био бољи трговачки помоћник. Жао ми те је. Откуд се то нађе код нас?") не хају нимало за моју уметност. Говорили би – каква је то уметност где нема чак ни сличности. Много су више ценили месо..."

Марк Шагал рођен је у јеврејском гету у близини белоруског градића Витебска, 7. јула 1887.

„Мој јадни, а весели граде! Ја, дете, гледао сам те безазлено с нашег прага. У мојим дечјим очима ти си изгледао сјајан. Када ми је бедем сметао, пењао сам се на кров да те видим. Зашто да не? И мој деда се тамо пео!

Иначе, на свет сам дошао полужив. Нисам хтео да живим (желео бих да психолози из тога не извлаче незгодне закључке). Боли су ме иглама, загњурили у ведро с водом и тек после тога – зачуо се слаб писак."

Отац му је радио у фабрици рибе, по читав дан слагао је смрзнуте харинге. Одело му се сијало од харинге из саламуре. На лицу би му се понекад појавио осмех. Мајка је за Шагала била краљица. Ту су били и ујаци. Неш који је свирао на виолини као какав шустер. Деда га је слушао и сањарио.

За сиромашну породицу је било веома тешко да пошаље дете на школовање у Петроград. Пријемни испит у Уметничкој школи није положио. Тај самовољни слободни дух није створен за академског сликара. Ипак, упознаје се са једним адвокатом који му откупљује две слике и омогућује му да се с малом стипендијом 1910. пресели у Париз.

Смешта се у „Кошницу" – необичну округлу зграду од које је стари скулптор Дибоа направио мноштво атељеа за сликаре. На климавим степеницама сусретали су се свакодневно, са сликама под мишком, Јапанци, Руси, Јужноамериканци. Шагал добија атеље покрај Модиљанијевог.

„Када би у суседном атељеу неки увређени модел почео да плаче, када би Италијани певали пратећи себе на мандолини, када би се Сутин (други велики сликар, Рус порекплом) враћао с пијаце с неколико старих кокошака као главним згодитком – да би их сликао, остајао сам у својој ћелији од дасака, стојећи пред штафелајем, осветљен бедном петролејском лампом. Помамно сам сликао. Тамо, између она четири прљава зида, опрао сам своје очи, постао сам сликар."

У Русију се враћа пред први светски рат, да би видео Белу, своју велику љубав. Још док је био у Петрограду, чим је угледао, осетио је да је то Она „моја жена. Њено бледо лице, њене очи. Како су велике, округле и црне. То су моје очи, моја душа".

С Белом се венчао 1915. У Русији су остали до 1923. Шагал је после октобарске револуције 1917. био постављен за комесара ликовних уметности у Витебску и за Први мај боји дрвеће на улицама Москве. Тај положај искористио је и да око себе окупи све молере из Витебска и да их учи сликању.

„Сви молери, стари с брадама, као и млади, њихови шегрти, почеше да копирају моје краве и коње. И на дан 25. октобра по читавом граду клатиле су се моје разнобојне животиње. Радници су се приближавали певајући „Интернационалу". Гле-

Аутопортрет са седам прстију

Двоструки портрет са чашом вина

ПУБЛИКА КАО БУКЕТ ЦВЕЋА

На премијери париске опере 23. септембра 1964. публика је први пут видела ремек-дело – таваницу коју је исликао Марк Шагал.

– Читав партер је на премијери као циновски букет цвећа – рекао је сликар. – Моја таваница треба да буде његов веран одраз.

Он је свој тако замишљен букет на таваници од 220 квадратних метара испунио темама из девет великих опера и балета. Поред изузетног дара, који је ту уложио, употребио је и велики физички труд. Употребио је 50 килограма оловног белила, сто литара терпентина, 50 литара бензина, 80 туби боја и 150 четкица свих величина.

Шагалове две фреске красе и хол Метрополитен опере у Њујорку: Тријумф музике и Извори музике.

Илустровао је и књиге. Гогољеве „Мртве душе", Ла Фонтенове Басне, библију, Аполинерове и Арагонове песме. Доживео је да буде једини живи сликар који је излагао у Лувру.

Када је прошле године напунио 97. година, приређене су велике ретроспективне изложбе у Вансу, Ници, Паризу.

Марк Шагал умро је 28. марта ове године.

дајући их како се смеше био сам сигуран да су ме разумели. Руководиоци су изгледали мање задовољни. Зашто је крава зелена, зашто коњ лети у небо, зашто?"

Пошто украшава јеврејско позориште у Москви, Шагал одлази у свет. Следе богате, срећне године. У Берлину, Паризу, на путовањима која га воде у Шпанију, Италију, Пољску, на Блиски исток... Удаљује се од крутих геометријских облика кубизма. Његови мотиви се не мењају – то су животиње и рибе, љубавни парови, букети цвећа и надасве – родни Витебск коме ће остати веран до краја живота.

Пред крај рата, 1944, умире Бела. Тада су већ неколико година живели у Њујорку, склоњени пред фашистичким прогонима.

„Мени се више неће вратити радост" – тада говори Шагал. Али дубоко у души, знао је да Бела не би волела да га види несрећног. Свет више не може без његових слика. Доживео је све почасти, обасут је наградама и признањима. Његова платна достижу фантастичне цифре. Као да сви осећају колико би били сиромашнији без тог, како га је Иља Еренбург назвао – Андерсен међу сликарима.

А његов савременик, ништа мање чувени сликар Пабло Пикасо, за њега каже: „Док он слика, човек никад не зна да ли он снева или је будан. Мора бити да има анђела у својој глави".

После рата и Белине смрти враћа се у Француску и настањује на југу, у Вансу. Једном приликом, о осамдесетом рођендану, примио је дописника „Пари мача". Над њим је бдела друга жена, Валентина – Ваља.

– Она је мој мозак. Без ње никад не бих довршио неку слику. Она ми сваки пут каже: „Сада мислим да је добро". Нема те моје слике пред којом нисам хиљаду пута стајао пун сумње и неспокојства.

– Ја иначе немам никаквог правила за сликање. Када почињем неко платно, не може се рећи да крећем у напад на њега; пре оно полази у напад на мене...

– Од живота ништа не тражим. Желим само да радим на миру, вредно као неки обућар, и да волим своју жену.

Тако је говорио човек с чијих се ципела никад није скинуло блато родног краја.

Приредила:
Весна Софреновић

Илустровала Босиљка Кићевац

СМРТ НИЈЕ ИМАЛА ТАКТА

ЧУВАЈ СЕ ДИРИГЕНТСКОГ ШТАПА!

МНОГИ СЛАВНИ МУЗИЧАРИ ЗАВРШИЛИ СУ ТРАГИЧНО

Љубимац краља Луја XIV, оснивач Париског оперског позоришта – будуће Велике опере – композитор, диригент и виолиниста Жан Батист Лили имао је обичај да уместо обичном палицом диригује дугачком зашиљеном трском. Био је обасут почастима, богат и на врхунцу славе када се, у част краљевог оздрављења, изводио Te Deum. Лили се, диригујући, толико занео да је врхом трске пробо ногу. Озледа се опасно инфицирала, изазвала тровање крви, гангрену и смрт.

Отровне печурке за ручак

О бурном животу препуном скандала и авантура италијанског композитора више од две стотине камерних кантата Алесандра Страделе написано је у 19. веку осам опера и неколико књига. Године 1677. Страдели је пало на ум да преотме вереницу венецијанског племића Контаринија и с њом побегне. Контарини је, по тадашњим обичајима, изнајмио људе да композитора ухвате и ликвидирају, али су се убице – бар тако је остало забележено – разнежиле кад су чуле један од Страделиних ораторијума и поклониле му живот. Пет година касније Контарини се ипак осветио и Страдела је платио главом венецијанску авантуру.

Енглески музичар Мајкл Вајз био је познат по великом таленту и прекој нарави. Тако је, једном, усред службе божје којој је присуствовао и краљ Чарлс II, демонстративно сео за оргуље и почео да свира јер му је проповед била предуга и досадна. У ноћи 24. августа 1687. Вајз се посвађао са женом и бесно изјурио на улицу где га је зауставио ноћни позорник. Вајз га је, цептећи од љутње, млатнуо песницом, а пренеражени чувар реда му је узвратио палицом по глави и нехотице му сломио лобању.

Јохан Шоберт, немачки композитор, утемељивач камерне музике с клавиром, дворски чембалиста принца Контија у Паризу и омиљени музичар париских салона умро је од отровних гљива трагичном омашком сервираних за његовом рођеном трпезом. Страдали су и један његов пријатељ, један слуга и сви чланови породице осим најмлађег детета.

Самоубиство колером

Двадесет осмог октобра 1893. године славни руски композитор Пјотр Иљич Чајковски дириговао је у Петрограду првим извођењем своје Шесте симфоније назване „патетична". Дело се није допало елитној премијерној публици. Четири дана касније Чајковски је, већ болестан, попио чашу непрокуване воде мада је одлично знао да епидемија колере бесни градом. Умро је 6. новембра, а остала је прича да се убио, изабравши колеру као оружје, због рђавог пријема „Патетичне симфоније".

Енрико Гранадос Кампина, један од најистакнутијих шпанских композитора деветнаестог и почетка двадесетог века, савладао је паничан страх од воде и усред првог светског рата отпловио за Њујорк да би чуо и одобрио адаптацију својих клавирских дела за оперу. При повратку се храбро укрцао на путнички брод „Сасекс" и стигао до Ламанша где је брод торпедовала и потопила немачка подморница. Да би трагедија била већа, Кампина није ни требало да путује „Сасексом" – пропустио је лађу за коју је имао карту до Шпаније да би свирао на пријему код америчког председника Вилсона.

Пуцањ због полицијског часа

Извођење музичких дела Антона фон Веберна, једног од најистакнутијих представника такозване Модерне бечке школе, забранили су нацисти 1938. и композитор се повукао у мало аустријско место Мистерсил код Салцбурга где је дочекао долазак савезника. Године 1945. налазио се на улици са својом ћерком и није обратио пажњу на почетак полицијског часа. Један претерано ревносан амерички војник је пуцао и убио га.

Славни руски композитор, музички реформатор, Александар Николајевич Скрјабин одлучио је да не придаје важност гнојавој бубуљици која му се појавила на усни и претворила у ужасан чир. Тек када га је висока температура оборила у постељу, дозволио је хирурзима да га оперишу, али је за моћи медицине 1915. године било прекасно. Скрјабин је у року од неколико сати умро од тровања крви. Посмртна маска није могла да буде направљена јер је композиторово лице било потпуно унакажено од чира.

Мјечислав Карлович није био само највећи пољски композитор касног романтичног периода већ и један од првих одушевљених популаризатора скијања и планинарења у својој земљи. Због ове љубави настано се 1908. године у Закопанима где је на миру компоновао и верао се по Татрама. На једном од тих усамљеничких излета на скијама засула га је и усмртила снежна лавина у тридесет трећој години.

Б. Дожић

ИЗГЛЕДА ДА ЧОВЕК МОРА ДА ЗНА ТРИ ЈЕЗИКА ОД КОЈИХ ЈЕ ЈЕДАН КОМПЈУТЕРСКИ

ЋУТЉИВИ КУЋНИ ПОМОЋНИК

Ствар је готово невероватна: он нити уме да усисава прашину, нити тресе тепихе, не кува ручак, о прању судова и да не говоримо, не емитује ни радио ни телевизијски програм, не ради ни послове који се очекују од фрижидера, миксера, или експрес-лонца, а ипак је постао један од најпопуларнијих кућних апарата. Притисак љубитеља био је толики да је чак и СИВ, у време врло строгих царинских прописа, изменио неке одлуке и дозволио увоз његовог величанства – кућног компјутера.

Компјутер, па још кућни! Колико год да би оваква реченица пре мање од једне деценије изгледала колико футуристичка, толико и фантастична, данас да једва још код неког изазива неверицу. Јер, изрази попут бејзика, паскала, пролога, софтвера, хардвера, микродрајва или флопи-диска готово да су ушли у свакодневни живот.

Колико их има?

„Ко хоће да успе у савременом свету мора да говори три језика – енглески, шпански и – компјутерски", каже амерички писац Џон Нејзбит у књизи „Мегатрендови – десет праваца који ће изменити наш живот". Књига је шездесет (!) недеља била на врху „Тајмове" листе бестселера и односи се на Америку – Северну и Јужну.

За наше прилике шпански баш и није толико неопходан, о енглеском би можда могло и да се разговара, али зато о трећем – компјутерском – не би требало да постоје никакве дилеме.

И одједном, готово преко ноћи, армија заљубљеника у рачунаре, пионира који покушавају да достигну ако не Америку и Јапан (јер тако нешто је илузорно) оно бар Европу, намножила се до неслућених граница. Колико их има? По оптимистима – у Југославији има тренутно бар стотинак хиљада кућних компјутера. Песимисти тврде да их нема више од десетак хиљада. Прецизни подаци не постоје јер њихов увоз је досад био забрањен, границу су прелазили илегално и онда је сасвим разумљиво што се власници рачунара нису баш превише хвалили оним што поседују. У сваком случају и једна и друга бројка су довољно импозантне. Поготову ако им се дода још по једна нула, јер на један компјутер долази бар десет заљубљеника, најмање пет будућих власника.

Ни бејзик више није језик неких тајних операција, комликованих симбола и бројки. Изборио је право, или ће то учинити следећих година да се нађе у програму – основних школа.

Микропроцесори у савременом домаћинству више нису никакав луксуз. Уобичајено је имати компјутеризован шпорет, програмибилну машину за прање судова или рубља, уређај за видео или аудио пријем који самостално бира и снима одређене емисије јер је за то програмиран чак двадесет девет дана унапред. Нису изузетак ни дечје играчке које самостално „одлучују" о путањи кретања или брзини, а при том синтетизованим гласом саопштавају, на пример: „Препрека на путу, не могу даље!"

Микропроцесори обично обављају само строго одређену радњу (контролисање температуре уз бројање окретаја машине за прање рубља), док микрокомпјутери микропроцесорима имају знатно веће могућности и ширу примену.

Прича о рајској башти

Рачунари нагло мењају свет око нас. Претпрошле године сер Клајв Синклер одржао је говор пред саветом Конгреса САД за питања будућности:

„Говоре нам да се налазимо на почетку друге индустријске револуције и ово, до јуче радикално мишљење, данас је општеприхваћено. Ја се потпуно слажем с тим, мада би процес о којем говоримо пре требало сматрати трећом, него другом револуцијом. По мени, прва револуција се одиграла у време када је човек научио да сеје и жање, завршавајући тако номадско доба ловца који је силом прилика већину свога времена, бар у највећим делу године, проводио у потрази за храном.

Сељак је, када већ говоримо о том првом револуционару, могао својом ратарском делатношћу да храни себе, али и неколико особа ослобађајући их потребе да се сами исхрањују. И они су се окренули прављењу ствари – ашова за пољске радове, посуда за кућу, кочија и бродова за путовање светом. Почели су да пишу и записују, доносе законе и бране велике површине од непријатеља.

Многи су, вероватно, жалили за једноставнијим, невинијим начином живота: прича о рајској башти можда је, у ствари, и одраз тога, али је ова промена довела до пораста и ширења становништва. Није било шансе за повратак на старо.

Друга велика промена се одиграла крајем 18. века, када смо научили да израђујемо предмете, не помоћу ручних апарата, већ помоћу машина. У ствари, ова промена је била доступна: машине за ткање одевних тканина, иако ручно покретане, и многи други примери постојали су још у римско доба. Али је вероватно основни елемент у ономе што називамо индустријском револуцијом, био проналазак снаге паре, који није давао само машине за индустрију већ и снагу за транспорт. Енергија угља заменила је енергију ветра.

Опет се становништво повећало, људи су путовали још даље, а брањене територије су постале још

веће. Поново су људи жалили за прошлошћу која је постојала више у машти него у стварности, иако су ситнице нашег свакодневног живота, све оно око наших огњишта, бивале богатије. Велики број људи је постао слободан да води мисаонији, студиознији живот на универзитетима за, у крајњем, добробит и напредак науке.

Тако долазимо до треће велике промене која лежи на нама – такозване друге индустријске револуције. Делимично она је изазвана заменом радника у фабрикама роботима и рачунарима, а делимично квалитативним скоком у обради и преносу информација. А у целости то се, на овај или онај начин, дотиче компјутера и још једном ће милиони људи бити ослобођени да би се посветили другим активностима.

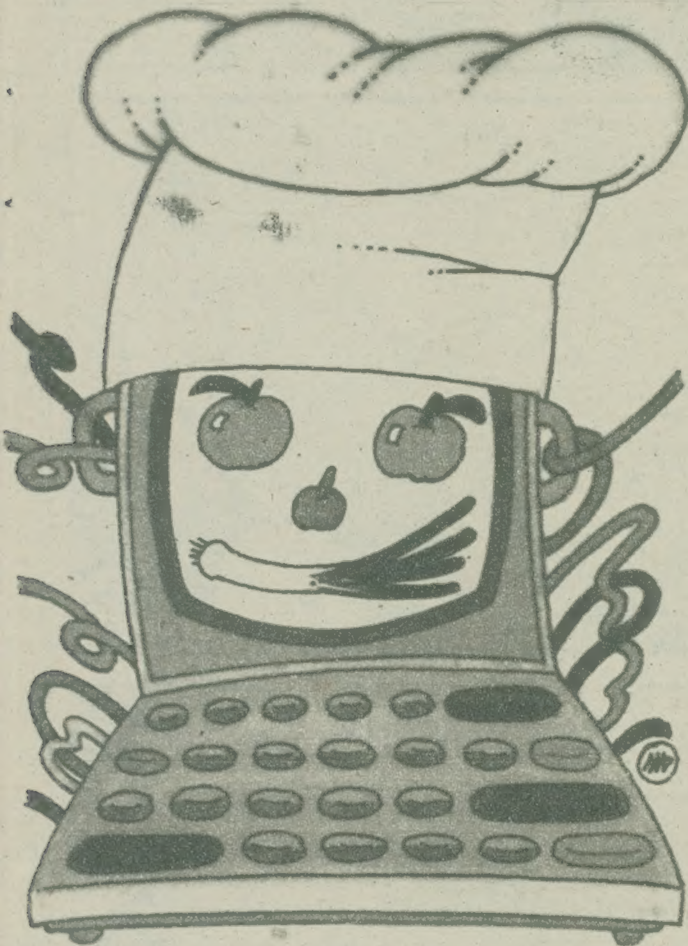

Илустровао Љубомир Милојевић Љубац

Информације – фактор од животног значења

Позитивно у овом процесу је то што се људи ослобађају тешког рада у фабрикама. Негативно (и оно што већ видимо) јесте то што расте број незапослених и сиромашних. То је једна од несрећних последица коју тренутно не можемо да спречимо, али је, верујем, само привремена и проузрокована невероватно брзим падом броја запослених директно у производњи. Тамо где је четрдесетих година радило педесет одсто у фабрикама, само пола века касније неће радити ни десет одсто. И ова револуција ће, тако, проширити хоризонте колико и претходне две..."

Амерички футуролог Алвин Тофлер (код нас су му две преведене књиге „Трећи талас" и „Шок будућности" доживеле значајан успех) каже:

„У истом тренутку у којем, рецимо, Талбот и челичане пропадају, на свим другим странама одјекује бука новог предузетништва – информатике, електроника, генетика и слично. Ласеров зрак потискује пнеуматски чекић. Прелазимо из једне економије у другу. Ступамо у нову цивилизацију, цивилизацију трећег таласа...

Можемо замислити следећу ситуацију – ви желите да купите нов фото-апарат. Притиснете дугме свог телефонског рачунара. Објашњавате рачунару шта желите, какав фото-апарат, све до најситнијих појединости. Затим ће вам ваш рачунар са свог екрана саопштити све информације произвођача. Ви доносите одлуку у својој соби, фото-апарат вам стиже поштом. И све то данас више није научна фантастика. Америчка друштва „Compu-card" или IBM већ довршавају сличне системе.

Револуција информације храни диференцијацију, разликовање. Да ли сте се запитали како се умножавају теничке радње и магазини? Или низ ланаца специјализованих телевизија? Информација је више него икада фактор од важног животног значаја. Али, за разлику од рада не може бити усмеравана, дириговања, руковођена... И струји све брже и брже. Ево, да наведем као пример рачунаре. У почетку су били у власти монопола великих предузећа. Данас, рачунаре поседују сви, укључујући чак и децу...

Када сам 1980. године у књизи „Трећи талас" говорио о повратку радних људи у њихове домове и куће, често се догађало да ме називају утопистом, а понеки су чак сматрали да сам луцкаст. А сада је, прошле године, у часопису „Business Week" објављена студија заснована на стварним подацима у којој се саопштава да ће око петнаест милиона људи моћи да ради код куће, у својим домовима, још пре 1990. Данас таквих људи има свега (!) седам стотина хиљада. Ствар је у томе што за такав рад још није завршена изградња јевтиније техничке основе – зато овај рад за сада значи још само мали допринос за америчку економију. Али, очигледно је да треба само мало сачекати – када рачунари и видеоуређаји постану јевтинији, што је неизбежно уз увећану производњу, јасно је да ће доћи до огромног размаха..."

А размах је такав, рекли бисмо, да време премашује чак и најоптимистичкија предвиђања футуролога. Куповина фото-апарата, на начин како ју је описао Тофлер, не само да више није никаква маштарија, већ није ни новост. Рачунари су постали и буквално свакоме доступни („комодор 64" већ сада стаје мање од 600 марака), а направљени су тако да би то пре само једне деценије изгледало незамисливо – једноставни за руковање чак и минимално образованим људима. Више није потребно учити десетине и стотине различитих инструкција, команди и наредби, шифара и кодова помоћу којих се програмирају велики рачунски системи. Довољно је овладати вишим програмским језиком – бејзиком или неким другим који одређени компјутер „разуме". Јер, са свега стотинак сати учења у бејзику се може испрограмирати оно за шта је некада било потребно школовање на факултетима и познавање рачунара до најситнијих појединости.

А за оне којима чак и то изгледа тешко – постоје готови програми са упутствима за руковање у којима се сналазе и деца предшколског узраста.

Из књиге „Све о компјутерима" Михајла Домјана и Андрије Колунића

КО, КАД, ШТА
ГОДИНЕ НИСУ ВАЖНЕ

Људи су чудни. Док су мали, највећа жеља им је да што пре одрасту, да кувају ручак, возе аутомобил, сазидају кућу; чине све да изгледају старији. Касније, кад им се та жеља испуни, опет нису задовољни: жале за младошћу. Да ми онда беше ова памет, уздишу.

Десмонд Морис, енглески научник и писац, прочитао је хиљаде биографија и извукао одређене закључке. „Свако доба нам нуди нешто посебно", каже он. „Потпуно је свеједно да ли жудимо за зрелошћу или се носталгично сећамо старих добрих времена. У оба случаја пропуштамо садашњост".

Морис нам, дакле, саветује да док смо мали будемо мали, кад одрастемо да будемо оно што јесмо, а ствари ће, саме по себи, доћи на своје место и у своје време. „Али, морам признати" (он поштено признаје!) „да постоје и изузеци".

Не знамо да ли су се изузеци придржавали нечијег савета. Вероватније је да нису били превише заокупљени својим годинама него су имали паметнија посла. Чиме су се то они бавили, и у које доба, како су заслужили назив изузетка и зашто?

Кад је имао (ла) година

3 – Волфганг Амадеус Моцарт је свирао чембало и био је у стању да после само једног случаја понови цео став.

7 – Фредерик Шопен је компоновао „Полонезу у Г молу".

10 – Томас Едисон је уредио лабораторију у очевом подруму и тако отпочео каријеру највећег проналазача у историји.

12 – Маркус Хупер из Лондона препливао је канал Ламанш.

15 – Луј Брај, слеп од своје треће године, изумео је азбуку за слепе.

15 и по – Изабела Гертнер постала је сениорски првак државе у џудоу, а Роберт Фишер велемајстор.

Илустровао Ненад Милићевић

20 – Артур Рембо завршава своје песничко дело.

21 – Џејн Остин почиње свој први роман „Гордост и предрасуда".

25 – Чарлс Линдберг прелеће Атлантик.

35 – Блондин, чувени акробата, ходајући на конопцу прелази Нијагару.

42 – Маргот Фонтејн почиње да игра у пару с Рудолфом Нурејевим.

43 – Џон Кенеди постаје најмлађи председник САД.

50 – Хенри Форд уводи у производњу бескрајну траку.

64 – Френсис Чичестер опловио је свет потпуно сам у једрилици дугачкој шеснаест метара.

84 – Винстон Черчил, који се у осамдесетој повукао са свог другог председничког мандата да би био обичан члан Парламента, слави још једну парламентарну победу – и излаже своје слике.

90 – Пабло Пикасо, сликар, доживљава велику част да му за деведесети рођендан слике буду изложене у Лувру.

100 – Јуби Блејк, регтајм клавириста и композитор, умире (1983). Пет дана раније, на свом рођендану, рекао је: „Да сам знао да ћу оволико живети, боље бих се чувао".

119 – Шигечијо Изуми из Јапана документовано је проглашен за најстаријег човека свих времена а онда у добром расположењу прославио свој рођендан 29. јуна 1984. Док ово пишемо – још је жив.

Милорад Иванић

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

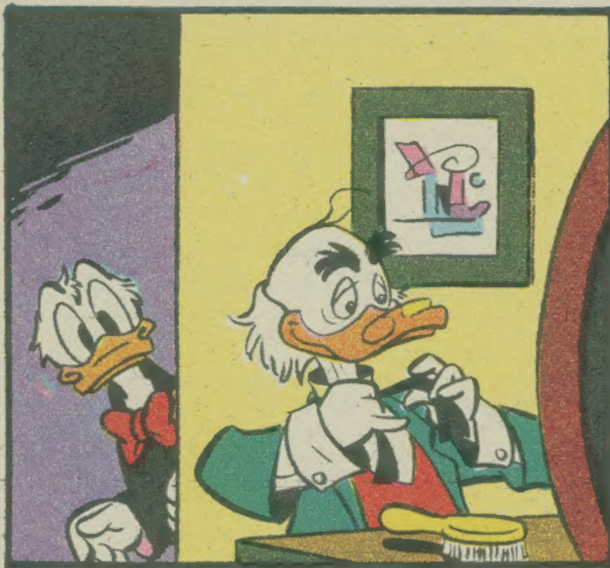

ТИ ВЕЧЕРАС, ДЕДА СТА-ЈО, ИДЕШ НЕКУДА?
ИДЕМ! САМО...

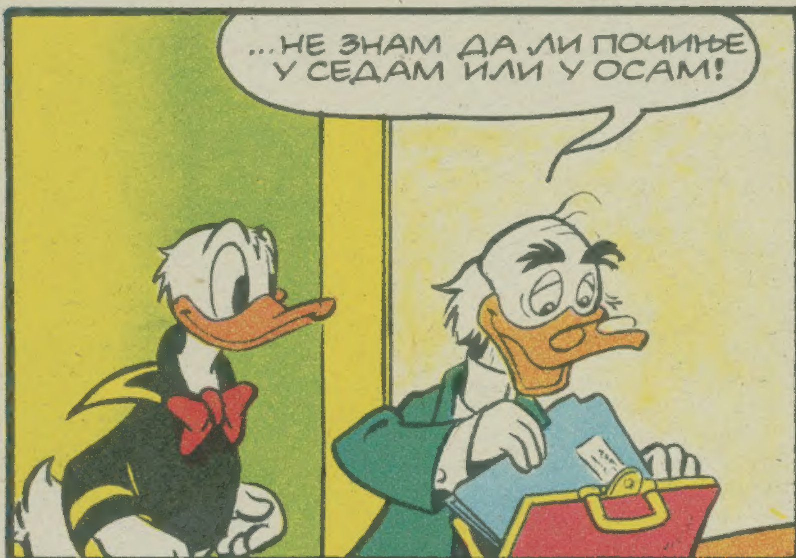
...НЕ ЗНАМ ДА ЛИ ПОЧИЊЕ У СЕДАМ ИЛИ У ОСАМ!

ЗАТО ЋУ КРЕНУТИ ПРЕ СЕДАМ! ЗА СВАКИ СЛУЧАЈ!

А КАКАВ ЈЕ ТО ВАЖАН САСТАНАК?
Distributed by King Features Syndicate

МЕСЕЦНИ СКУП УДРУЖЕЊА РАСЕЈАНИХ ПРОФЕСОРА!
© 1985 Walt Disney Productions All Rights Reserved

ДРАГЕ КОЛЕГЕ, НЕДЕЉНИ САСТА-НАК ЦЕТВРТКОМ УДРУЖЕЊА РАСЕ-ЈАНИХ ПРОФЕСОРА ОДРЖАН ЈЕ СИНОЋ!

НЕДЕЉНИ?
ПРОФЕСОРИ?
ЦЕТВРТКОМ?
СИНОЋ?

За читање наглас

САКИ (Х. Х. МАНРО)

ТОБЕРМОРИ

Било је прохладно, кишом испрано поподне пред крај августа, баш у оно неодређено доба године када се јаребице још налазе у безбедности или у хладњачи и када нема никаквог лова – сем ако се граничите на северу Бристолским Каналом па вам се у том случају пружа прилика да с дозволом закона јурите гојне риђе јелене. Дом леди Блемли није се граничио на северу Бристолским Каналом, и стога сви њени гости беху тога дана на окупу око чајног стола...

Непрекидна пажња целог забленутог скупа беше усредсређена на сасвим обичну појаву г. Корнелиуса Апина. Од свих гостију леди Блемли, углед овога беше најмагловитији. Неко је био рекао како је он „даровит човек", и домаћица га је позвала у госте гајећи умерену наду да ће бар један мали део те његове даровитости допринети општем расположењу. Све до времена када је послужен чај, она је узалуд покушавала да открије у ком правцу лежи та његова даровитост...

Он је за госте просто постао г. Апин, док је његово крштено име, Корнелиус, изгледало као нека провидна подвала која се вуче још од крштења. А сада, ето, он тврди да је направио неко епохално откриће поред којега проналазак барута, штампе и парне машине изгледа као незнатна ситница...

– И зар ви збиља од нас очекујете да поверујемо – казао је сер Вилфрид, – да сте открили начин за упућивање животиња у вештину људског говора и како је наш драги Тобермори ваш први ђак кога сте успели да научите тој вештини?

– Тим проблемом се бавим већ седамнаест година – рече г. Апин, – али тек последњих осам или девет месеци донели су ми као награду прве наговештаје успеха. Ја сам, разуме се, експериментисао са хиљадама животиња, али у последње време ограничио сам свој рад на мачке, та чудна створења која су се тако дивно прилагодила нашој цивилизацији, премда задржавају све своје високо развијене шумске инстинкте. Међу мачкама може се каткада наићи на покоји изразит пример виших интелектуалних способности, као што се може наћи и у гомили људских створења, и када сам се пре недељу дана упознао са Тоберморијем, одмах сам увидео да сам наишао на „над-мачку" изванредне интелигенције. Својим последњим експериментима доста сам се приближио успеху; са Тоберморијем, како га ви зовете, постигао сам циљ.

Г. Апин заврши своју необичну изјаву настојећи да свој глас лиши сваког ликујућег призвука. Нико не рече „Којешта", иако су се Кловисове усне искривиле, свакако у немом уобличавању тог израза неверице.

– Ви хоћете да кажете – упита г-ђица Рескер после кратког ћутања, – да сте Тоберморија научили да изговара и разуме лаке једносложне реченице?

– Драга г-ђице Рескер – рече чудотворац стрпљиво, – мала деца, дивљаци и умно заостали људи уче се на тај постепени начин; али када човек савлада проблем почетног рада са једном животињом високо развијене интелигенције, њему више нису потребне такве пипаве методе. Тобермори се савршено служи нашим језиком.

Овога пута Кловис рече врло разговетно „Више него којешта"! Сер Вилфрид је био учтивији, али подједнако скептичан.

– Зар не би било боље да донесемо мачку и сами пресудимо? – предложи леди Блемли.

Сер Вилфрид изиђе да потражи животињу, а остали се наместише на својим седиштима у леном очекивању неког више или мање вештог салонског говора из трбуха.

После неколико тренутака сер Вилфрид се врати у собу разрогачених очију и необично узбуђен, а у лицу је био приметно блед.

– Тако ми бога! Истина је! Његово изненађење је било потпуно истинско и присутни се пренуше заголицани новим интересовањем.

Сер Вилфрид се сруши у фотељу и настави скоро без даха: – Нашао сам га како дрема у соби за пушење. Позвах га да попије чај. Он ме погледа жмиркајући на свој уобичајени начин. „Хајде, Тоби," рекох му, „немој да на тебе чекамо." И, тако ми бога, шта мислите, тај вам одвали најприроднијим гласом да се чисто најежих – „Доћи ћу, вели, кад је мени воља!" Скоро сам искочио из коже!

Апин је изложио ствар пред најневернијим Томама; саопштење сер Вилфрида деловало је одмах са потпуном убедљивошћу. Жагор изненађених усклика подиже се око научника који је седео без речи, уживајући у првим плодовима свог запањујућег проналаска.

Усред ове галаме појави се Тобермори и, правећи се невешт, упути се својим меким, кадифастим кораком у правцу групе око чајног стола. Неки осећај укочености наједном обузе све присутне. Изгледи за општење на равној нози са једном домаћом мачком која се одликовала, као што се већ показало, оштрим начином изражавања, испуњавали су их неком неугодношћу.

– Желиш ли мало млека, Тобермори? – упита леди Блемли нешто усиљеним гласом.

„Немам ништа против", гласио је равнодушан одговор.

Присутни уздрхташе од пригушеног узбуђења, и могло се опростити леди Блемли што јој је рука била несигурна кад је сипала млеко у тањирић.

– Бојим се да сам просула доста млека – рече она као извињавајући се.

„Само кад то нисте учинили по мом ћилимчету!" рече Тобермори.

Гости се следише, и после кратког ћутања г-ђица Рескер упита најљубазнијим гласом да ли је било тешко научити људски говор. Тобермори је погледа право у очи, па онда мирно усредсреди своју пажњу на једну тачку иза њених леђа.

● НАСТАВАК НА СТР. 10 ●

● НАСТАВАК СА СТР. 9 ●

Било је јасно да досадна питања не спадају у оквир његовог плана живота.
– Шта ти мислиш о људској интелигенцији? – упита мало невешто г-ђица Мавис Пелингтон.
„Конкретно о чијој интелигенцији?" хладно упита Тобермори.
– Па... на пример о мојој – рече Мавис и збуњено се насмеја.
„Ви ме стављате у незгодан положај", рече Тобермори, чији глас и став никако нису одавали забуну. „Када је било речи о томе да ли би требало и вас позвати, сер Вилфрид се успротивио. Рекао је да сте ви најглупља жена из његовог круга познанства, и да постоји велика разлика између гостопримства и бриге о слабоумнима. На то је леди Блемли одговорила да заслужујете позивницу управо због ваше слабе памети, јер од свих њој познатих особа једино бисте ви, у вашој слабоумности, могли откупити њихов стари аутомобил. Знате, она кола која зову „Завист Сизифова", јер сасвим лепо иду уз брдо кад их гурају".
Леди Блемли се пожури да то изглади, али би, њена објашњења свакако била много убедљивија да није баш тога јутра, у разговору са Мависом, немарно споменула како би та кола била као наручена за њу, тамо доле у њеном Девоншајру.
Тада мајор Барфилд учини неспретан покушај да скрене разговор на друге ствари.
– А како твоја авантура са шареном мачкицом тамо код штале, а?
Оног тренутка када те речи слетеше са његових усана, сви увидеше да је учињена грешка.
„О таквим стварима се обично не говори тако јавно", рече Тобермори леденим гласом. „На основу површног посматрања вашег понашања откако сте у овој кући, мислим да вам не би било пријатно ако бих ја скренуо разговор на ваше мале забавице."
Паника која је настала није се ограничила на мајора.
– Како би било да одеш у кухињу и видиш да ли ти је готова вечера? – рече ужурбано леди Блемли, прелазећи преко чињенице да до Тоберморијеве вечере има бар још два добра сата.
„Захваљујем", рече Тобермори, „не тако брзо после чаја. Не желим да умрем од претовареног желуца".
– Знаш, мачке имају девет живота – рече срдачно сер Вилфрид.
„Можда", одговори Тобермори, „али само једну јетру".
– Бог с вама, Аделаидо – рече г-ђа Корнет, – ваљда не желите да та мачка оде и расприча се о нама тамо пред послугом!
Паника заиста беше обузела све госте. Испред прозора већине спаваћих соба ове куће пружала се узана украсна балустрада, и сви се с ужасом опоменуше да је то место, у свако доба дана и ноћи, било Тоберморијево омиљено шеталиште...
Лице Бертија ван Тана, који је већ у седамнаестој био толико покварен да је већ давно престао с покушајима да постане још гори, прели се бледилом једва за нијансу тамнијим од белине гарденије, али он није начинио грешку да излети из собе, као Одо Финсфери, млади господин за кога рекоше да се спрема за свештеника и кога је вероватно узнемирила помисао о саблазни коју би могао чути о својим ближњима. Кловис је имао присуство духа да задржи спољашњу мирноћу, а у себи је рачунао колико би му времена требало да преко фирме за купопродају животиња набави сандуче одгајених мишева, који би послужили као средство за заташкавање.
Чак и у овако деликатној ситуацији Агнес Рескер није могла поднети да дуго остане у сенци.
– Зашто сам уопште долазила овамо? – упита она театрално.
Тобермори одмах прихвати ову прилику да опет дође до изражаја.
„Судећи по ономе што сте казали г-ђи Корнет на крокет-игралишту, ви сте дошли да се наједете. Описали сте Блемлијеве као најдосадније људе које познајете, али сте им уписали у заслугу што имају довољно разборитости да плаћају првокласну куварицу; иначе би једва успели да им било ко по други пут дође у посету."
– Нема у томе ни трунке истине! Позивам се на г-ђу Корнет, узвикну пренеражена Агнес.
„Г-ђа Корнет је касније поновила вашу опаску у разговору са Бертијем ван Таном", настави Тобермори, „па је казала: 'Та жена је права гладница; ишла би на крај света ради четири добра оброка на дан,' а Берти ван Тан је на то рекао" – Срећом на овом месту причање се окончало. Тобермори је наједном приметио како се велики жути Том из парохијског дома провлачи кроз жбуње прикрадајући се штали. И за трен ока нестаде кроз отворена стаклена врата.
Када је ишчезао његов и сувише сјајни ученик, Корнелиус Апин се нађе усред урагана огорчених прекора, брижних испитивања и страшљивих преклињања. Он је био одговоран за ово стање, па је требало да предузме мере како се оно не би погоршало.
Да ли би Тобермори могао да пренесе своју опасну вештину и на друге мачке? Било је прво питање на које је морао да одговори. Он рече да је Тобермори можда упутио своју присну пријатељицу, шталску мачкицу, у своју новостечену вештину, али није вероватно да је његово учење могло узети шире размере.
– Дакле, Тобермори је без сумње драгоцена мачка и велики љубимац – рече г-ђа Корнет, – али ви ћете се зацело сложити, Аделаидо, да и он и шталска мачка морају бити сместа убијени.
– Ви зацело не мислите да су ми последњих четврт сата причинили задовољство? – рече леди Блемли горко. – Мој муж и ја много волимо Тоберморија – бар смо га волели пре него што му је усађена ова ужасна способност; али сада, наравно, не преостаје ништа друго већ да се уништи у што краћем року.
– Могли бисмо ставити мало стрихнина у остатке хране коју му дају за ручак – рече сер Вилфрид – а ја узимам на себе да шталску мачку удавим у води. Кочијашу ће бити веома жао да изгуби своју љубимицу, али ја ћу му рећи да се појавила врло прилепчива форма шуге код ових двеју мачака и да то морамо учинити из предострожности да се зараза не би пренела и на псе.
– А мој велики проналазак! – јави се с негодовањем г. Апин. – Зар после толиких година истраживања и експериментисања.
– Ви можете до миле воље експериментисати са ситном стоком, која је под сталним надзором – рече г-ђа Корнет, – или на слоновима у зоолошкој башти. За њих кажу да су веома интелигентне животиње. Уосталом, слонови имају ту добру страну да се не шуњају око наших спаваћих соба, под столицама, и тако даље.
Арханђел који би у заносу објавио почетак хиљадугодишњег царства Месијиног, па наједном открио да се оно коси са тврђењем песника Хенлија, и да би се морало одгодити на неодређено време, једва би се више покуњио но што је то учинио г. Апин због оваквог пријема његовог чудесног постигнућа. Јавно мишљење је устало против њега, и заиста, само да је ствар била стављена на гласање, вероватно би се само незнатном мањином спасао да и сâм не буде подвргнут дијети стрихнина.
Због недостатка подесних возова, као и због јаке жеље да виде како ће се ствар окончати, гости се нису одмах разишли својим кућама, али вечера је била далеко од тога да буде угодна...
Леди Бламли се трудила да одржи нешто што је, бар она се надала, личило на разговор, али њена пажња је била усредсређена на врата.
Тањир са пажљиво одмереним остацима рибе стајао је припремљен на полици; али прошло је воће, послужени су и слаткиши, а Тобермори се није појављивао ни у трпезарији ни у кухињи.
Вечера, која је личила на даћу, била је ипак весела у поређењу са каснијим бдењем у соби за пушење. Јело и пиће послужили су бар донекле да скрену пажњу и забашуре неугодност која је преовлађивала. Бриџ није долазио у обзир као забава у тој општој напетости живаца...
У једанаест је послуга отишла на спавање, саопштивши претходно да је прозорче на остави отворено као обично, за приватну Тоберморијеву употребу...
У два сата по поноћи Кловис прекиде ћутање.
– Неће се он појавити ноћас. Сада се вероватно налази у редакцији локалних новина где диктира први део својих мемоара. То ће бити догађај дана.
Кад је тиме допринео општој веселости, Кловис се повуче на спавање. У дугим размацима времена поједини чланови скупа поступише по његовом примеру.
Послуга која је изјутра разносила чај по собама даваше истоветну изјаву као одговор на истоветно питање гостију. Тобермори се није вратио.
Доручак је, у сваком случају, био још суморнији од вечере, али пре него што је завршен, наступило је олакшање.
Донели су мртвог Тоберморија кога је баштован нашао у жбуњу. По уједима на његовом грлу и по жутој длаци која се задржала на његовим ноктима, било је очигледно да је подлегао у неједнакој борби са великим Томом из парохијског дома.
До дванаест сати скоро сви гости беху отпутовали, а после ручка леди Блемли, повративши у довољној мери душевну равнотежу, седе и написа веома оштро писмо онима у парохијском дому поводом губитка њеног драгог љубимца.
Тобермори је био Апинов добар ученик. Али било је суђено да он буде и једини. Неколико недеља касније један слон у Дрезденском зоолошком врту, који пре тога није показивао никакве знаке раздражености, разбеснео се и убио неког Енглеза који му је очевидно досађивао. Име настрадалог човека различито је било саопштено у новинама: негде је писало Опин, негде Епелин, али његово прво име свуда је било тачно забележено – Корнелиус.
– Ако је мучио сироту животињу кљукајући је немачким неправилним глаголима – рече Кловис, – онда је заслужио што је добио.

НЕЖНА УБИСТВА

На једној вечери у његову част Хичкок је одржао краћи говор: „Највише волим домаћа убиства, обављена нежно у неком кутку куће, у кади или за столом.

Гнушам се разбојника који су у стању да убију чак и особе с којима се нису ни упознале". ■

У ПОТРАЗИ ЗА СИМБОЛОМ

Младићи који у Енглеској уче обућарски занат имају своје удружење. Дуго су се колебали шта да буде симбол њиховог друштва. Најзад су изабрали фотос из филма „Потера за златом" на којем гладни Чарли Чаплин једе кувану ципелу. ■

РЕЦЕПТ ЗА РИБУ

У америчком „Фармерском алманаху" постоји и овакав рецепт.

„Намажите рибу путером, ставите першун, умотајте алуминијумском фолијом. Затим је ставите у апарат за прање посуђа... Укључите машину на целокупан програм. Кад се заврши риба ће бити кувана". ■

МАНИТЕ ЖЕЂ, ВАЖНЕ СУ ПИЛУЛЕ

На фонтани с водом за пиће у калифорнијском граду Пало Алту појавила се у доба тешке суше табла са следећим натписом:
ЗА ВРЕМЕ НЕСТАШИЦЕ ВОДЕ
ОВА ФОНТАНА
РЕЗЕРВИСАНА ЈЕ САМО ЗА УЗИМАЊЕ ПИЛУЛА ■

ЉУБАВ, АЛ' ЗА НАИВНЕ

Није сваки пар који се грли, мази и љуби у колима љубавни. Полиција из Хамберсајда у В. Британији недавно је упозорила тамошње фармере да мало припазе на своје овце, летину и кромпире кад год у близини опазе аутомобил са заљубљеним паром. Чим фармер окрене леђа, нестане му нека овца или штогод друго. ■

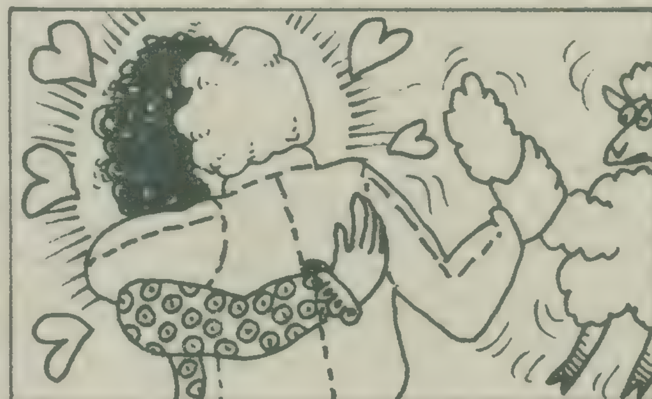

ТАЧНО ДВА ПОГЛЕДА ОДАВДЕ

Нека упутства заиста није лако схватити што је на сопственој кожи искусио Вит Рејнолдс возећи се кроз америчку државу Кентаки. Пошто се изгубио, Рејнолдс се зауставио крај једног фармера и упитао га:

– Извините, како да дођем до Хунтерс Кросинга?

Пошто се прво ослонио на виле и натенане размислио, овај му је коначно лењо отежући одговорио:

– То вам дође два погледа одавде. Прво погледајте колико год можете далеко у правцу у коме вам ја показујем прстом. Е онда, кад дођете тамо погледајте налево колико год далеко можете. Е ту вам је Хатерс Кросинг. ■

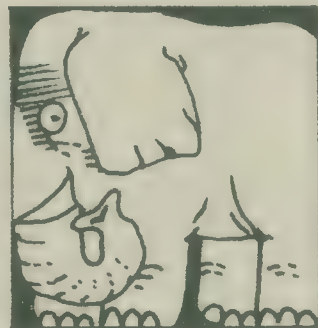

ПОМОР

Власти Родезије, забринуте због великог прилива слонова, одлучиле су да уведу својеврсну контролу рађања – убијају младунце из пушке. ■

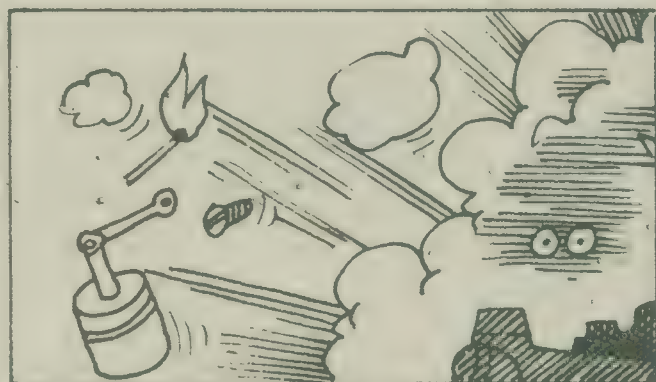

ПОСЛЕДЊА ПРОВЕРА

Жор Моран из Париза упалио је шибицу да провери има ли у резервоару његовог аутомобила још бензина.

Бензина је било, али Морана више нема. ■

УСЛИШИТЕ НАШУ МОЛБУ

На једном венецијанском хотелу стоји упозорење:

„Молимо наше стране госте, ако желе да их разумемо, да не говоре италијански". ■

ПРЕМА ПИТАЊУ ОДГОВОР

Новинар „Тајмса" пита џокеја:

– Због чега сте стигли четврти.

Џокеј се замисли и после дужег оклевања каже:

– Зато што су тројица преда мном. ■

ТЕСТАМЕНТ КОЈИ СЕ ОКРЕЋЕ

Када је бивши холандски бициклистички ас Јан Корп умро у шездесет деветој години, његова дугогодишња девојка Биргит упорно је тврдила да јој је Јан обећао да ће јој тестаментом оставити извесну суму новца. Међутим, на суду су рекли да јој ништа не вреди јер нема писмених доказа.

Једног дана док је поправљала Јанов бицикл, скинула је обе гуме. У једној је нашла исписан тестамент.

Постала је богатија за отприлике седамсто милиона старих, прерачунато у нашем новцу. ■

Илустровао Зоран Јовановић

DIK BROWNE ХОГАР СТРАШНИ

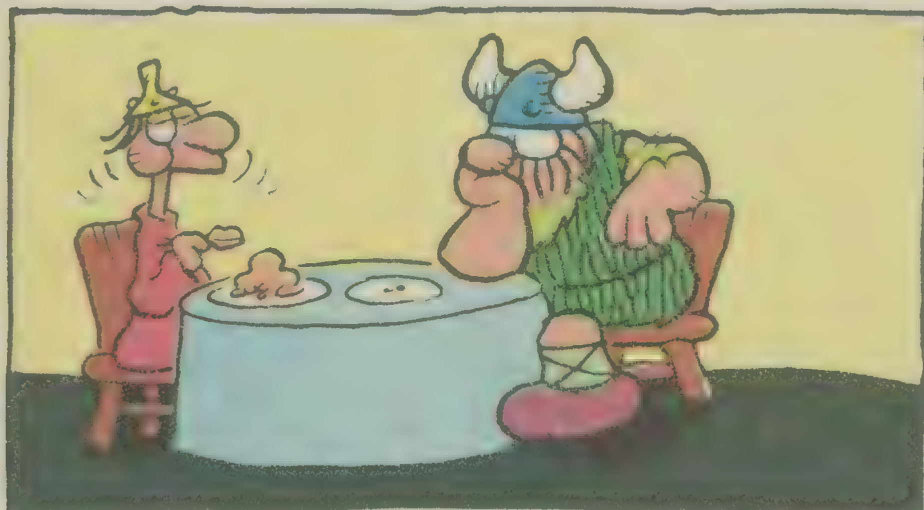

КАКО СУ ПОСТАЛА ИМЕНА...

ШАБАЦ

Старо словенско насеље Заслон, са дубровачком колонијом, помиње се 1454, а 1495. године Италијан Антонио Бонфини, који у то време живи на угарском двору, ово насеље помиње као Шабац.

Откуд овај назив?

Наш познати филолог и историчар Глиша Елезовић тврди да назив Шабац води порекло од имена реке Саве (Savus).

Чувени турски путописац Евлија Челебија из 17. века у свом путопису назива га Бурурделен.

Многи тврде да назив потиче из прича о зидању овог града-тврђаве. Наиме, у великој турској најезди 1470. године разрушено је словенско насеље Заслон. Исте године Турци почеше ту да подижу град-тврђаву јер су желели да под сталном присмотром држе Сремску Митровицу која је била важно угарско упориште.

Град је подизан и утврђиван по ондашњој најновијој грађевинској замисли. Утврђења су зидана од земље и палисада, са кулама и рововима унаоколо, и добро утврђеним бедемима.

Око тврђаве се простирала велика равница па је непријатељ могао да се опази на великој удаљености а браниоци благовремено припреме да га у знак „добродошлице" дочекају ватром.

У изградњи овог турског војног упоришта учествовало је становништво порушеног Заслона и околине и око петнаест хиљада турских неимара, а градитеље је чувало двадесет хиљада добро наоружаних војника.

И поред оволиког броја војника и турских градитеља изградња је споро одмицала. Словенски живаљ је на све начине ометао Турке у подизању утврђења. Турци су то открили и, да би заплашили народ, сваког јутра и вечери батинали су изнурене људе узвикујући „Данас шабац готов" или „Ноћас шабац готов". И тако данима, док год град и утврђење није било саграђено.

А по Бонфинију, Турци су тек започети зид или насип називали – шабац. Отуда за овај град назив Шабац.

О овом граду остали су записи путописаца из 17. века који говоре да је насеље имало четири куле и око 800 кућа.

СПЛИТСКА ЛЕГЕНДА

ЛОМАЧА НА ПЕРИСТИЛУ

НИКО НИЈЕ МОГАО ДА СПРЕЧИ ПОБЕСНЕЛУ МАСУ ДА НЕДУЖНУ ДЕВОЈКУ БАЦИ У ВАТРУ

Зиму између 1573. и 1574. године Далматинци су неспокојно дочекали. Тек што је престао рат с Турцима... И небеса су се заверила: Приморце свикле на благе зиме затекли су студени дани. Бура и југо су, смењујући се, разбеснели море спречавајући рибаре да исплове и потраже храну у башти која их никад није изневерила...

Грађани Сплита прехрањивали су се оним што су преко лета и јесени прикупили код сељака или с лађа пристиглих из Венеције и осталих млетачких градова које није омело невреме. Пучанство је гладовало и зебло чекајући да се природа смилује и донесе прве пролећне дарове.

У шпиљи Светога Јере на Марјану живео је сам један млади пустињак. Његово име није забележено нити га је народно предање сачувало. Марјан је био кршевито, голо брдо. У многим пећинама и јамама усеченим у камен нашли су уточиште људи од осталог света...

Пустињак из шпиље Светог Јере довео је себи, пред крај зиме, девојку тежакињу из Сплитског Вароша, младу и очаравајуће лепу. И њено име за нас је остало тајна.

Изнемогла, пристала је да сврати у пустињакову избу и заложи неколико залогаја. Пустињаку се учинило да може да искористи девојчино поверење па је покушао да је напаствује. Скрхана глађу, прозебла, одевена у бедне рите, успела је да се отме, спасе част и побегне.

Судбина је изабрала да се поново сретну неколико дана касније у Сплиту. Била је недеља и народ се окупио пред црквом светог Томе чекајући да почне светковина. Девојка се кроз гужву сударила с познатим и злим очима. Стресла се и сакрила поглед. Доцкан. Лудачке очи трчале су к њој. Устукнула је неколико корака у масу. Узалуд, јер су пред њом већ млатарале пустињакове младићке руке, усахле као у старца, упирући прстом у њу.

На тргу пред црквом зачас је завладао мук. Само је одјекивао глас помахниталог пустињака:

– Људи, ова девојка је вештица! Удружила се с најцрњим ђаволима и донела глад међу нас! Она је свему крива! Људи...

Маса народа изможеног глађу као да је до тог часа само чекала да им неко покаже грешника који је крив за њихове муке па се дивљачки бацила на несрећну девојку и одвукла је на Перистил, главни сплитски трг.

– На ломачу!

– Вештицу у ватру!

Градске власти, кнез, посада, племићи и свештеници, све и да су хтели, нису могли да спрече побеснелу светину...

Зачас су на Перистил довучене цепанице и суво грање. Читава гомила. Ломача је планула. У тренутку кад су џелати бацили јадницу у ватру, градски лекар по имену Роналдо скочио је у огањ и извукао је готово неповређену... Пламен је захватио његову одећу. Лекар, претворен у буктињу, потрчао је уским градским улицама према риви. Стигао је до мора, скочио у воду и никад није изронио.

Овај догађај који је прерастао у легенду спомиње млетачки известитељ из Сплита у једном штуром писму венецијанском дужду. Др Душко Кечкемет, професор на Филозофском факултету у Сплиту, помогао нам је да пронађемо ову легенду.

На свет поново изнео:
Дарко Чварковић

Илустровао Ненад Марковић

ХИРУРЗИ С МИКРОСКОПИМА

Казаљке на великом сату у операционој сали број 2 Неурохируршке клинике у Београду показују да су прошла већ два сата од почетка операције на мозгу дванаестогодишњег пацијента, а посао који очекује др Рибарића и његову екипу потрајаће још добрих четири-пет сати. Најсложеније микрохируршке операције, каже он, умеју да се одуже и по десетак часова и тада се крај пацијента смењују чланови екипе, сви осим хирурга...

Шта је то микрохирургија?

Очигледно, у овој новој грани хирургије захваљујући којој данас лекари пришивају руке и ноге, лече глувоћу, епилепсију, изводе најсложеније операције на очима, мозгу, инструменти играју веома важну улогу. Какви инструменти? Најважнији је, свакако, микроскоп.

МИКРОХИРУРШКА ОПЕРАЦИЈА? ТУ РЕЧ ЋЕТЕ УЗАЛУД ТРАЖИТИ У ЕНЦИКЛОПЕДИЈАМА. „ЗАБАВНИК" ЈЕ ОТИШАО ДА ВИДИ И ТО „ЧУДО"

Оно што око не види

Први операциони микроскопи били су гломазни и компликовани, а чак и једва приметан потрес померао је целу „слику" пред очима хирурга. Зато се већина модела причвршћивала (најчешће за таваницу), а и пацијент је такође морао да буде непомичан. Лекар је морао понекад да одлучује: да ли да помери објектив или пацијента. Често је ова друга могућност била практичнија јер је измена фокуса на микроскопу захтевала више времена.

Од увођења у клиничку праксу микроскоп је претрпео знатне измене и усавршио се: добио је цев за другог хирурга и сестру, хладну светлост која не суши ткиво при дугим операцијама и, што је најважније, постао максимално покретљив. На Неурохируршкој клиници у Београду имају најмодернији Карл-Цајсов микроскоп који од милоште зову „Камила". И доиста, има неке сличности – виши је од два метра, грбав и – фантастичних способности.

– Хирург једним додиром прста може да учини микроскоп максимално покретљивим, а уз то лаким као перце – хвали др **Рибарић „Камилу"**. – Исто тако довољно је да отпустите прст и учврстите апарат у жељеном положају. Лекар на овом електронском микроскопу може да појачава и смањује светлост, користи разне филтре да би добио контраст и боље видео оно што оперише. На „Камили" се све што се дешава испод микроскопа може снимити у боји, ови снимци се даље могу сместити у видеорикордер и касније користити у настави са студентима, а цео ток операције преноси се на телевизијски екран.

Иначе, модеран операциони микроскоп повећава и до 40 пута, али хирурзи обично раде с увећањем од 8 до 10. Лекари покаткад стављају и наочаре-лупу које су практичне јер не ограничавају покрете. Оне увеличавају свега два до четири пута. Први су почели да их користе Енглези, па Американци, Канађани... Недавно је конструисана и нека врста наочара-микроскопа које имају читав низ преимућстава: лаке су, мале, омогућавају велико видно поље.

Ко би уденуо конац у иглу

Док посматрате неурохирурга како ради, његове руке као да се не померају. У ствари,он чини толико ситне покрете који су неприметни чак и за нас у непосредној близини. У току операције схватате да су му заузете не само обе руке: ножном педалом он подешава фокус и осветљење, зубима може да помера микроскоп и за све то време не испушта из вида поље операције.

Микрохирургија значи изнад свега прецизност. Сваки рез, шав и убод у ткиво морају бити супертачни. Отуд инструменти који се користе за овако сложене операције највише личе на јувелирске, часовничарске или оне којима се служе радио-електроничари. Најбољи су изведени од титана – лаки су, дуго трају и врло добро примају боју што је веома важно јер би блесак метала умарао очи лекара.

Списак инструмената које користи сваки микрохирург подугачак је. А каквим се нитима ушивају танушни зидови крвних судова или нерава?

Класичан хируршки прибор за шивење, свилени и ланени конац или такозвани кетгут (добија се од мачијих црева) не долази у обзир, сувише је дебео за „штепање" материје чија се дебљина мери на десете делове милиметра. Микрохирурзи раде синтетичким концем од најлона, дакрона или пропилена чији је пречник од 16 до 25 микрона (један милиметар има хиљаду микрона), док је игла дугачка 5 милиметара или мање, пречника негде између 70 и 130 микрона.

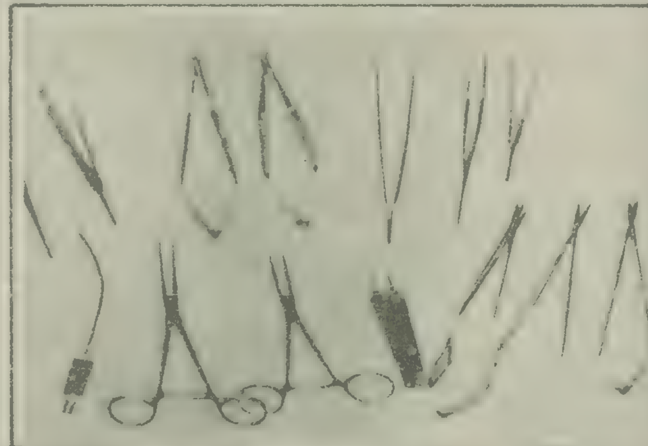

Инструменти без којих микрохирург не може: најмодернији електронски микроскоп на Неурохируршкој клиници у Београду; микросечива, микромаказице...

Кад је све у овом прибору за шивење тако фино и танко, удевање би могло да се претвори у велики проблем. Срећом игла и конац везани су једно за друго још у току производње и, како се који шав заврши, конац се одсече, баца заједно са иглом и узима следећи комплет.

Дијамант, корунд, ласер...

Скалпел се, по правилу, у микрохирургији употребљава само за површине слојеве. Чим се стигне до сићушних делова, њиме се ништа не може. Тада се користе микросечива, микромаказице, такозвана термокаутеризација (спаљивање) и све је то минијатурних димензија на дршкама различитог облика. Али оно што одговара микрохирурзима који оперишу крвне судове или нерве, офталмолози уопште не могу да користе.

На једној клиници за микрохирургију очију у поље електронског скенерског микроскопа, који увећава и до десет хиљада пута, ставили су сечиво којим је требало да изведу операцију и запањили се – личило је на зупце тупе тестере од којих је сваки још имао и куку на врху. Јасно, морали су се тражити нови, много прецизнији инструменти. И нађени су. То су ножићи од дијаманта. Они су скупи, тешко се набављају, али су дуговечни: једним се може извести и до пет стотина операција. Микроножићи се могу добијати и од других јевтинијих материјала, научници, рецимо, врше интензивна испитивања ножића од корунда и врло су задовољни његовом оштрином; што је оштрији инструмент, то су озледе при операцији мање, а рана брже и боље зараста.

Све већу примену у микрохирургији добија и ласер. И мада је сада улогу игле и конца преузео на себе ласерски зрак, све остало је савршено исто као кад се операција изводи под микроскопом. Сати и сати ситног веза враћају у живот пацијенте или, као овом дечаку на хируршком столу др Рибарића, нормално детињство.

В. Смиљанић

Живот је прича прича је живот

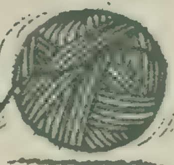

У БАЛОНУ СТРАХ И ЈА

ИСПОД КОРПЕ МОЈЕ ЛЕТЕЛИЦЕ ОБЛАЦИ СУ СЕ ПРУЖАЛИ УНЕДОГЛЕД. НИСАМ ЗНАЛА НИ ГДЕ САМ НИ ШТА ДА РАДИМ

Илустровао Драгутин Њежић

Летење балоном била је једна од мојих великих жеља којих иначе нисам много имала јер сам са службеничком платом живела скромно. Ипак, једног дана чврсто сам одлучила да се винем у ваздух овом необичном летелицом. Међутим, то није било једноставно извести: за летење је била потребна дозвола, а ја је нисам имала. Могла сам да је добијем само ако прођем кроз обуку на аеродрому Кобелт, у близини градића Валкин у држави Њујорк.

Обука је била сложена, али нисам хтела да одустанем од своје намере.

Пазите на жице!

Мој инструктор Вилијам Хјугс, некадашњи пилот хеликоптера, био је велики заљубљеник у балоне. Свој посао радио је са жаром. Деловао је сталожено и излагао јасно и сажето. По подне првог дана обуке приредио ми је изненађење: летење балоном. То ме је обрадовало.

Хјугс ме је дочекао на аеродрому с осмехом. Недалеко од места где смо сели на траву стајала је, укотвљена за кочеве, гондола балона, у ствари, корпа исплетена од прућа. Привезан конопцима за гондолу изнад ње се њихао балон. Задрхтала сам од неког топлог, слатког узбуђења. Гледајући ту чудну направу учинило ми се да се њоме може додирнути и само небо. Хјугс као да је погађао моје мисли.

– Балон није безазлена ствар, а летење њиме није излет! – упозорио ме је.

Нагласивши да ће ми за почетак пружити само најосновније податке о балону објаснио ми је да су његови најважнији делови гондола за чланове посаде и балон испуњен гасом лакшим од ваздуха. Балон и гондола спојени су ужадима. О гондолу је обешен терет – врећице са песком. Балон не може да се креће у одређеном правцу јер нема ни погона ни кормила. Подиже се одбацивањем врећица са песком а приземљује испуштањем гаса из балона кроз сигурносни вентил или сигурносни шав. Хјугс ми је на крају напоменуо:

– Нарочито треба пазити да се балоном не удари о жице далековода. Због струје високог напона удес би био неизбежан!

Тога дана први пут сам летела балоном. Била сам опијена од среће. Спустила сам се без проблема. Инструктор ме је упознао са два инструмента у гондоли: пирометар, којим се мерила температура гаса у балону, није био исправан, док је брзиномер радио.

Дани су протицали готово неприметно. Са Хјугсом сам летела скоро свакодневно. При крају обуке имала сам већ дванаест часова летења и била дубоко убеђена да могу да летим сама у гондоли. Истог мишљења био је и Хјугс.

Оног дана кад сам узлетела није било ни сунца ни јаког ветра. Са Хјугсом сам се договорила да се спустим после десетак минута.

– Ако се појави магла, одмах се спуштајте! – замолио ме је.

На врху бора

Висину сам ухватила нагло. Томе је највише допринео јужни ветар који је у међувремену почео да дува. Потискивао је балон према северу мимо моје воље. Занета призором испод летелице нисам приметила да она хрли међу густе облаке. На жалост, кад је балон улетео у њих, ништа више нисам могла да учиним. Осећала сам се као у возу који мили кроз тунел. Срећом, ветар је био јак и извукао ме из облака, боље рећи подигао изнад њих. Сада је видљивост опет била добра, штавише обасјали су ме и сунчеви зраци. Брзо сам схватила да нешто горе није могло да ми се догоди: од облака испод себе нисам видела земљу нити сам знала где се налазим! Шта ако почнем да се спуштам и паднем на кров неке зграде или на жице далековода?

Спуштање сам одлагала из минута у минут. Уместо десет, колико је требало да останем у ваздуху, бесциљно сам лутала небом већ четрдесет минута! Ухватио ме страх какав никад дотад нисам осетила. Била сам свесна чињенице да одлагање спуштања не води ничем и најзад сам почела да испуштам гас из балона који је заронио у облаке. Срце ми се стегло док сам пролазила кроз њих. Та густа беличаста маса изазивала је у мени језив осећај безнађа. Затворила сам очи...

Из облака сам излетела после неколико минута. Погледала сам према земљи и одахнула. Била сам изнад неких ливада.

Изненада, ветар ме је понео према удаљеној шуми. Чинила сам све што је било у мојој моћи да спустим балон на земљу. Нисам успела. Гондола је треснула у врх неког старог бора. Ужад су се уплела у гране и балон је остао да виси на дрвету.

У свему је било и доста среће: пруће гондоле издржало је ударац и ја сам крај ове авантуре дочекала шћућурена на дну корпе. На земљу су ме спустили ватрогасци који су убрзо пристигли. Од њих сам сазнала да сам прелетела више од осамдесет километара. Рана на руци, моја једина повреда, није ме болела. Важно је да сам остала жива.

З. Брис

ИЗ ДНЕВНИКА МАЈКА ХАМЕРА

ПИШЕ: МИКИ СПИЛЕЈН (MICKEY SPILLANE) ЦРТА: ЕД РОБИНС (ED ROBBINS)

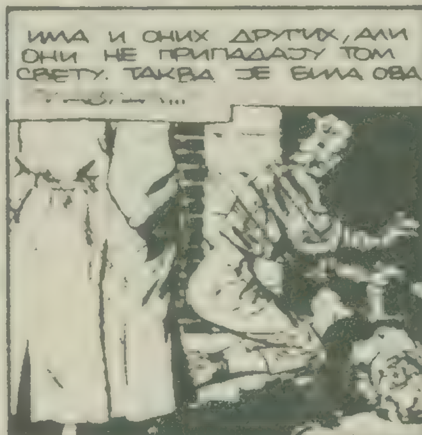

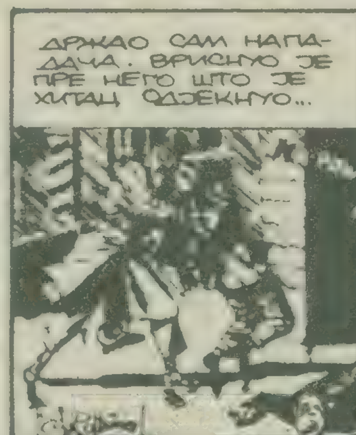

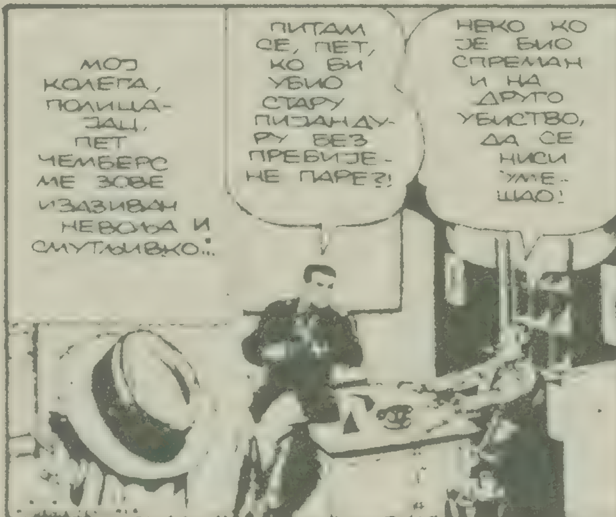
МОЈ КОЛЕГА, ПОЛИЦАЈАЦ, ПЕТ ЧЕМБЕРС МЕ ЗОВЕ ИЗАЗИВАЧ НЕВОЉА И СМУТЉИВКО...
ПИТАМ СЕ, ПЕТ, КО БИ УБИО СТАРУ ПИЈАНДУРУ БЕЗ ПРЕБИЈЕНЕ ПАРЕ?!
НЕКО КО ЈЕ БИО СПРЕМАН И НА ДРУГО УБИСТВО, ДА СЕ НИСИ УМЕШАО!

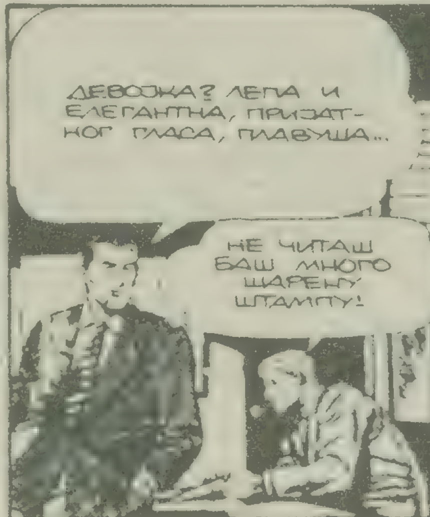
ДЕВОЈКА? ЛЕПА И ЕЛЕГАНТНА, ПРИЈАТНОГ ГЛАСА, ПЛАВУША...
НЕ ЧИТАШ БАШ МНОГО ШАРЕНУ ШТАМПУ!

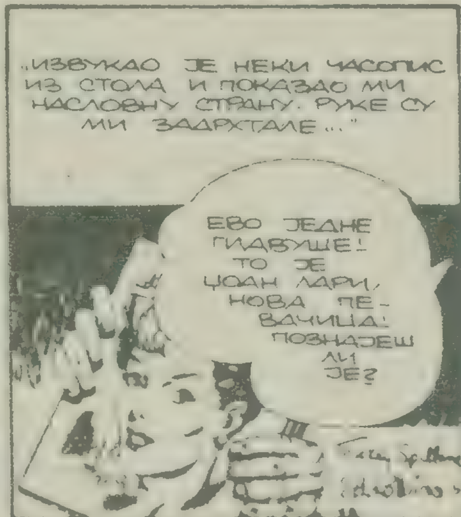
„ИЗВУКАО ЈЕ НЕКИ ЧАСОПИС ИЗ СТОЛА И ПОКАЗАО МИ НАСЛОВНУ СТРАНУ. РУКЕ СУ МИ ЗАДРХТАЛЕ...“
ЕВО ЈЕДНЕ ПЛАВУШЕ! ТО ЈЕ ЏОАН ЛАРИ, НОВА ПЕВАЧИЦА! ПОЗНАЈЕШ ЛИ ЈЕ?

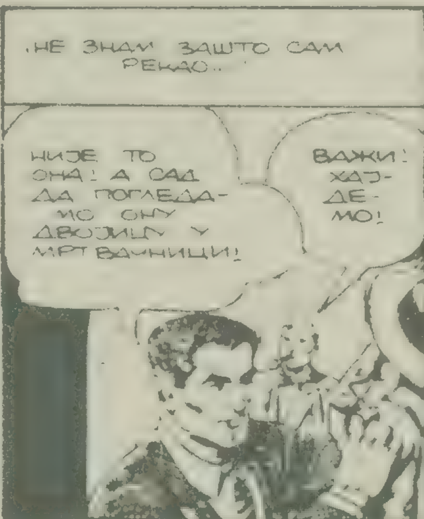
„НЕ ЗНАМ ЗАШТО САМ РЕКАО...
НИЈЕ ТО ОНА! А САД ДА ПОГЛЕДАМО ОНУ ДВОЈИЦУ У МРТВАЧНИЦИ!
ВАЖИ! ХАЈДЕМО!

КАСНИЈЕ...
МЕЦИ СУ ИЗ ИСТОГ ПИШТОЉА! ТИП КОЈИ ТЕ ЈЕ НАПАО ЈЕ ЛОКАЛНИ ПРОПАЛИЦА! ХОЋЕШ ЛИ ДА ВИДИШ СТАРОГ?
НЕ! ВИДЕО САМ ГА ТАМО! УЗЕЋУ СТВАР У СВОЈЕ РУКЕ!

СЛУШАЈ, МАЈК, УБИСТВА НИСУ У ТВОЈОЈ НАДЛЕЖНОСТИ!
КАД НЕКО ПУЦА У МЕНЕ, ОНДА МЕ СЕ ТО И ТЕ КАКО ТИЧЕ, ПЕТ!

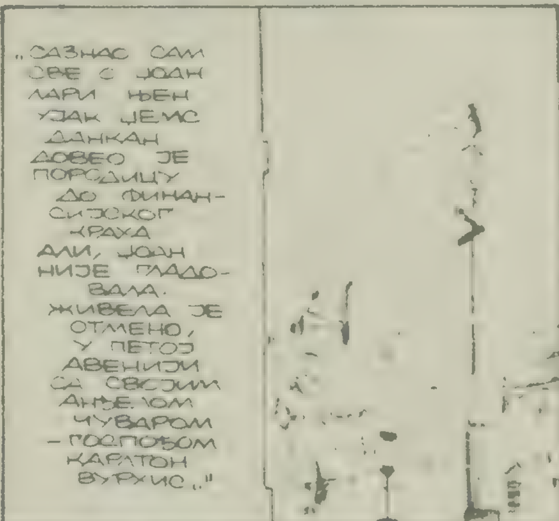
„САЗНАО САМ СВЕ О ЏОАН ЛАРИ. ЊЕН УЈАК ЏЕЈМС ДАНКАН ДОВЕО ЈЕ ПОРОДИЦУ ДО ФИНАНСИЈСКОГ КРАХА. АЛИ, ЏОАН НИЈЕ ГЛАДОВАЛА. ЖИВЕЛА ЈЕ ОТМЕНО, У ПЕТОЈ АВЕНИЈИ СА СВОЈИМ АНЂЕЛОМ ЧУВАРОМ – ГОСПОЂОМ КАРЛТОН ВУРХИС...“

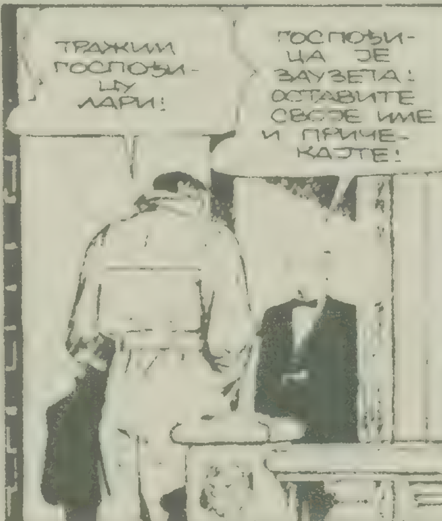
ТРАЖИМ ГОСПОЂИЦУ ЛАРИ!
ГОСПОЂИЦА ЈЕ ЗАУЗЕТА! ОСТАВИТЕ СВОЈЕ ИМЕ И ПРИЧЕКАЈТЕ!

АЛИ, МОЛИМ ВАС...
СКЛОНИ СЕ, СТАРИ, САМ ЋУ ЈЕ НАЋИ!
„МОРАО САМ ДА БУДЕМ ГРУБ. ЏОАН ЛАРИ ЈЕ УМЕШАНА У ДВОСТРУКО УБИСТВО...

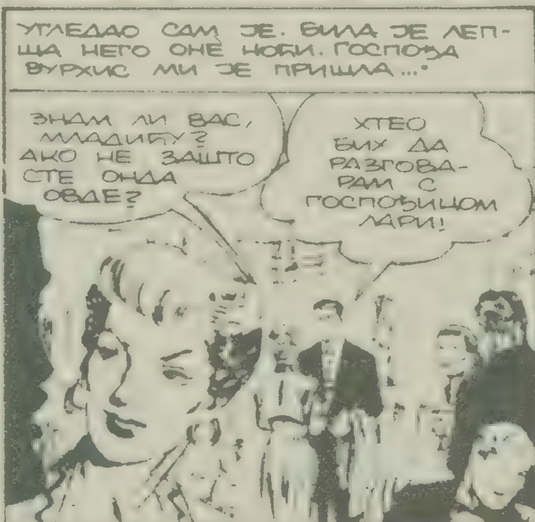
УГЛЕДАО САМ ЈЕ. БИЛА ЈЕ ЛЕПША НЕГО ОНЕ НОЋИ. ГОСПОЂА ВУРХИС МИ ЈЕ ПРИШЛА...“
ЗНАМ ЛИ ВАС, МЛАДИЋУ? АКО НЕ, ЗАШТО СТЕ ОНДА ОВДЕ?
ХТЕО БИХ ДА РАЗГОВАРАМ С ГОСПОЂИЦОМ ЛАРИ!

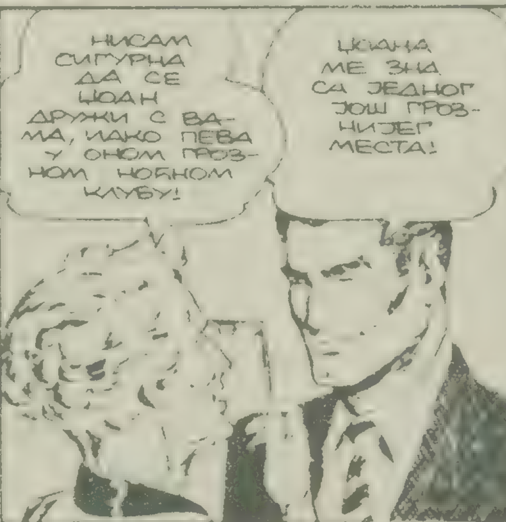
НИСАМ СИГУРНА ДА СЕ ЏОАН ДРУЖИ С ВАМА, ИАКО ПЕВА У ОНОМ ГРОЗНОМ НОЋНОМ КЛУБУ!
ЏОАНА МЕ ЗНА СА ЈЕДНОГ ЈОШ ГРОЗНИЈЕГ МЕСТА!

МА, КО СТЕ ВИ! ОДЛАЗИТЕ!
ГОСПОЂО, УБИСТВО ЈЕ ДОВОЉНО ВАЖАН РАЗЛОГ! НЕЋУ ОТИЋИ ДОК МИ НЕ ОДГОВОРИ НА НЕКА ПИТАЊА!

„БИЛА ЈЕ ИЗНЕНАЂЕНА КАДА МЕ ЈЕ УГЛЕДАЛА, КАО И ПРОШЛЕ НОЋИ КАДА САМ ЈЕ ЗАТЕКАО ДА ПРЕТРАЖУЈЕ ЏЕПОВЕ УБИЈЕНЕ СКИТНИЦЕ.
ХТЕО БИХ С ВАМА ДА ПОРАЗГОВАРАМ!
СЛУШАЈТЕ, ВИ...
У РЕДУ ЈЕ, БРЕД! ПОЂИТЕ ЗА МНОМ!

БУДИТЕ БРЗИ, ГОСПОДИНЕ ХАМЕР! МОРАМ ГОСТИМА!
НИСТЕ ТАКВИ КАД ЏЕПАРИТЕ МРТВАЦЕ, ЏОАН! ШТА СТЕ ТАМО РАДИЛИ И КО ЈЕ ОНАЈ СТАРИ ШТО ЈЕ НАСТРАДАО?

ЗВУЧИ НЕВЕРОВАТНО. САМО САМ ШЕТАЛА ОНУДА. ЧЕСТО ТАМО ОДЛАЗИМ... МЕСТО МЕ ОЧАРАВА... А ОНОГ ЈАДНИКА ЗАИСТА НЕ ПОЗНАЈЕМ!

НИСТЕ ТИП ЗА ОНАКВО МЕСТО! РЕЦИТЕ СВЕ ИЛИ ВАС ВОДИМ У ПОЛИЦИЈУ!
НЕ ДОЗВОЉАВАМ ДА ТАКО ПРИЧАТЕ СА ЏОАН!

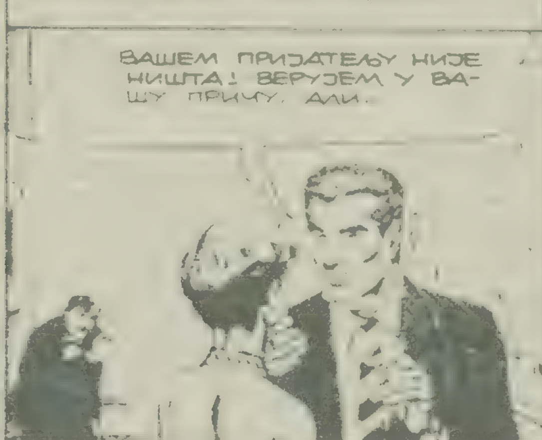
„БРЕД СЕ СМИРИО. МОГАО САМ ДА НАСТАВИМ ИСПИТИВАЊЕ...“
ВАШЕМ ПРИЈАТЕЉУ НИЈЕ НИШТА! ВЕРУЈЕМ У ВАШУ ПРИЧУ. АЛИ...

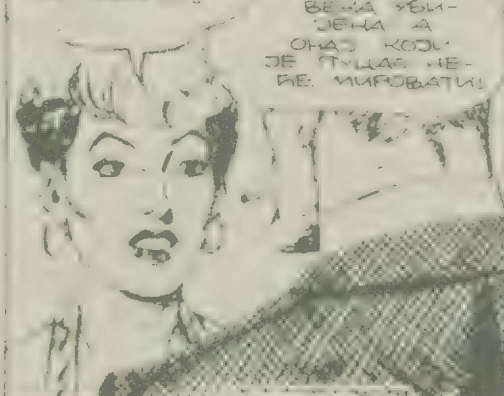
ХОЋЕТЕ РЕЋИ ДА САМ У ОПАСНОСТИ? А ЗАШТО?
НАШЛИ СТЕ СЕ НА МЕСТУ КАД СУ ДВА ЧОВЕКА УБИЈЕНА А ОНАЈ КОЈИ ЈЕ ПУЦАО НЕЋЕ МИРОВАТИ!

ТИ ГАДЕ...
ЋУТИ! ДРУГИ ПУТ ЋУ ТИ ОТКИНУТИ РУКУ! ЗАПАМТИ ШТА САМ РЕКАО!

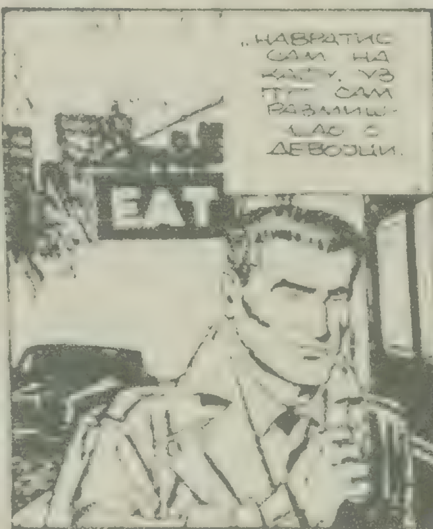
...НАВРАТИО САМ НА КАФУ. УЗ ПУТ САМ РАЗМИШЉАО О ДЕВОЈЦИ.
EAT

ЗАНЕСЕН, НИСАМ ПРИМЕТИО КОЛА КОЈА СУ МЕ ПРАТИЛА...

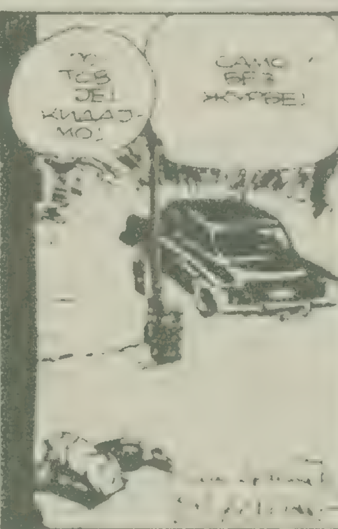
ТОЈ ЈЕ! КИДАЈМО!
САМО БЕЗ ЖУРБЕ!

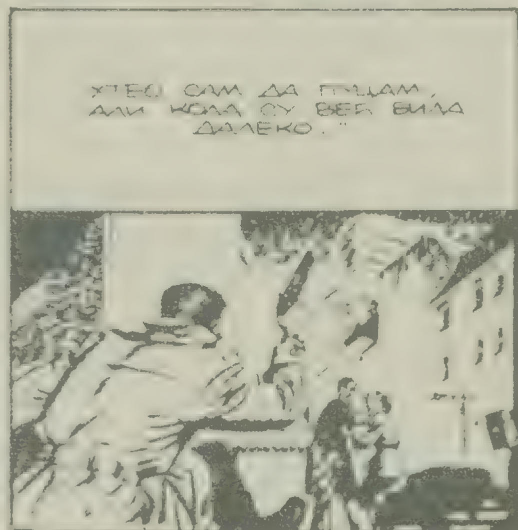
ХТЕО САМ ДА ПУЦАМ, АЛИ КОЛА СУ ВЕЋ БИЛА ДАЛЕКО.“

НЕКО ЖЕЛИ ДА МЕ УКЛОНИ! СВЕ ЈЕ ПОВЕЗАНО С ЏОАН И ОНИМ СТАРЦЕМ!

„УЈУТРУ САМ КРЕНУО НА ПОСАО...

ДОЧЕКАЛА МЕ ЈЕ ВЕЛДА, ПРЕДИВНА ВЕЛДА...“
ДОБРО ЈУТРО, ШЕФЕ!
УВЕК СТИЖЕШ ПРЕ МЕНЕ У КАНЦЕЛАРИЈУ, ДУШО!

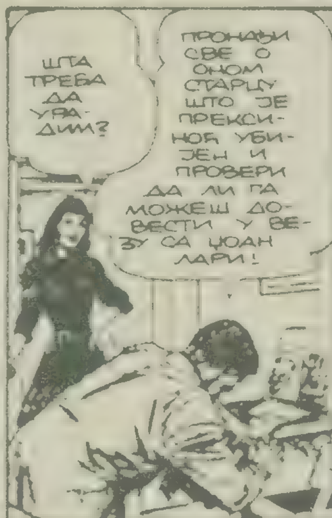
ШТА ТРЕБА ДА УРАДИМ?
ПРОНАЂИ СВЕ О ОНОМ СТАРЦУ ШТО ЈЕ ПРЕКСИНОЋ УБИЈЕН И ПРОВЕРИ ДА ЛИ ГА МОЖЕШ ДОВЕСТИ У ВЕЗУ СА ЏОАН ЛАРИ!

ЗНАЛА САМ ДА ЈЕ НЕКА ЖЕНА У ПИТАЊУ!
ПРОВЕРИ ЈОШ КАКО СУ НАСАМАРИЛИ ЊЕНОГ СТРИЦА И КО МУ ЈЕ УЗЕО БОГАТСТВО!

МАЈК, ЧУВАЈ СЕ!
ЈА ВОЛИМ СВОЈУ СЕКРЕТАРИЦУ ДА БИХ ЈЕ НА ГЛУП НАЧИН ИЗГУБИО!

„ПОНОВО САМ СЕ ВРАТИО НА ОНО МРАЧНО МЕСТО, АЛИ НИСАМ БИО ЈЕДИНИ...“
ЈЕСТЕ ЛИ ПРОНАШЛИ НЕШТО КАПЕТАНЕ ЧЕМБЕРС?
ДА! ИСПИТАЋЕМО ТО КАСНИЈЕ!

МАЈК, И ТИ ТРАЖИШ НЕКО РЕШЕЊЕ?
ПОГОДИО СИ, СТАРИ, АЛИ НЕ НА ТВОЈ НАЧИН! ЗАР ТИ МОМЦИ НИСУ НИШТА РЕКЛИ?

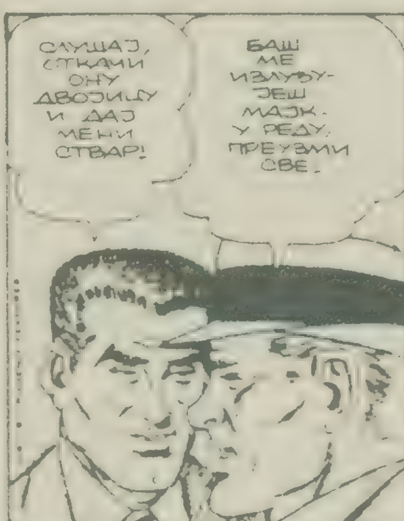
СЛУШАЈ, СКЛОНИ ОНУ ДВОЈИЦУ И ДАЈ МЕНИ СТВАР!
БАШ МЕ ИЗЛУЂУЈЕШ, МАЈК. У РЕДУ. ПРЕУЗМИ СВЕ.

„СЈАЈНО. ПЕТ СЕ ПОНАШАО КАО ДА САМ НЕКА ВЕЛИКА ЗВЕРКА...“
СЛУШАЈТЕ, МОМЦИ, БОЉЕ ЈЕ ПО ВАС ДА МИ КАЖЕТЕ СВЕ ШТО ЗНАТЕ!
ВРАТИ СЕ ОДАКЛЕ СИ ДОШАО! НЕ ЗНАМО МИ НИШТА!

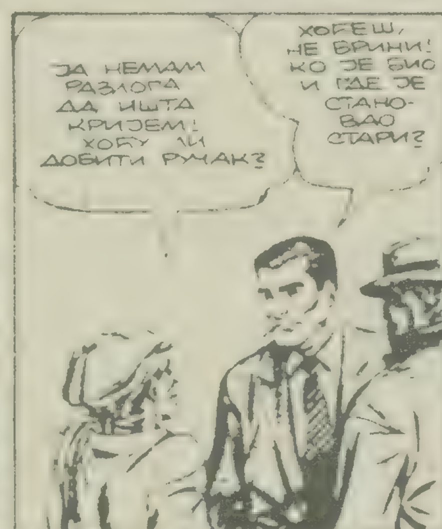
ЈА НЕМАМ РАЗЛОГА ДА ИШТА КРИЈЕМ! ХОЋУ ЛИ ДОБИТИ РУЧАК?
ХОЋЕШ, НЕ БРИНИ! КО ЈЕ БИО И ГДЕ ЈЕ СТАНОВАО СТАРИ?

ЗВАЛИ СМО ГА ЗАКОН! НИЈЕ ИМАО ПРОБЛЕМА С ПОЛИЦИЈОМ! СТАНОВАО ЈЕ ТУ ИЗА УГЛА, И БИО ЈАКО ДОБАР: МОРА ДА ЈЕ НИТКОВ ТАЈ КОЈИ ГА ЈЕ УБИО!
ХВАЛА! ЕВО ТИ ЗА РУЧАК!

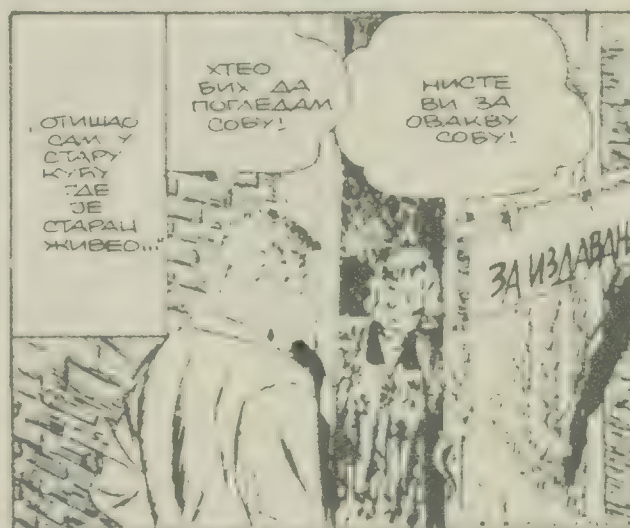
„ОТИШАО САМ У СТАРУ КУЋУ ГДЕ ЈЕ СТАРАЦ ЖИВЕО...“
ХТЕО БИХ ДА ПОГЛЕДАМ СОБУ!
НИСТЕ ВИ ЗА ОВАКВУ СОБУ!
ЗА ИЗДАВАЊЕ

АЛИ САМ ЗА НЕШТО ДРУГО! ЕВО НЕШТО ЗА ВАС!
ВИ БАШ ТРАЖИТЕ НЕПРИЛИКЕ!

У РЕДУ ЈЕ! УЂИТЕ НА КРАТКО!
ХВАЛА ВАМ!

„РАЗГЛЕДАО САМ БЕДНУ РУПУ У КОЈОЈ ЈЕ СТАРАЦ ЖИВЕО...“
НЕКО ЈЕ УНИШТИО ТРАГОВЕ, АЛИ НЕШТО ЈЕ ОСТАЛО!

ЏОДАН КАО ДЕВОЈЧИЦА ОД ДВАНАЕСТ ГОДИНА!

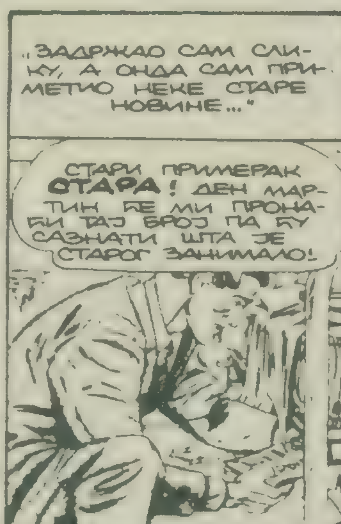
„ЗАДРЖАО САМ СЛИКУ, А ОНДА САМ ПРИМЕТИО НЕКЕ СТАРЕ НОВИНЕ...“
СТАРИ ПРИМЕРАК СТАРА! ДЕН МАРТИН ЋЕ МИ ПРОНАЋИ ТАЈ БРОЈ ПА ЋУ САЗНАТИ ШТА ЈЕ СТАРОГ ЗАНИМАЛО!

ОНАЈ ТИП ПОСМАТРА КУЋУ! НЕКО ЗНА ДА САМ У ТОКУ СТВАРИ, И ТО МИ СЕ СВИЂА!

„ИМАО САМ ПРАТЊУ СВЕ ДО РЕДАКЦИЈЕ СТАРА...“
ЗДРАВО, МАЈК! У ЧЕМУ ЈЕ СТВАР?
ВОЛЕО БИХ И ЈА ДА ЗНАМ! МОЖЕШ ЛИ МИ НАЋИ ЦЕО ПРИМЕРАК ОВОГ БРОЈА?

„ПЕТ МИНУТА КАСНИЈЕ ДОБИО САМ ШТА САМ ТРАЖИО...“
ШТА ЋЕ ТИ НОВИНЕ ОД ПРЕ ПЕТНАЕСТ ГОДИНА?
МОЖДА ЋЕ МИ ПОМОЋИ ДА ПРОНАЂЕМ УБИЦУ...

ТО ЈЕ, ЗНАЧИ, ФАЛИЛО! САД МИ ЈОШ ОСТАЈЕ ДА БИВШЕГ МИЛИОНЕРА ПОВЕЖЕМ СА ЈАДНИКОМ УБИЈЕНИМ У ОНОЈ МРАЧНОЈ РУПИ!
STAR
САМОУБИСТВО НА ЈАХТИ

„НЕ ЗНАМ ШТА ЈЕ ДАНКАНОВА СМРТ ПРЕДСТАВЉАЛА СТАРЦУ, АЛИ ЗНАМ ДА ЈЕ ТЕ НОЋИ НА ЈАХТИ БИО КАНИНГАМ...“
ИЗГЛЕДАШ КАО ДА СИ ОТКРИО АМЕРИКУ!
СКОРО ДА ЈЕСАМ! А САД ЋУ ПОСЕТИТИ ФАБРИКУ НОВЦА У ВОЛ-СТРИТУ!

„КАНИНГАМ ЈЕ БИО ЈЕДНА ОД ВОДЕЋИХ ЛИЧНОСТИ И ТЕШКО СЕ ДО ЊЕГА ДОЛАЗИЛО...“
САВЕТОВАЛА БИХ ВАМ...
РЕЦИТЕ МУ ДА ГА ТРАЖИ МАЈК ХАМЕР!

ОВДЕ ЈЕ ГОСПОДИН ХАМЕР! ЖЕЛИ ДА ВАС ВИДИ!
МАЈК ХАМЕР?! РЕЦИТЕ МУ ДА ПРИЧЕКА!

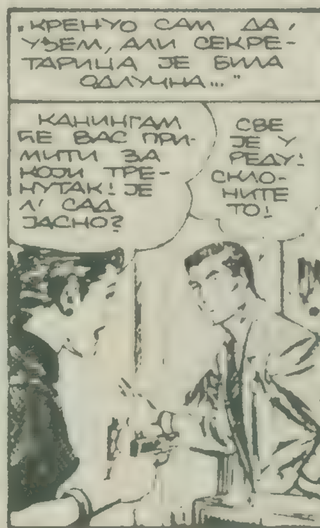
„КРЕНУО САМ ДА УЂЕМ, АЛИ СЕКРЕТАРИЦА ЈЕ БИЛА ОДЛУЧНА...“
КАНИНГАМ ЋЕ ВАС ПРИМИТИ ЗА КОЈИ ТРЕНУТАК! ЈЕ Л' САД ЈАСНО?
СВЕ ЈЕ У РЕДУ! СКЛОНИТЕ ТО!

„ХАРДЕН И КАНИНГАМ СУ ИМАЛИ ВРЕМЕНА ДА СЕ СПРЕМЕ ЗА МОЈУ ПОСЕТУ...“
ДРАГО МИ ЈЕ! ЈА САМ ХАРДЕН, А ОВО ЈЕ КАНИНГАМ! ВЕРОВАТНО ГА ЗНАТЕ!
ПОТРЕБНА СУ МИ НЕКА ОБАВЕШТЕЊА! АКО ИХ НЕ ДОБИЈЕМ ОД ВАС, ДОБИЋУ ИХ ДРУГДЕ!

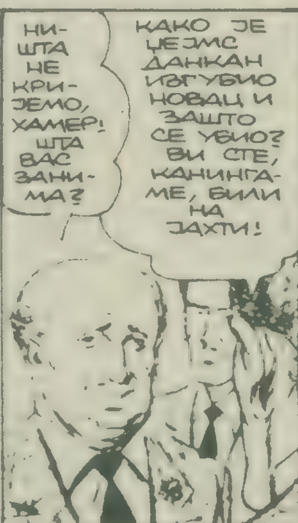
НИШТА НЕ КРИЈЕМО, ХАМЕР! ШТА ВАС ЗАНИМА?
КАКО ЈЕ ЏЕЈМС ДАНКАН ИЗГУБИО НОВАЦ И ЗАШТО СЕ УБИО? ВИ СТЕ, КАНИНГАМЕ, БИЛИ НА ЈАХТИ!

НЕ ОДГОВАРАЈТЕ МУ, ХАРДЕН! ТАЈ ЊУШКА УНАОКОЛО ЗА СВОЈ ГРОШ!
ТИ, ИЗГЛЕДА, ТРАЖИШ ЂАВОЛА!?
БРЕД, НЕ РАДИ СЕ ТО ТАКО!

ДА ЛИ БИ СЕ ВАША РАДОЗНАЛОСТ, ХАМЕРЕ, МОГЛА ЗАУСТАВИТИ С 10.000 ДОЛАРА?
НЕ БИ! ВЕЛИКЕ СУ ТО ПАРЕ, АЛИ ЈА ЋУ КАД-ТАД ОТКРИТИ СВЕ!

„ПОШАО САМ У БАР У КОМЕ ЈЕ ЏОАН ПЕВАЛА. ГЛАС ЈОЈ ЈЕ БИО ПРЕЛЕП, КАО И ОНА...“

ПОПИЈТЕ НЕШТО СА МНОМ! МОРАМО ПОРАЗГОВАРАТИ!
ДОБРО... АЛИ БРЗО, ЈЕР ИМАМ НЕКИ САСТАНАК!

„БЕЗ ОКОЛИШАЊА САМ ЈОЈ РЕКАО СВЕ...“
ВАШ УЈАК ЏЕМС ДАНКАН... ШТА ЈЕ С ЊЕГОВИМ НОВЦЕМ? КАНИНГАМ И ХАРДЕН СУ УМЕШАНИ У ТО!

КАД ЈЕ ВАШ УЈАК УМРО, КАНИНГАМ И ХАРДЕН СУ ПРИГРАБИЛИ СВЕ! ОТКРИО САМ ДА КОНТРОЛИШУ СВЕ БАНКЕ И КОРПОРАЦИЈЕ КОЈЕ ЈЕ ДАНКАН ИМАО!
МАЈК, МОЛИМ ТЕ! СВЕ ЋЕШ МИ ПОКВАРИТИ...

„ПУСТИО САМ ЈЕ ДА ОДЕ. И БИО САМ ЉУБОМОРАН НА МЛАДИЋА. ВРАТИЛА СЕ БРЗО...“

ХОЋЕШ ЛИ ДА ОСТАНЕШ МАЛО?
ТВОМ ГАЗДИ СЕ ТО СИГУРНО НЕ БИ ДОПАЛО!

„ЗНАО САМ ДА МЕ ПРАТЕ, ОЧЕКИВАО САМ СВЕ НАЈГОРЕ ОД КАНИНГАМА...“

ТИП СЕ ШУЊАО ИЗА МЕНЕ, А ЈА САМ СЕ ПРАВИО ДА ГА НЕ ЧУЈЕМ ДОК КОЛА НИСУ ЗАШКРИПАЛА ИСПРЕД МЕНЕ...“

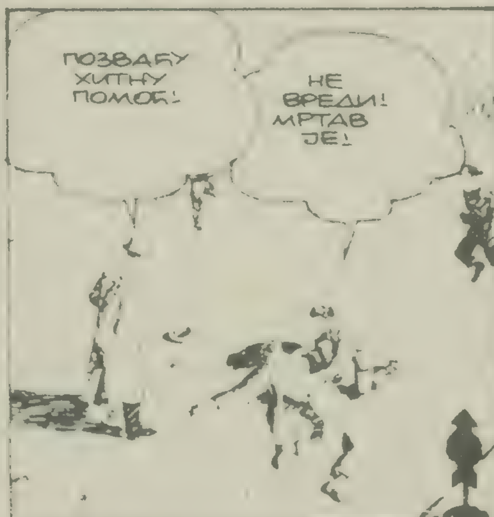
ПОЗВАЋУ ХИТНУ ПОМОЋ!
НЕ ВРЕДИ! МРТАВ ЈЕ!

„НИСАМ ЖЕЛЕО ДА БИЛО ШТА ОБЈАШЊАВАМ ПОЛИЦИЈИ...“
ИДЕНТИФИКУЈ ГА, МАЈК!
МОЖДА ЋЕ КАНИНГАМ ЗНАТИ НЕШТО ДА КАЖЕ! ЧОВЕК ЈЕ БИО НА ЊЕГОВОМ ПЛАТНОМ СПИСКУ!

ВАШ СМИСАО ЗА ХУМОР ПРЕЛАЗИ ГРАНИЦЕ УКУСА! НЕ ПОЗНАЈЕМ ЧОВЕКА, НАРЕДНИЧЕ!
ПРОНАЋИ ЋУ НАЧИН ДА ТЕ СРЕДИМ!

„ЈЕДАН ОД ПОЛИЦАЈАЦА ЈЕ ИДЕНТИФИКОВАО ЖРТВУ, А ЈА САМ ПОШАО КУЋИ ПИТАЈУЋИ СЕ У КАКАВ САМ ТО СОС УПАО..."
МАЈК, СТАНИ!

ШТА СМЕРАТЕ? ИЛИ БОЉЕ РЕЋИ ШТА ТВОЈ ДРАГИ СМЕРА?
МАЈК, БРЕД МИ НИШТА НЕ ЗНАЧИ! ЗНАМ ДА НИЈЕ ДОБАР...

АЛИ ИМА МИЛИОНЕ?! САМО СЕ УДАЈ ЗА ЊЕГА ПРЕ НЕГО ШТО СЕ ПРЕДОМИСЛИ!
МОЛИМ ТЕ, МАЈК! ПРВО МЕ САСЛУШАЈ! ГДЕ МОЖЕМО ДА РАЗГОВАРАМО?

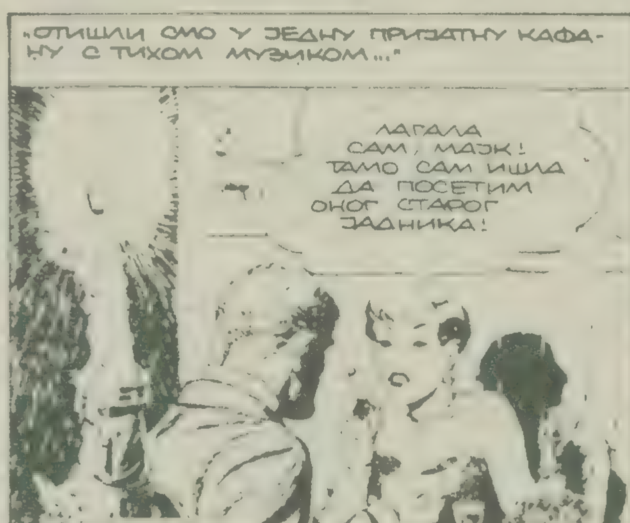
„ОТИШЛИ СМО У ЈЕДНУ ПРИЈАТНУ КАФАНУ С ТИХОМ МУЗИКОМ..."
ЛАГАЛА САМ, МАЈК! ТАМО САМ ИШЛА ДА ПОСЕТИМ ОНОГ СТАРОГ ЈАДНИКА!

ТО САМ И МИСЛИО! КО ЈЕ ОН?
НЕ ЗНАМ! ПОЗВАО МЕ ЈЕ ТЕЛЕФОНОМ И РЕКАО ДА ИМА НЕШТО ДА МИ КАЖЕ О УЈАКУ ДАНКАНУ!

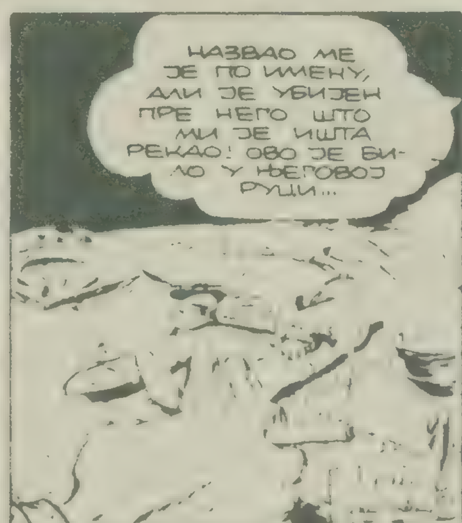
НАЗВАО МЕ ЈЕ ПО ИМЕНУ, АЛИ ЈЕ УБИЈЕН ПРЕ НЕГО ШТО МИ ЈЕ ИШТА РЕКАО! ОВО ЈЕ БИЛО У ЊЕГОВОЈ РУЦИ...

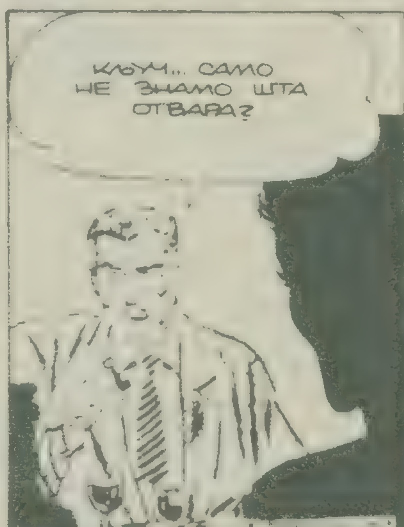
КЉУЧ... САМО НЕ ЗНАМО ШТА ОТВАРА?

КЉУЧ ЈЕ СТАР! ПОГЛЕДАЈ ГРАВУРУ!
ДА! ЗА ОТВАРАЊЕ НЕКЕ ШКРИЊЕ, КАО У БАЈЦИ!

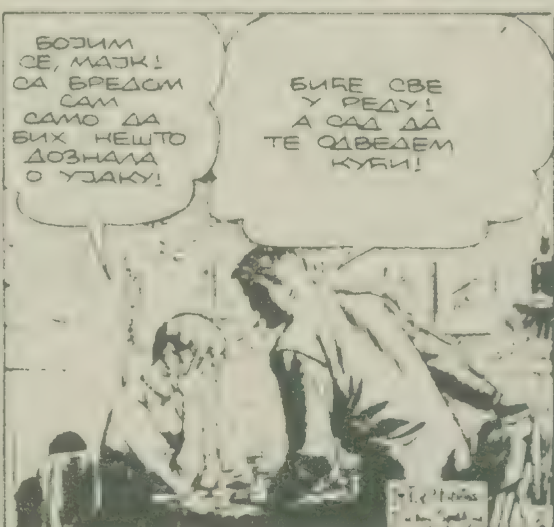
БОЈИМ СЕ, МАЈК! СА БРЕДОМ САМ САМО ДА БИХ НЕШТО ДОЗНАЛА О УЈАКУ!
БИЋЕ СВЕ У РЕДУ! А САД ДА ТЕ ОДВЕДЕМ КУЋИ!

„ТЕ НОЋИ НИСАМ МНОГО СПАВАО. ПРАВИО САМ ВЕЛИКЕ ПЛАНОВЕ. ДОШАО САМ РАНО У КАНЦЕЛАРИЈУ..."
ШТА СИ САЗНАЛА О ХАРДЕНУ И КАНИНГАМУ?
СЕДИ, ШЕФЕ! ПРИЧА ЈЕ ДУГАЧКА!

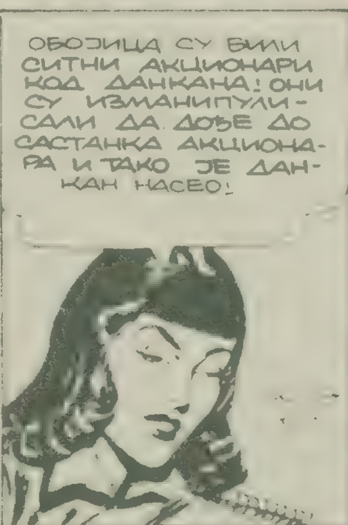
ОБОЈИЦА СУ БИЛИ СИТНИ АКЦИОНАРИ КОД ДАНКАНА! ОНИ СУ ИЗМАНИПУЛИСАЛИ ДА ДОЂЕ ДО САСТАНКА АКЦИОНАРА И ТАКО ЈЕ ДАНКАН НАСЕО!

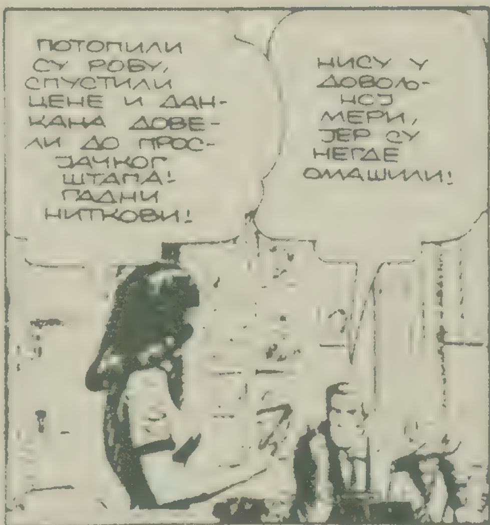
ПОТОПИЛИ СУ РОБУ, СПУСТИЛИ ЦЕНЕ И ДАНКАНА ДОВЕЛИ ДО ПРОСЈАЧКОГ ШТАПА! ГАДНИ НИТКОВИ!
НИСУ У ДОВОЉНОЈ МЕРИ, ЈЕР СУ НЕГДЕ ОМАШИЛИ!

КАНИНГАМ И ХАРДЕН БИЛИ СУ НА ДАНКАНОВОЈ ЈАХТИ **ПАНДОРА!** ДАНКАН ЈЕ ТЕ НОЋИ СКОЧИО У ВОДУ!

ОПЕТ ОДЛАЗИШ! СВЕ ТИ ИСКОПАМ, А ТИ...
САМО СЕ ДРЖИ! ВРАТИЋУ СЕ НА ВРЕМЕ!

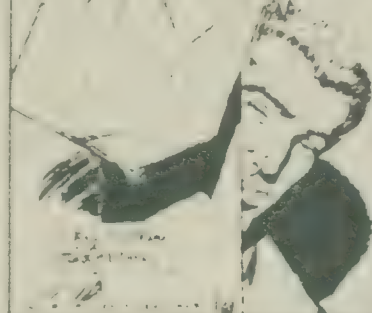
НЕ БЕСНИ, МАЛА! ЗНАШ ДА СЕ УВЕК ВРАЋАМ!

„ЦЕО ДАН САМ СЕ СМУЦАО ГРАДОМ, А ОНДА САМ ОТИШАО У КЛУБ МОЈОЈ ДРАГОЈ ПЛАВУШИ...“
ЈЕ ЛИ ВЕЋ БИЛА ТАЧКА ОНЕ МАЛЕ ЏОАН ЛАРИ?
МА КАКВИ! НИЈЕ СЕ УОПШТЕ ПОЈАВИЛА ДАНАС!

СИНОЋ ЈОЈ ЈЕ БИЛО ДОБРО!
ЕХ, ТЕ ЖЕНЕ! ИЗВИНИТЕ ЗА ТРЕНУТАК!

ЈЕСТЕ ЛИ ВИ ХАМЕР?
ДА, АЛИ КО ЗНА ДА САМ ОВДЕ?

„ПОЧЕЛЕ СУ НЕВОЉЕ...“
СЛУШАЈ, ХАМЕР, АКО ЖЕЛИШ ДА ВИДИШ ЖИВУ ОНУ ДАМИЦУ, НЕ ЊУШКАЈ ОКОЛО И НОЋУ СЕДИ КОД КУЋЕ.

СЛУШАЈ, **ТИ,** БОЉЕ РЕЦИ КАНИНГАМУ И ОНОМ ДРУГОМ ТИПУ ДА СМЕСТА ДОВЕДУ ЏОАН, ИЛИ ИМ СЕ ЛОШЕ ПИШЕ!

ИЗГЛЕДА НЕ ЗНАЈУ С КИМ ИМАЈУ ПОСЛА!

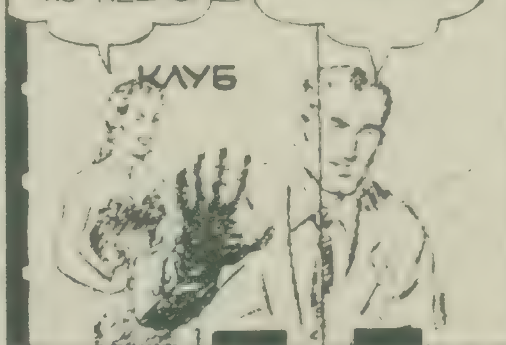
„БИО САМ УВЕРЕН ДА СУ ТА ДВА НИТКОВА ОТЕЛА ДЕВОЈКУ...“
СМИРИ СЕ, ЛЕПИ! ХАЈДЕ ДА ПОПИЈЕМО НЕШТО!
ХВАЛА, ДРУГИ ПУТ!
КЛУБ

„ПЕТ ЧЕМБЕРС, КАО И УВЕК, РАДИО ЈЕ НОЋУ...“
ОТКУД ТИ У ОВО ДОБА, МАЈК?
ЈАХТА СЕ ЗОВЕ **ПАНДОРА!** МОЖДА БИ ПОЛИЦИЈА МОГЛА ДА МИ ЈЕ ЛОЦИРА?

КАКВЕ ВЕЗЕ ИМА **ПАНДОРА** С УБИСТВОМ У ОНОМ БУЏАКУ?
ТО ЋУ ЗНАТИ КАД БУДЕМ НА ЈАХТИ!

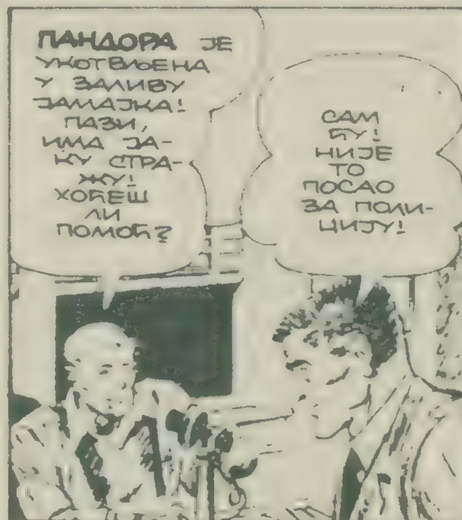
ПАНДОРА ЈЕ УКОТВЉЕНА У ЗАЛИВУ ЈАМАЈКА! ПАЗИ, ИМА ЈАКУ СТРАЖУ! ХОЋЕШ ЛИ ПОМОЋ?
САМ ЋУ! НИЈЕ ТО ПОСАО ЗА ПОЛИЦИЈУ!

У РЕДУ, БИЋЕ БЕЗ ПИШТАЉКИ И СИРЕНА! ИДЕМ ЈА!
КАО У СТАРА ДОБРА ВРЕМЕНА, ПЕТ!

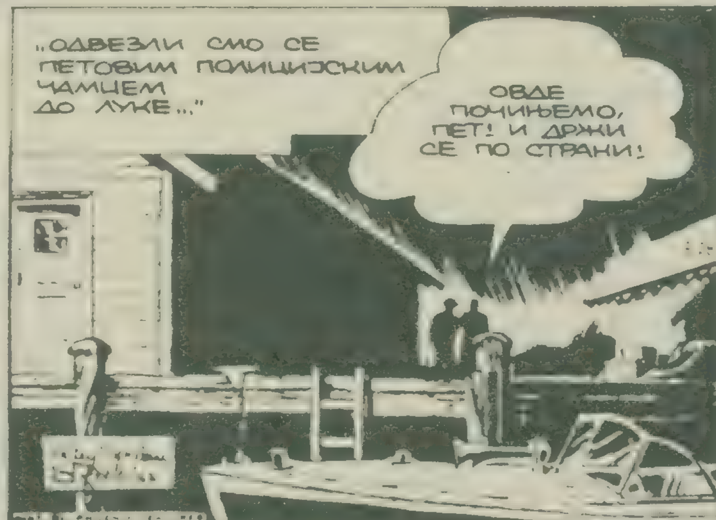
„ОДВЕЗЛИ СМО СЕ ПЕТОВИМ ПОЛИЦИЈСКИМ ЧАМЦЕМ ДО ЛУКЕ...“
ОВДЕ ПОЧИЊЕМО, ПЕТ! И ДРЖИ СЕ ПО СТРАНИ!

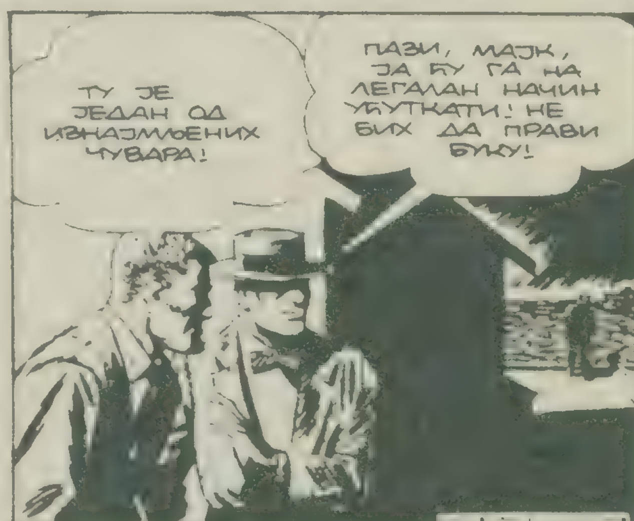
ТУ ЈЕ ЈЕДАН ОД ИЗНАЈМЉЕНИХ ЧУВАРА!
ПАЗИ, МАЈК, ЈА ЋУ ГА НА ЛЕГАЛАН НАЧИН УЋУТКАТИ! НЕ БИХ ДА ПРАВИ БУКУ!

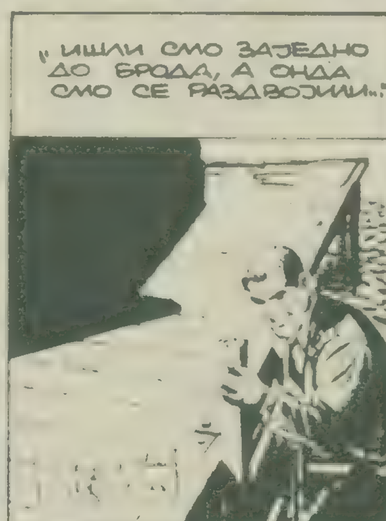
„ИШЛИ СМО ЗАЈЕДНО ДО БРОДА, А ОНДА СМО СЕ РАЗДВОЈИЛИ...“

ХЕЈ, ТИ!

СМИРИ СЕ И РУКЕ УВИС!
КО СТЕ ВИ? ПРЕТПОСТАВЉАМ...

ЗАКОН, ДРУШКАНЕ! А САД -ЗАВЕЖИ!

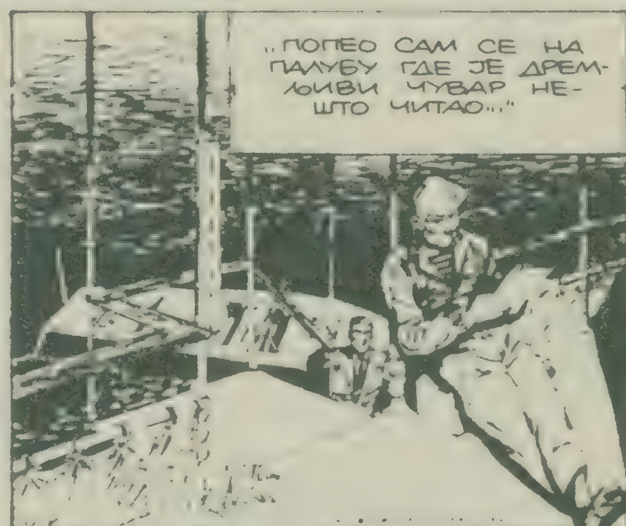
„ПОПЕО САМ СЕ НА ПАЛУБУ ГДЕ ЈЕ ДРЕМЉИВИ ЧУВАР НЕШТО ЧИТАО...“

ЕХЕЈ... ШТА ЖЕЛИТЕ?

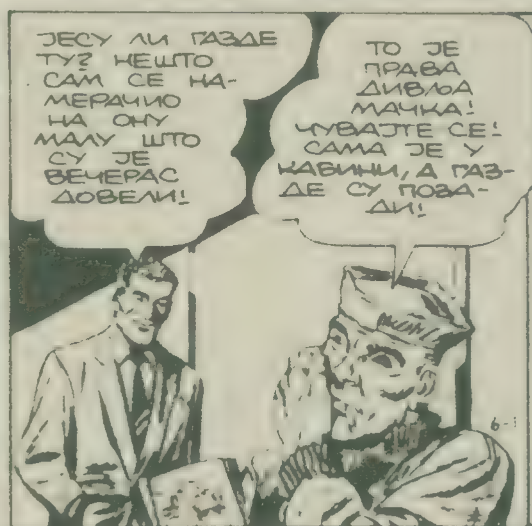
ЈЕСУ ЛИ ГАЗДЕ ТУ? НЕШТО САМ СЕ НАМЕРАЧИО НА ОНУ МАЛУ ШТО СУ ЈЕ ВЕЧЕРАС ДОВЕЛИ!
ТО ЈЕ ПРАВА ДИВЉА МАЧКА! ЧУВАЈТЕ СЕ! САМА ЈЕ У КАБИНИ, А ГАЗДЕ СУ ПОВАДИ!

„МОГАО САМ ДА БИРАМ: ИЗА ЈЕДНИХ ВРАТА МОЈА ПЛАВУША, ИЗА ДРУГИХ НИТКОВИ ЧИЈИ СУ СЕ ГЛАСОВИ ЧУЛИ...“

НЕ ЛУПЕТАЈ, БРЕД! СРЕДИЋЕМО ВЕЋ ОНОГ ГЛУПАНА АКО ДОЂЕ!

„ТРЕБАЛО ЈЕ, ИПАК
ТИ ПРВО ДА ЛИ ЈЕ
ДОБРО... УШАО САМ...“

МАЈК! ДРАГИ, СРЕЋНА САМ ШТО ТЕ ВИДИМ!

СМИРИ СЕ! БИЋЕ СВЕ У РЕДУ!
СВАКОЈАКЕ СУ МЕ ГЛУПОСТИ ПИТАЛИ! УЖАСНИ СУ! ШТА ХОЋЕ?

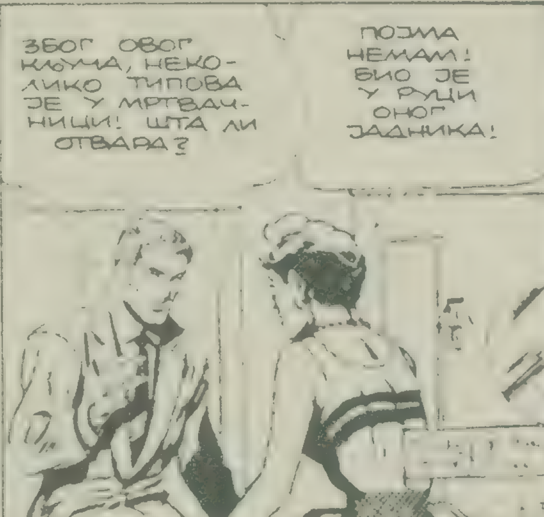
ЗБОГ ОВОГ КЉУЧА, НЕКОЛИКО ТИПОВА ЈЕ У МРТВАЧНИЦИ! ШТА ЛИ ОТВАРА?
ПОЈМА НЕМАМ! БИО ЈЕ У РУЦИ ОНОГ ЈАДНИКА!

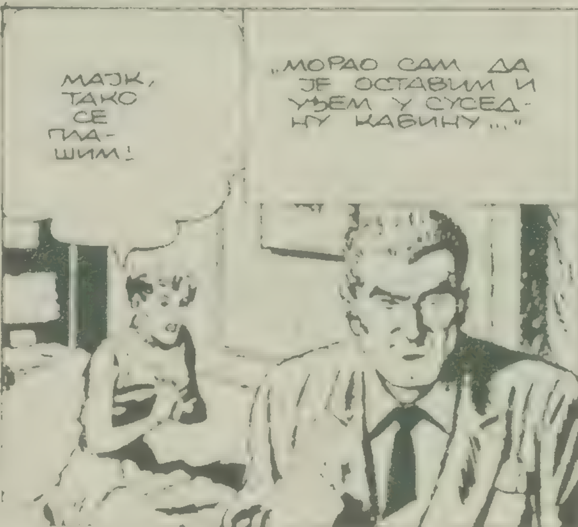
МАЈК, ТАКО СЕ ПЛАШИМ!
„МОРАО САМ ДА ЈЕ ОСТАВИМ И УЂЕМ У СУСЕДНУ КАБИНУ...“

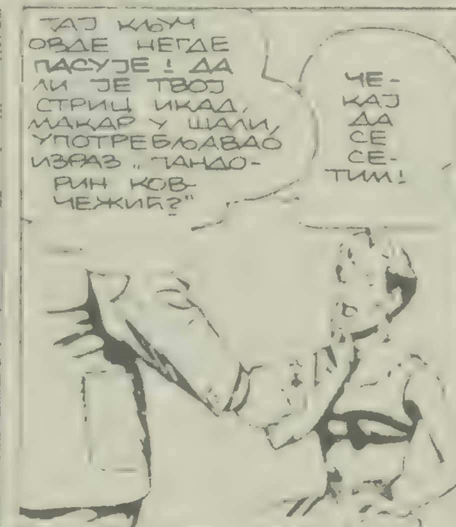
ТАЈ КЉУЧ ОВДЕ НЕГДЕ ПАСУЈЕ! ДА ЛИ ЈЕ ТВОЈ СТРИЦ ИКАД, МАКАР У ШАЛИ, УПОТРЕБЉАВАО ИЗРАЗ „ПАНДОРИН КОВЧЕЖИЋ?“
ЧЕКАЈ ДА СЕ СЕТИМ!

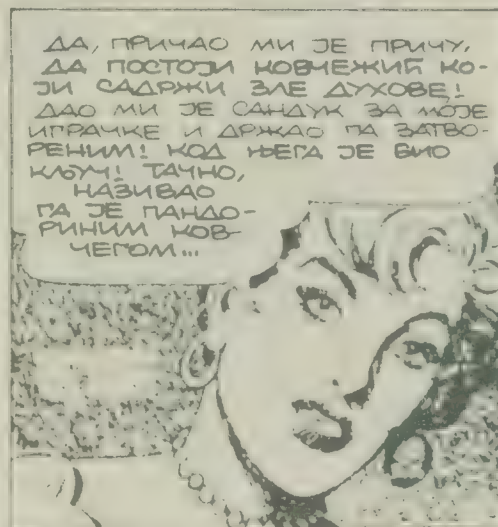
ДА, ПРИЧАО МИ ЈЕ ПРИЧУ, ДА ПОСТОЈИ КОВЧЕЖИЋ КОЈИ САДРЖИ ЗЛЕ ДУХОВЕ! ДАО МИ ЈЕ САНДУК ЗА МОЈЕ ИГРАЧКЕ И ДРЖАО ГА ЗАТВОРЕНИМ! КОД ЊЕГА ЈЕ БИО КЉУЧ! ТАЧНО, НАЗИВАО ГА ЈЕ ПАНДОРИНИМ КОВЧЕГОМ...

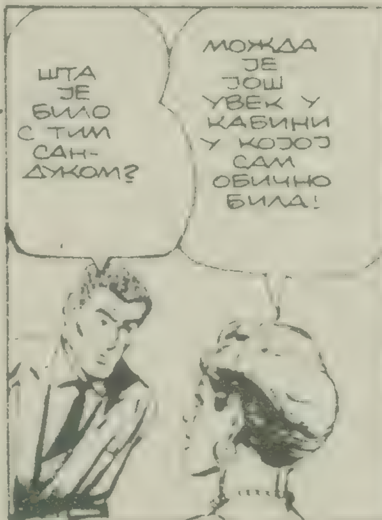
ШТА ЈЕ БИЛО С ТИМ САНДУКОМ?
МОЖДА ЈЕ ЈОШ УВЕК У КАБИНИ У КОЈОЈ САМ ОБИЧНО БИЛА!

ПОКАЖИ МИ ТУ КАБИНУ! МИСЛИМ ДА СМО БЛИЗУ РЕШЕЊА!
НЕМА НИКОГ, МАЈК! ИДЕМО!

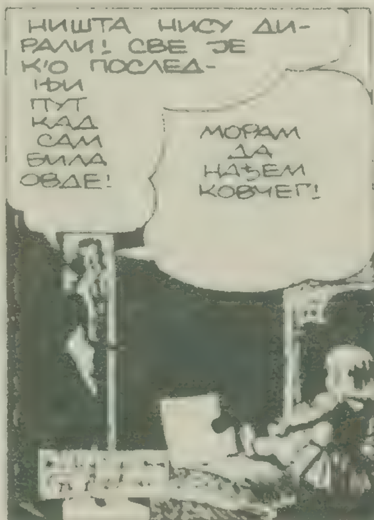
НИШТА НИСУ ДИРАЛИ! СВЕ ЈЕ К'О ПОСЛЕДЊИ ПУТ КАД САМ БИЛА ОВДЕ!
МОРАМ ДА НАЂЕМ КОВЧЕГ!

„УГЛЕДАО САМ ГА. КОВЧЕЖИЋ ЗА ДЕЧИЈЕ ИГРАЧКЕ. И КЉУЧ ЈЕ ОДГОВАРАО...“

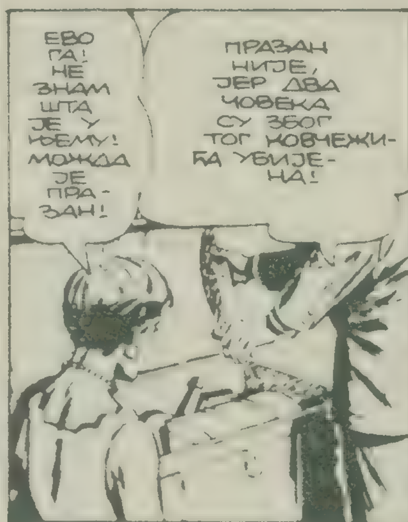
ЕВО ГА! НЕ ЗНАМ ШТА ЈЕ У ЊЕМУ! МОЖДА ЈЕ ПРАЗАН!
ПРАЗАН НИЈЕ, ЈЕР ДВА ЧОВЕКА СУ ЗБОГ ТОГ КОВЧЕЖИЋА УБИЈЕНА!

ПОЖУРИ, МАЈК!
ОТКЉУЧАВАЊЕ ИДЕ МАЛО ТЕЖЕ... БРАВА ЈЕ ЗАРЂАЛА!

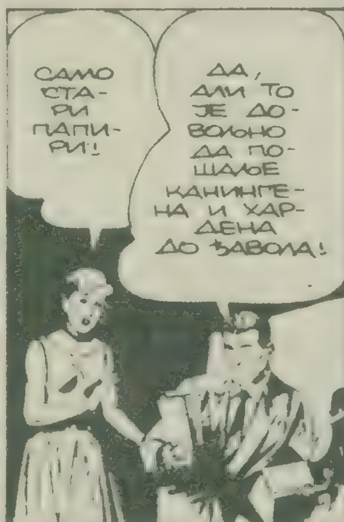
САМО СТАРИ ПАПИРИ!
ДА, АЛИ ТО ЈЕ ДОВОЉНО ДА ПОШАЉЕ КАНИНГЕНА И ХАРДЕНА ДО ЂАВОЛА!

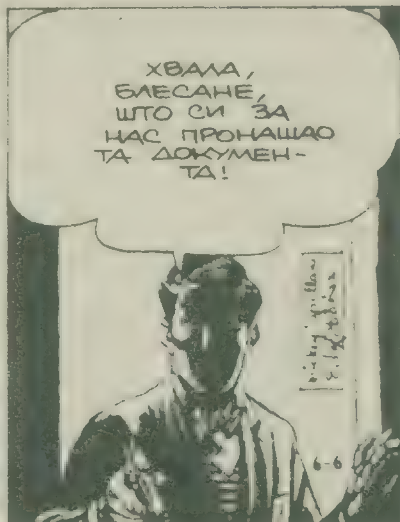
ХВАЛА, БЛЕСАНЕ, ШТО СИ ЗА НАС ПРОНАШАО ТА ДОКУМЕНТА!

ЧУО САМ КАД ЈЕ МОТОР ЧАМЦА ПРЕСТАО ДА РАДИ...
ПОГРЕШИО СИ, КАНИНГАМЕ, ШТО НИСИ ДОВЕО СВОЈЕ ПЛАЋЕНЕ УБИЦЕ!

НЕШТО СИ ПОБРКАО, ХАМЕРЕ! ЈА САМ ТАЈ С РЕВОЛВЕРОМ...
НЕ, НИШТА ЈА НИСАМ ПОБРКАО, ВЕЋ ТИ!

СКЛАЊАЈ СЕ, ПУЦАЊУ...
НЕЋЕШ, НЕЋУ УМРЕТИ ДОК ТЕ НЕ СРЕДИМ!

УОСТАЛОМ, И ПОСАДА БИ ЧУЛА ПУЦАЊ, А ТУ НИСУ СВИ ТВОЈИ РЕВОЛВЕРАШИ...

МАЈК! ЧЕКАЈ!

„ОДЈЕДНОМ, ОСЕТИО САМ УДАРАЦ И ИЗГУБИО СВЕСТ...“
МАЈК!

ПОГРЕШИО СИ ШТО СИ САМ ХТЕО ДА СРЕДИШ ТОГ СМУТЉИВЦА!
СРЕДИЋУ ГА И ТЕ КАКО!

ЕВО ОВАКО!
ОХ, МАЈК!

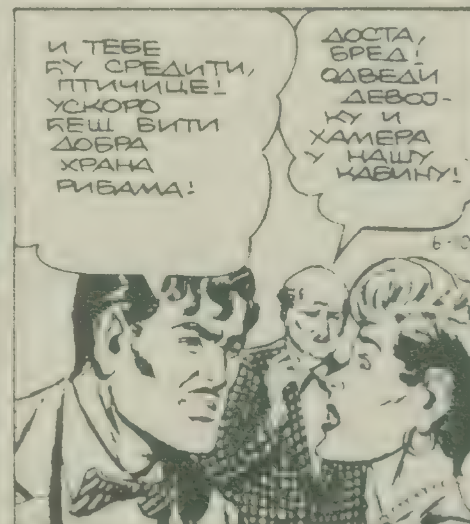
И ТЕБЕ ЋУ СРЕДИТИ, ПТИЧИЦЕ! УСКОРО ЋЕШ БИТИ ДОБРА ХРАНА РИБАМА!
ДОСТА, БРЕД! ОДВЕДИ ДЕВОЈКУ И ХАМЕРА У НАШУ КАБИНУ!

„ПОЛАКО САМ ДОЛАЗИО СВЕСТИ...“
МАЈК, ДРАГИ! ЈЕ ЛИ ТИ ДОБРО?
НЕ ЗНАМ...
УСКОРО ТО НЕЋЕ НИ БИТИ ВАЖНО, ХАМЕРЕ!

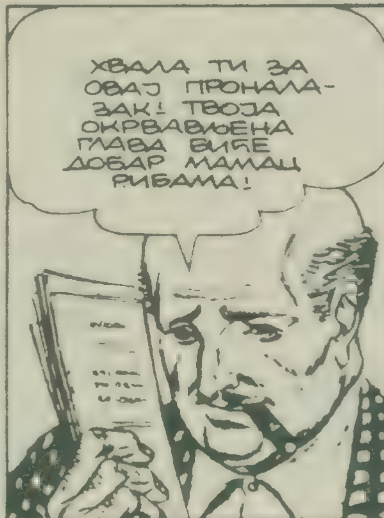
ХВАЛА ТИ ЗА ОВАЈ ПРОНАЛАЗАК! ТВОЈА ОКРВАВЉЕНА ГЛАВА БИЋЕ ДОБАР МАМАЦ РИБАМА!

„ОНДА СУ СЕ ЧУЛИ МОТОРИ И ЈА САМ ЗНАО ДА СЕ УДАЉУЈЕМО ОД ОБАЛЕ И ДА СУ УНАОКОЛО У ВОДИ МОРСКИ ПСИ...

ТРЕБАЛО ЈЕ НЕШТО УЧИНИТИ, АЛИ ЈЕ БИЛО СУВИШЕ НЕПРИЈАТЕЉА...“
ПРЕВИДЕО СИ НЕШТО, ХАРДЕН! ЧОВЕКА КОЈИ МЕ ЧЕКА НАПОЉУ...
НЕ ВЕРУЈЕМ ТИ, ХАМЕР! АЛИ, БЕН ЋЕ ПРОВЕРИТИ РАДИОМ!

„ОСТАЛО МИ ЈЕ ДА ЧЕКАМ ПРАВИ ТРЕНУТАК...“

ШЕФЕ, НИКО С ОБАЛЕ СЕ НЕ ЈАВЉА! ПРИБЛИЖАВА НАМ СЕ ПОЛИЦИЈСКИ ЧАМАЦ!
СА-ДА!

ПАЗИ!

МАЈК!
BANG!

ДАЉЕ ОД МЕНЕ!
МАЈК! ОХ, НЕ! МАЈК!

„МОРАО САМ ГА ЗАУСТАВИТИ...“
ПРЕДАЈ СЕ!
БУМ!

ОДЗВОНИЛО ТИ ЈЕ, ДРУШКАНЕ!

НЕ МИЧИТЕ СЕ! ПУЦАЋУ!

„ЗГРАБИО САМ ПРОКЛЕТНИКА ЗА ВРАТ...

РАНА МИ ЈЕ КРВАРИЛА. ОСЕЋАО САМ КАКО СЕ ГУБИМ...

ЗНАО САМ САМО ДА НЕ СМЕМ ДА ГА ПУСТИМ...

КАД САМ СЕ ПРОБУДИО, ЏОАН И ПЕТ СУ БИЛИ ПОРЕД МЕНЕ..."
ГДЕ ЈЕ КАНИНГАМ, ПЕТ?
ЈЕДВА СМО СКИНУЛИ ТВОЈЕ ШАКЕ С ЊЕГОВОГ ВРАТА, АЛИ ОСТАО ЈЕ ЖИВ ЗА СУЂЕЊЕ ЗБОГ УБИСТВА УЈАКА ГОСПОЂИЦЕ ЛАРИ!

МОЛИМ ТЕ, МАЈК, ЛЕЗИ!
А, ХАРДЕН?
МРТАВ ЈЕ! ПОГОДИО ГА ЈЕ МЕТАК ИЗ КАНИНГАНОВОГ РЕВОЛВЕРА!

ЗНАО САМ ДА СЕ НА ТЕБЕ МОГУ ОСЛОНИТИ! ГДЕ СУ ДОКУМЕНТА?
СВЕ ЈЕ У РЕДУ! ИМАМО ПОТРЕБНЕ ДОКАЗЕ! А САД НА СПАВАЊЕ!

„ПОСЛЕ ТРИ ДАНА СПАВАЊА, ПРОБУДИО САМ СЕ. БИО ЈЕ ТУ ПЕТ..."
ОНИ ПАПИРИ ШТО СИ ИХ НАШАО, УДЕСИЋЕ КАНИНГАМА, А ЏОАНИ ВРАТИТИ МИЛИОН ДАНКАНОВИХ ДОЛАРА!

НИЈЕ МИ САМО ЈАСНО КО ЈЕ ОНАЈ СТАРИ ШТО ЈЕ УБИЈЕН?
БОЈИМ СЕ ДА ТО НИКАД НЕЋЕМО САЗНАТИ, ПЕТ...

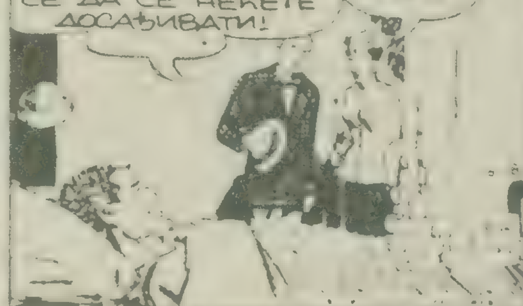
„АЛИ, ЈА САМ ЗНАО ДА ЈЕ КАНИНГАМ ДВА ПУТА УБИО ИСТОГ ЧОВЕКА. ДА, ДАНКАН ЈЕ БИО ОНА СТАРА СКИТНИЦА..."
ОДОХ ЈА САД, ДЕЦО, И НАДАМ СЕ ДА СЕ НЕЋЕТЕ ДОСАЂИВАТИ!
ЗДРАВО, ПЕТ!

МАЈК, НЕ ЗНАМ КАКО ДА ТИ СЕ ЗАХВАЛИМ ЗА СВЕ ШТО СИ ЗА МЕНЕ УЧИНИО, АЛИ НЕШТО МАЛО НОВЦА...
НИСАМ ТО РАДИО ЗА НОВАЦ!

У РЕДУ. ОНДА ЋЕМО ТО ПОКЛОНИТИ НЕКОМЕ КАО ДОБРОТВОРНИ ПРИЛОГ!

А ОВО ЈЕ САМО ЗА ТЕБЕ!
КРАЈ

ОРТАЦИ:

МАЈСТОР И ПЮ

ЖИЛЕ! ШТА ЛИ РАДИ? СИГУРНО ОПЕТ ЈЕДЕ!
НЕ ЈЕДЕМ НЕГО ПИЈЕМ!

ПРВО ЈЕДНО ПИВЦЕ ЗА ЖИВЦЕ, ПА ОНДА...

ОДЛЕПИ СЕ ОД ТОГ БУРЕТА! ИСКРС'О НАМ ЈЕ ПОС'О!

ЗАПУШАЧ СЕ ЗАГЛАВИО И НИКАКО НЕ МОГУ ДА ГА ИЗВАДИМ!
НИШТА НЕ БРИНИТЕ! МИ ЋЕМО ТО СРЕДИТИ!

ПРВО ЋЕМО ПОКУШАТИ С ОВОМ ГУМОМ!
ЧЕКАЈ МАЛО, ЖИЛЕ...

ДА СКЛОНИМ ПРОСТИРКУ ДА СЕ НЕ ПОКВАСИ!
ПЉУС!

БРР! А ШТО СИ МЕНЕ ПОКВАСИО, ТО НЕМА ВЕЗЕ, ЈЕ ЛИ?
ЈА? ТЕБЕ? ОО...

ИДЕМ ДА СЕ ОСУШИМ, А ТИ ЗАВРШИ ПОС'О!

ГРР! ОПЕТ СЕ ИЗВЛАЧИ! ШТА ОН МИСЛИ, ДА САМ ЈА ЛУД!

Е, ОВОГ ПУТА НЕЋУ САМ НИ ПРСТОМ ДА МРДНЕМ!

ЖИЛЕ, ЈЕ Л' ГОТОВО?
ЦАК!

ДАНГ!

ЈАААООО! ААА!

ТАКО, ЈЕ ЛИ? САД ЋУ ТИ...
СМИРИ СЕ И НЕ ОМЕТАЈ МЕ ДОК РАДИМ!

ЕВО ЗАСУКАЋУ РУКАВЕ...

ААА... ЕВО ГА...

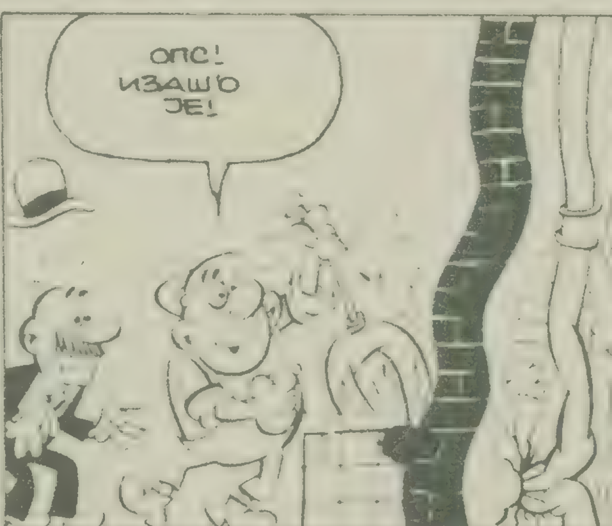

ОПС! ИЗАШ'О ЈЕ!

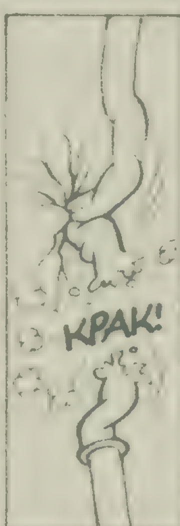

КРАК!

ВИДИ! МАЈСТОР САМ И ПО, ПРИЗНАЈ!
ГЛУ! ГЛУ! ГЛУ!

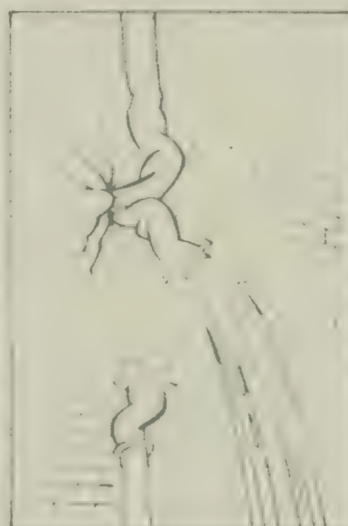

НЕШТО МИ ЈЕ ВРУЋЕ! СКИНУЋУ МАНТИЛ...

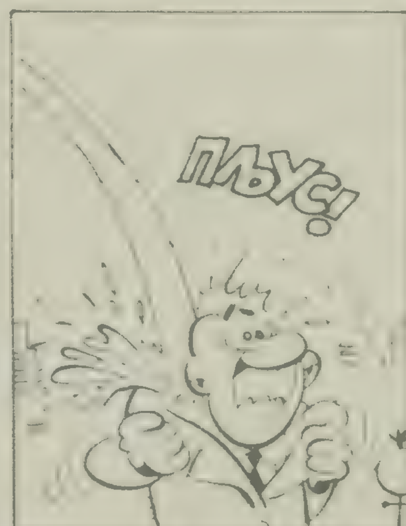

ПЉУС!

ЈААААО! ЈАААО!

ПОСТАВИ ТЕ ЦЕВИ НА МЕСТО, БРЉИВИ СТВОРЕ!
ДОБРО, ДЕ!

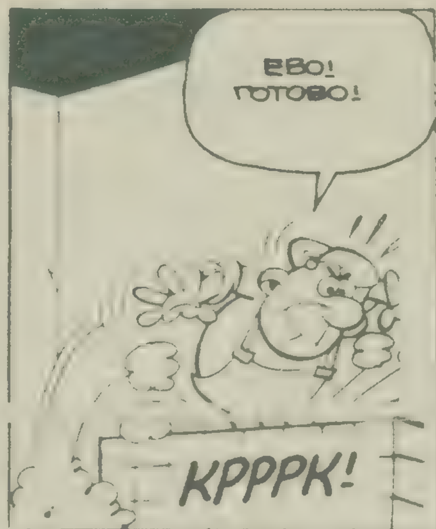
ЕВО! ГОТОВО!
КРРРК!

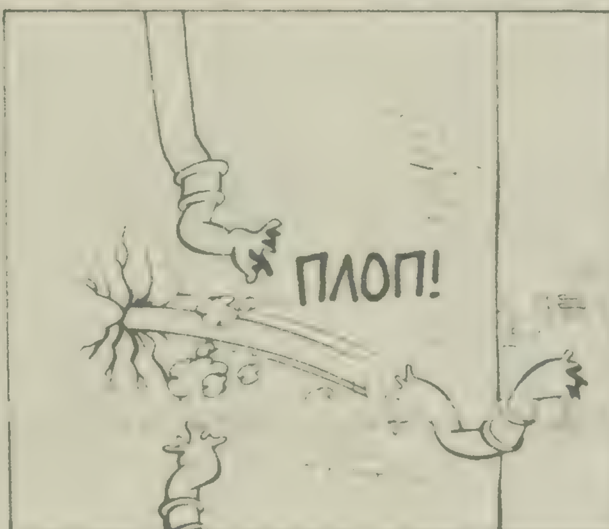
ПЛОП!

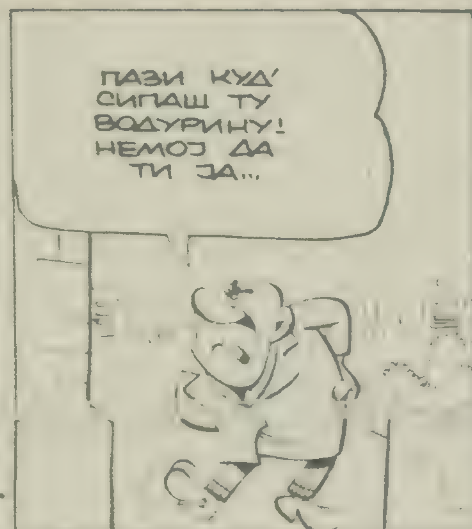
ПАЗИ КУД' СИПАШ ТУ ВОДУРИНУ! НЕМОЈ ДА ТИ ЈА...

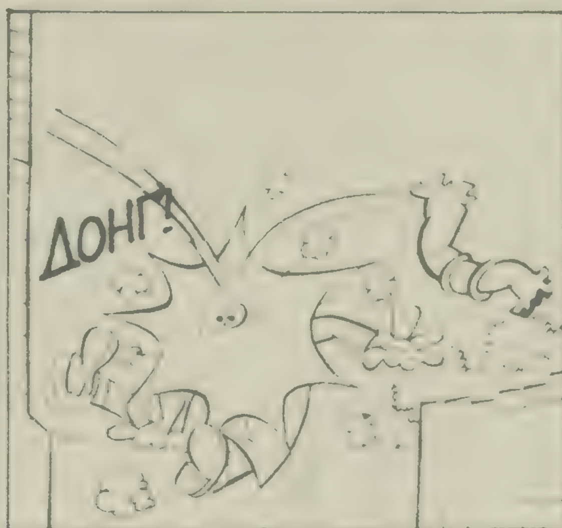
ДОНГ!

А! ОВО ЈЕ ВЕЋ ПРЕВРШИЛО СВАКУ МЕРУ...

ЧОВЕЧЕ, ШТА ТИ ЈЕ...
ГДЕ ЈЕ? ГДЕ ЈЕ?

ПОКУ-ПИ АЛАТ ПА ДА НАПЛА-ТИМО ПОС'О И КРЕНЕМО!
АЈД' ВАЖИ!

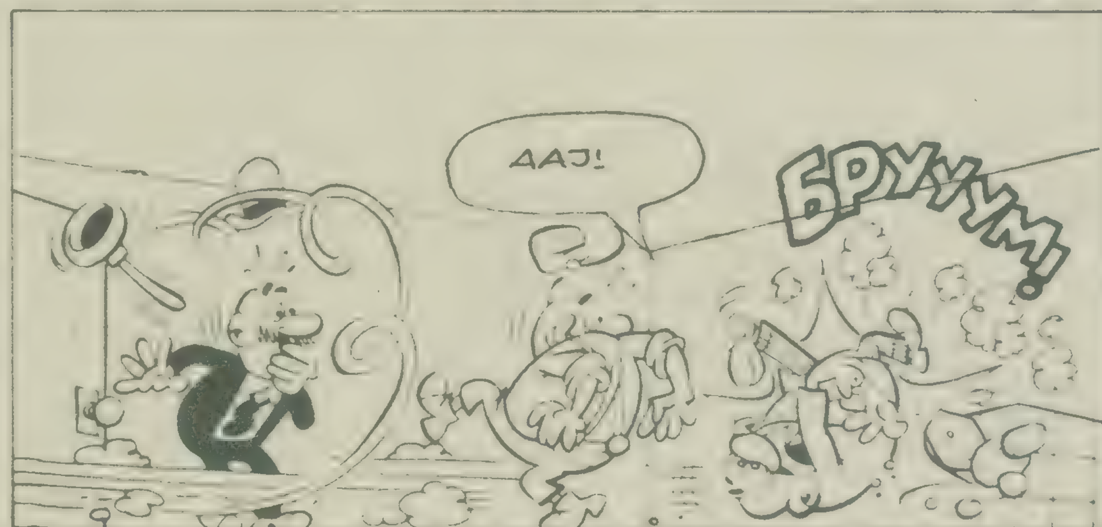
ДАЈ!
БРУУУМ!

ЈАО! МО-ЈА КАДА!
КО ТИ ЈЕ ОВАЈ, ГАЗДА?
А, ТУ СТЕ, ПТИЧИ-ЦЕ!

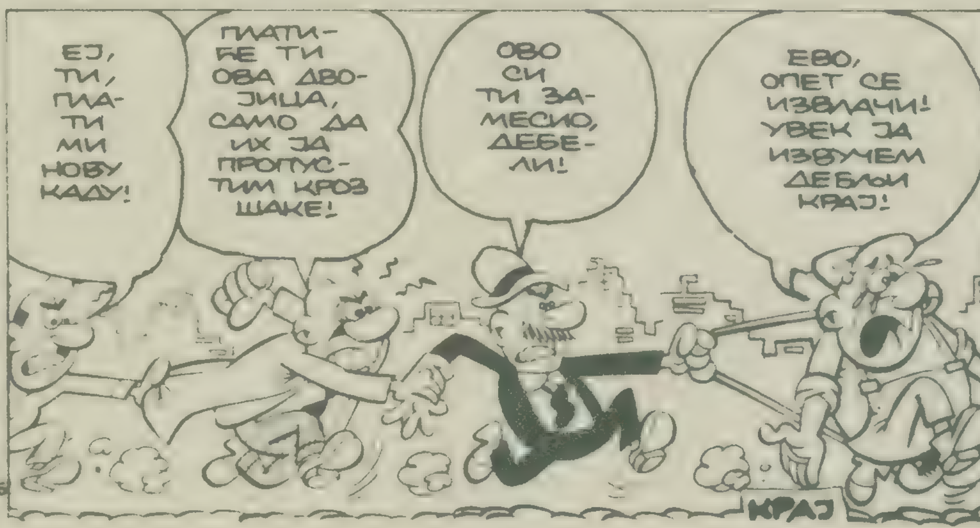
ЕЈ, ТИ, ПЛА-ТИ МИ НОВУ КАДУ!
ПЛАТИ-ЋЕ ТИ ОВА ДВО-ЈИЦА, САМО ДА ИХ ЈА ПРОПУС-ТИМ КРОЗ ШАКЕ!
ОВО СИ ТИ ЗА-МЕСИО, ДЕБЕ-ЛИ!
ЕВО, ОПЕТ СЕ ИЗВЛАЧИ! УВЕК ЈА ИЗВУЧЕМ ДЕБЉИ КРАЈ!
КРАЈ

МАЈА

МАЈУ ЗАЛЕПИ НА ЧВРШЋИ ПАПИР ПА ИСЕЦИ

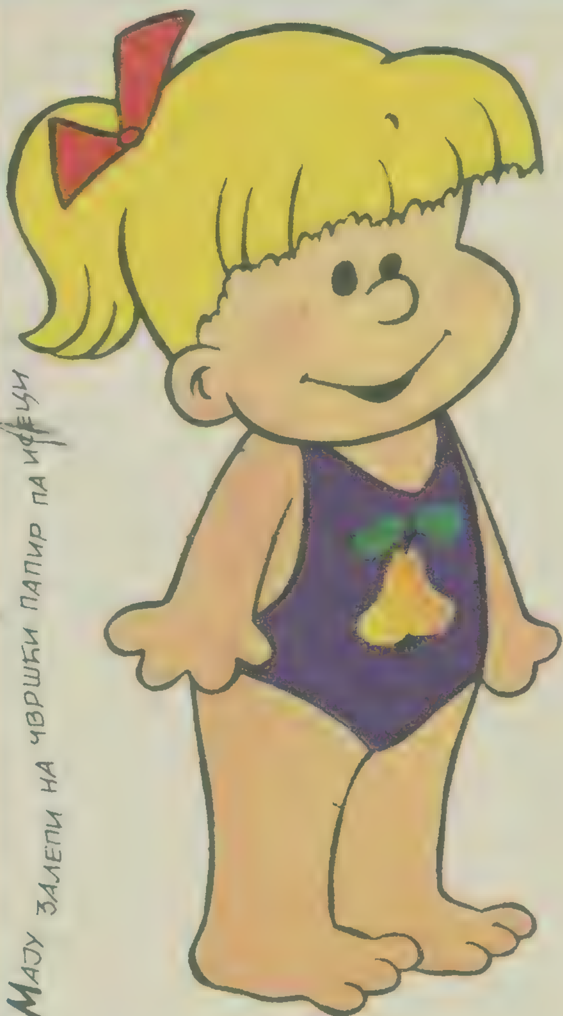

ШЕШИР ПРОТИВ МАЈСКЕ СУНЧАНИЦЕ

ПРОСЕЦИ ПО ЦРТИЦАМА

КОМПЛЕТ ЗА МАЈ-АМИ

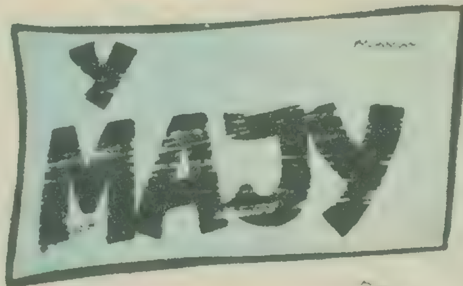

СВУДА ЦВЕЋЕ ПА И У КОСИ

ИЗВИЂАЧКА УНИФОРМА

ХАЉИНА ЗА БРАЊЕ МАЈСКИХ ТРЕШАЊА

ПАНТАЛОНЕ ЗА ШЕТЊУ

ИСЕЦИ „ПРОЗОРЕ" ЗА ОЧИ

УЗ ШЕШИР ОБАВЕЗНО ИДУ И НАОЧАРИ

ЛЕТЕЋИ ЋИЛИМ ВАМ ЈЕ ДОНЕО...

У овом броју завршавамо са објављивањем имена награђених читалаца

Добитници агенди:

Цинклер Зита, Шекспирова бр. 44, Нови Сад, **Горан Буловић**, Далматинска бр. 105, Станишић, **Ристић Виктор**, Маршала Тита бр. 6, Каравуково, **Милош Месаровић**, Учитеља Мариновића 23, Чачак, **Оруч Дамир**, Шолајина бр. 7, Зеница, **Млакић Дарио**, Шоше Мажара 124, Витез, **Бајало Мира**, Авенија 27, Мостар, **Говорчин Војислав**, Ул. VIII б – Ледине 109, Кулпин, **Опачић Ана**, Станка Пауновића 36, Сремска Митровица, **Арсенијевић Јовица**, Мајора Марка бр. 3, Параћин, **Богатиноски Валентин**, Војводинска 53, Прилеп, **Муфтић Горан**, Париске комуне 5, Нови Београд, **Живковић Гордана**, Водоводска 149, Жарково,

Рачић Рената, Од Голе 6, Дубровник, **Будимлић Зоран**, Рељина 14, Липе, **Бунчић Горан**, Вршачка бр. 58, Влајковац, **Савић Зоран**, Дунавска 6, Панчево, **Симић Срђан**, Цвијићева 63/4/42, Београд, **Радмила Радуловић**, Нова 73/А, Бездан, **Туцовић Иван**, Хероја Дејовића 26, Титово Ужице, **Кочовски Дејан**, Боте Ботевски бр. 50, Скопље, **Лучић Драган**, Устаничка 5, Илиџа, **Милошевић Јасна**, Борска 70/26, Раковица, **Јововић Лепосава**, Трг XII војвођанске бригаде 12, Вршац, **Синобад Славен**, Синобадова главица 2а, Книн, **Јовичић Дамир**, Драгољуба Поповића 16, Лозница, **Ивановић Весна**, Борска 90/11, Раковица (Београд), **Павићевић Саша**, Централа 18ц, Сомбор, **Љиљанић Јасмина**, Пролетерска 276, Ковин, **Вулелија Анте**, Павла Папа 3, Сплит, **Боштјан Чебулов**, Високо 84, Шенчур, **Беуковић Оливера**, Моше Пијаде 58, Инђија, **Пандур Алија**, Ул. Округла 72, Сарајево, **Каранана Неђад**, Седреник 78, Сарајево, **Савић Саша**, Трг М. Тита 7/8, Бела Црква, **Цвијовић Андрија**, Сељашница, Пријепоље, **Сретеновић Ненад**, М. Тита 4, Рудник, **Ристовић Иван**, Синише Станковића 33, Жарково – Београд, **Милосављевић Зоран**, В. П. 8440/9, Врање, **Даниловић Мирјана**, Нехруова 82/локал 2, бл. 62, Нови Београд, **Станковић Игор**, Париске комуне 14/26, Нови Београд, **Принчевац Марко**, Ђорђа Јовановића 7/III, Београд, **Свирчев Саша**, Ференци Иболье 77, Суботица, **Окановић Душан**, Ђуре Јакшића 31, Сремска Митровица, **Ћирић Зоран**, Ул. Трећег априла бр. 59, Пале, **Минић Дарко**, Соц. револуције бр. 6/11, Сарајево, **Бодиш Јожеф**, Стевана Филиповића 51, Суботица, **Бобић Горан**, ЈНА 65, Ковачица, **Шантић Жељко**, Ритвара 22, Горјани, **Ђаковић Небојша**, Народног фронта 28, Нови Сад, **Петковски Иван**, Бул. револуције 17, Охрид, **Костић Милутин**, ул. 12. септембар 8А/8, Неготин, **Вујановић Ђорђе**, Бул. Лењина 5, Зеница, **Гргат Маријана**, Подвах 94, Брегана, **Ранић Наташа**, Лабуда Ђукића 54/1, Светозарево, **Пенде Јосип**, Косовска 17, Опатија, **Митић Мирјана**, Бул. Црвене армије 32, Београд, **Крстић Јелена**, Ловачка 2, Смедеревска Паланка, **Марковић Ивана**, Улпијана Д-5/I-7, Приштина, **Пеђоновић Петар**, Братица 6б, Улцињ, **Поповић Милица**, Устаничка 48, Ћуприја, **Николић Срђан**, 22. децембра 3, Зајечар, **Бресквар Јани**, Титова 427, Чрнуче, **Белчић Дарко**, Зелени кут 4 (Прилезје) Загреб, **Наумовић Стеван**, Змајевачка 49, Јулино брдо, Београд, **Ристић Александар**, Бул. ЈНА 82 – Бањица, Београд, **Петровић Предраг**, Краљице Катарине 5, Београд, **Димитријевић Зорица**, Рада Кончара 18, Краљево, **Ћоралић Динко**, Каменарска 8, Шибеник, **Пелицарић Сања**, Данило Штампалија 37, Биоград на мору, **Цар Кристијан**, Првомајска 81 Б, Вараждин, **Пљевальчић Александар**, Ивана Крндеља 4, Сарајево, **Цесар Франци**, Цеста VI/9, Титово Велење, **Пејак Весна**, Стевана Дивнине Бабе 9, Нови Сад, **Јокић Владимир**, ЈНА 114, Равно Село, **Кнежевић Наташа**, Медаковићева бр. 113, Београд, **Репајић Татјана**, Станка Лужајића 1, Сремска Митровица, **Мирвић Самир**, I јужноморавске 21/8, Вишеград, **Бучић Милић**, Босанска 49, Титово Ужице, **Панић Стевица**, Лењинова 80, Товаришево, **Селец Милена**, Данка Митрова 27, Бањалука, **Бајић Никола**, Јурија Гагарина 199/65, Нови Београд, **Стругар Александар**, Бул. Саве Ковачевића 54, Титоград, **Јовановић Татјана**, Маричка 32/Б, Раковица, **Веселич Давид**, ОФ 2/Б, Копер, **Гајић Небојша**, О. Ш. Јован Шербановић, Крепољин, **Лазић Мирко**, Сомборска 68, Оџаци, **Станковић Ивана**, Џемала Биједића 7/5, **Стојановић Катарина**, Браће Југовића 8, Београд, **Прокић Раде**, Заге Маливук 57, Београд, **Бајшански Мирослав**, Прерадовићева 24-а, Сремски Карловци, **Ђурић Мирјана**, М. Тита бр. 14, Пожега, **Бенџаревић Сузана**, Зеф Марк Љуши 55/3, Призрен, **Хер Јелица**, М. Тита бр. 226/А, Чепин, **Живановић Весна**, Моме Поповића 51, Алексинац, **Рајковић Живорад**, Милорада Алексића 11, Ново Село, **Бугарин Живан**, 16. октобра 11/31, Миријево (Београд) **Грбић Зоран**, Војводе Путника 23/21, Кикинда, **Сејранић Сенада**, Народног фронта 97/63, Тузла, **Маринковић Оливера**, Ивана Горана Ковачића 14, Зрењанин.

ЗАБАВНИКОВ КВИЗ

ШАЈКА АУГУСТА ШЕНОЕ

Ако желите да проверите своје опште образовање, овај квиз ће вам у томе помоћи. На свако од четрнаест питања дата су по три одговора од којих је само један тачан. Ако их знате, честитамо! А ако нисте свезналица, одговори су ту, у дну стране.

1. Нов одељак (пасус) који почиње нешто увученим редом зове се:
   а) абзац
   б) маргина
   в) иницијал

2. Неправилан положај очију, разрокост, је:
   а) страбизам
   б) окулизам
   в) цинизам

3. Карл Мај, писац чувених романа о Индијанцима, био је:
   а) Американац
   б) Немац
   в) Аустралијанац

4. Позната глумица која је за улогу у филму „Тетовирана ружа" добила „Оскара" зове се:
   а) Ингрид Бергман
   б) Мишел Морган
   в) Ана Мањани

5. Наука која се бави физичко-хемијским променама у организму је:
   а) биофизика
   б) биохемија
   в) биологија

6. Један од оснивача и руководилаца женског међународног покрета, сарадник Енгелса и Лењина, била је:
   а) Клара Цеткин
   б) Роза Луксембург
   в) Надежда Крупскаја

7. Аутор оперета „Земља смешка", „Весела удовица" итд. је:
   а) Рихард Штраус
   б) Бела Барток
   в) Франц Лехар

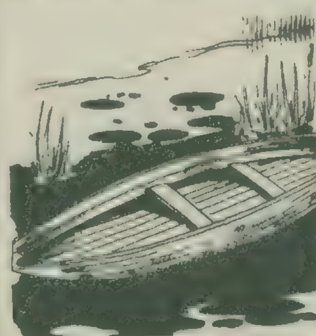

8. Лак и брз дрвени чамац који су употребљавали Срби у Војводини, Мађари и Турци на Дунаву и Козаци на Дњепру, звао се:
   а) шајка
   б) леут
   в) кутер

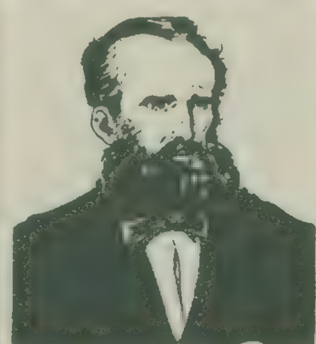

9. Један од наших највећих књижевника, аутор романа „Сељачка буна", „Чувај се сењске руке", „Златарево злато" је:
   а) Анте Ковачић
   б) Иван Цанкар
   в) Аугуст Шеноа

10. Шервудска шума била је склониште легендарног јунака:
   а) Виљема Тела
   б) Робина Худа
   в) Дон Кихота

11. Зељаста биљка у чијим најзеленијим деловима има етарског уља из кога се добија ментол је:
   а) метвица
   б) камилица
   в) боквица

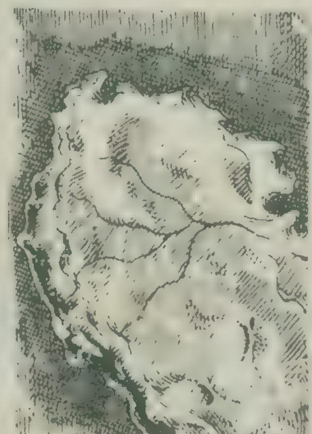

12. Мато Гросо, пространа висораван и извориште многих јужноамеричких река, налази се у:
   а) Мексику
   б) Куби
   в) Бразилу

13. Познати виолиниста Николо Паганини (1782–1840) био је:
   а) Шпанац
   б) Италијан
   в) Француз

14. Аерометар је инструмент за мерење:
   а) густине притиска и тежине ваздуха
   б) висине
   в) температуре

Одговори:
1. абзац; 2. страбизам; 3. Немац; 4. Ана Мањани; 5. биофизика; 6. Клара Цеткин; 7. Франц Лехар; 8. шајка; 9. Аугуст Шеноа; 10. Робина Худа; 11. метвица; 12. Бразилу; 13. Италијан; 14. густине притиска и тежине ваздуха.

Илустровао Димитрије Костић

АКО ХОЋЕТЕ ЗДРАВУ ДЕЦУ, ЈЕДИТЕ ЗЕМЉУ!

ОВАЈ САВЕТ СИГУРНО НЕ ТРЕБА ПОСЛУШАТИ, МАДА НИЈЕ САСВИМ НЕОСНОВАН. ИМА СЛУЧАЈЕВА КОЈЕ ПОДРЖАВА ЧАК И НАУКА

Овај врач с Нове Гвинеје сам помаже трудницама да пронађу иловачу која је, по њему, извор живота и здравља.

Човек обично не размишља о томе да земља може да има било каква лековита својства, осим што је већ познато да се у неким бањама, чак и код нас, мазање тела блатом одређеног састава користи као терапија за болести костију и мишића. Међутим, код неких народа, земља најчешће има веома важну улогу у систему лечења који они традиционално примењују руководећи се искључиво интуицијом.

Тако, на пример, жене у афричким племенима Фулуп и Бајот у време трудноће повремено једу земљу термитњака и то ону у којој се налази „одаја" женке-краљице – да би њихова будућа деца била здрава и напредна. И, нећете веровати, наука то потврђује чињеницом да је прах од којег се састоји термитњак, помешан са производима размене материја и остацима хране намењене ларвама, веома богат активним састојцима који подстичу раст, такозваним „Т" комплексом или термитином.

Тврдоглави Јапанци

Осим што се земља користи као лек, у многим деловима света практикује се право правцато земљождерство или „геофагиа" – из навике или из потребе да се организму надокнаде неки хемијски елементи. Тако народ у Јапану по имену Аину, осим што се храни готово искључиво месом, негује и обичај да дневно узима и извесне количине специјалне глине коју сакупља у околини и тиме, каже, надокнађује недостатак калцијума. Али код њих влада епидемија елминтиазе, болести која погађа све који се хране сировим или полуживим месом, јер погодује развоју цревног паразита званог „anchylostoma duodenalis" изазивача ове болести. За чуђење је и то да Аину никако неће да схвате да је земља коју једу такође заражена ларвама поменутог паразита и да њихов начин лечења само погоршава опште стање.

Опет у време трудноће жене из Триполија често уз оброк узимају и неку масну иловачу зеленкасте боје. То раде и становници удаљених крајева Нових Хебрида и Нове Гвинеје, али у оквиру прастарог ритуала којим руководи племенски врач.

Уверени да је земља извор живота и здравља, многи народи вековима негују обичај да малу децу и домаће животиње премазују блатом. Надају се двострукој користи: појачању животне снаге и заштити коже од сунца – пре него што природни меланин на себе не преузме ову улогу.

Пример нилског коња

У народу се блато често користи као облога против приштева и оштећења коже, за лечење бронхитиса или болова у рукама и ногама. У централној Африци људи са озледама понашају се попут нилских коња који, тада, одлазе у неке мочваре. У истом мулљу проналазе лек за ране задобијене у лову или у сукобима племена. Испитивањем је утврђено да у блату на таквим местима има трагова радиоактивних материја и других елемената лековитог својства, па је њихово понашање, иако резултат чистог сујеверја, у оваквим случајевима сасвим оправдано.

Код неких номадских племена у Малој Азији и данас постоји обичај да се новорођеном детету и мајци намажу уста блатом. Уверени да је земља извор живота људи на подручју Огњене земље то раде свакодневно, док племена у источној Африци мажу лице блатом само приликом погребних церемонија.

Слично веровање и култ земље негују се у неким областимима северне Италије, у Шпанији и у Грчкој: сваком новорођенчету око врата везују црвену платнену врећицу са „посвећеном" земљом која треба да штити од болести и урока. Слично је и у Мексику где се чак специјална врста земље раствара у води и пије – да би, кажу, осигурала материнство, спречила болове у желуцу и цревима, крварења и нервозу.

Ма колико нам се чинило необично, званична медицина још није оповргла лековита својства блата односно земље која садржи чисту глину или каолин. Наравно, под условом да служи само за „спољну" употребу.

Д. Варагић

БИОСКОП БАЈФОРД ПРИКАЗУЈЕ

ЖИВОТ ЧАРЛСА ДИКЕНСА

Писац „Давида Коперфилда", „Оливера Твиста" и многих других великих романа, Чарлс Дикенс исказао се као изванредан познавалац сиромашних и одбачених. Сам је потицао из имућне породице, али је један догађај потпуно изменио његов живот и оставио на њега дубок траг. Његов отац је несмотрено запао у велике дугове из којих није могао да се извуче. Стигла га је рука правде и он је, као нешто касније Чарлсова мајка, завршио у специјалном затвору у који су доспевали они који нису плаћали своје дугове. Дванаестогодишњи Чарлс је морао да се брине за себе и својих шесторо браће и сестара. Запослио се у

фабрици, и за минималну дневницу, лепио етикете на боце с бојом за ципеле. На срећу, за разлику од многих јунака својих романа, Чарлс није постао беспризорни. Одупро се свим искушењима у која може да западне дете без икакве заштите.

Није прошло много времена, отац и мајка су пуштени из затвора, и породица Дикенс је поново била на окупу. Чарлс је наставио школовање, а овај кратки период остао је само тужна епизода у животу дечака Чарлса. Међутим, лица која је тада срео и живот који је упознао остали су трајна и неисцрпна инспирација великог писца Чарлса Дикенса.

Једна дебељуца уђе у пекару и затражи целу тепсију бурека. „На колико парчади да га исечем – пет или шест" упита пекар. „Само два", одговори дебељуца, „ја сам на дијети!".

ПИТАМО ДАНАС – ОДГОВАРАМО У ПЕТАК

И наш данашњи задатак има везе с буреком. Како ћете бурек из тепсије исећи на осам делова са само три реза ножем?

Пазите, није дозвољено да бурек пресечете напола, онда једну половину ставите на другу и поново почнете да сечете...

А сада да дамо одговор на питање постављено у прошлом броју. Да бисте од шест квадрата направили три квадрата, потребно је да подигнете пет, као на нашем цртежу, обележених шибица. Надамо се да сте и сами дошли до истог решења.

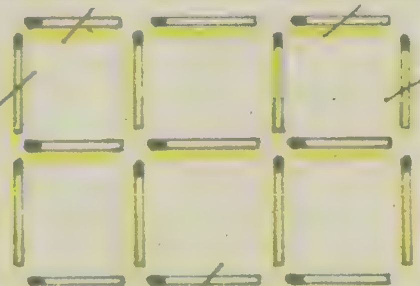

ДРЕСИРАНЕ ПЧЕЛЕ

Данијелу Вилдману, звезди једног циркуса у осамнаестом веку, пошло је за руком да дресира пчеле. То није успело никоме пре ни после њега. Он би стојећи на коњу утрчавао у арену, док му је рој пче-

ла потпуно прекривао лице. После једног круга Данијел би опалио из пиштоља, на шта би се рој раздвојио на пола. Једна половина би покорно одлетела у кошницу, а друга би се спустила на сто и дисциплиновано марширала преко њега.

ОПТИЧКА ВАРКА

Прво, пажљиво погледајте овај цртеж. Да ли верујете да је дуж АБ исте дужине као и ЦД? На први поглед се не чини тако, али јесте. Измерите обе дужи па ћете се и сами уверити. Ова оптичка варка ће вам помоћи да обманете ваше пријатеље. Ево како. Ставите три динара, један за другим, као што су поређани кругови на цртежу, између А и Б. Сада затражите од пријатеља да средњи новчић спусти на дужину која одговара дужини АБ.

Будите сигурни да ће и ваш пријатељ помислити да је дуж АБ много краћа него што јесте, и да средњи динар неће спустити довољно ниско. Вама препуштамо да му објасните колико је погрешио!

ТРАГОМ ЈЕТИЈА – СНЕЖНОГ ЧОВЕКА

Док се научници многих земаља веру по Хималајима у нади да ће наћи Јетија, такозваног Снежног човека, Широ Кошима, зоолог са Којота универзитета, може да се похвали и не мање вредним проналаском. Међу снежним глечерима он је пронашао мушицу, за коју се до сада није знало. Ово невероватно створење има сасвим закржљала крила. и не може да лети, али зато ужива да шета на температури

од минус 16. Обичне мушице легу јаја у јесен и после тога живе само неколико дана. Ова мушица, међутим, весело проводи зиму на снегу, чекајући пролеће кад ће да положи јаја на сигурно место. не стрепећи да ће она бити затрпана снегом. До сада није установљено чиме се оне целе зиме хране – очигледно живе од резерви сала.

Име ове симпатичне мушице је Diamesa.

Средовечан мушкарац дође код зубара. Зубар га прегледа и каже: „Ваши зуби су у очајном стању – а то је зато што једете конзерве".

„Шта, зар су конзерве опасне за зубе?". „Нису, ако се отварају ножем за конзерве, а не зубима, као што ви то радите!"

РЕКЛИ СУ... О ХРАНИ

Џ. Б. Шо:
Нема искреније љубави од оне према храни!
Талмуд:
При јелу, једну трећину стомака треба напунити храном, једну трећину пићем, а једну оставити празну!

Цицерон:
Нек се апетит потчини разуму!
Енглеска пословица:
Једење и пијење уништавају апетит.
Чарлс Дикенс:
Обуздај апетит и савладаћеш природу.
Оскар Вајлд:
Када сам у шкрипцу, одбијам све сем хране и пића?!

Мила и Тимоти Бајфорд

ХИТ

ПРИМЕРИ

КАО МАДОНА

Мадона Чиконе постигла је необичан рекорд: недавно су се на трећем и четвртом месту америчке листе најпопуларнијих песама нашла два хита популарне певачице – „Цура материјалиста" и „Луда због тебе". Пре пет година Барбра Стрејсенд имала је истовремено два хита, али не истовремено тако успешна

МОНОЛОГ

ЛОША

– ПЛАВИ ОРКЕСТАР

Још увек имам комплекс других имена. Кад кажем „Плави оркестар", најрадије бих се завукао под сто. А кад кажем име неке друге групе, то делује јаче. Тражио сам бенд иза кога ћу да се сакријем јер о себи не могу објективно да просуђујем.

Време је ваљда стало 1964. кад сам се родио. После је дошла телевизија и сви мотиви које смо моји другови и ја примали без резерве – почев од успеха Бенеша и Парлова, до Нових година са Чкаљом који на ТВ сецка купус са оном крпом око главе, сви они избори за лепотице, вестерни на телевизији, преко „Coca Cole", рекламе, растао сам уз све те митове који ме можда не би толико дотакли да сам послератна генерација.

Нормално је, читава наша генерација има аверзију према фолку. Прва домаћа плоча коју сам добио била је „Пљуни истини у очи" Булдожера, а прва страна „Night At The Opera" групе „Квин". Али, ово што смо сад урадили права је ствар, јер знам да се за двадесет година нећу смејати самом себи. До сржи сам у свакој песми. И то ћа се временом показати, мада не верујем да ћу бити баш толика звезда, јер имаш пропагандни апарат који у галерији некаквих естрадних хероја жели да начини ред и сад бира своје хероје. Не верујем да ћемо то бити ми, јер по мојој фаци клинца видиш да нисам неки медиј да будем ауторитет у бенду.

17 ЧИЊЕНИЦА... БАЈАГА

1. Момчило Бајагић, познатији као Бајага, рођен је 19. фебруара 1960. у Бјеловару
2. Први инструмент му је бас гитара
3. Прва група у којој је свирао звала се ТНТ Године 1977. члан је састава Глогов колац у коме свира и Рајко Којић.
4. Као гитариста први пут се представља у току зиме 1978. и то у Рибљој чорби.
5. Његове прве ауторске радове снима група Булевар у лето 1980. (Моје безвезне ствари и Несташни дечаци)
6. За нову 1981. представља групу Фрка која на телевизији свира песму „Пустите ме, друже".
7. Као аутор песама на албумима Рибље чорбе представља се 1981. на плочи „Покварена машта и прљаве ствари".
8. Најпродаванијем домаћем рок албуму (Мртва природа) први пут се појављује као аутор музике и текста за песму „Ја сам се ложио на тебе".
9. Током 1983. неке своје песме даје Здравку Чолићу, Слађани Милошевић, Биљани Петровић, Аскама...
10. Фебруара 1984. појављује се „Позитивна географија", први соло албум Момчила Бајагића.
11. На албуму Рибље чорбе „Вечерас вас забављају музичари који пију" има укупно пет песама.
12. Први концерти са групом Инструктори позитивне географије.
13. На летовању сазнаје из новина да више није члан Рибље чорбе.
14. На МЕСАМ фестивалу у Београду награде: композитор године, фаца године, певач године. У Хиту године Телевизије Београд осваја титуле „певач године" и „композитор године". Читаоци часописа Rock бирају га за Рок личност године.
15. Бајага и Инструктори представљају нашу земљу на фестивалу „Ноћ медитеранског рока" у Тулузу, Француска. Критике су врло похвалне.
16. Почетком априла појављује се други албум „Са друге стране јастука".
17. Осим Бајаге, у Инструкторима су: Жика Миленковић, глас и забава, Дејан Цукић, глас, Влада Голубовић, удараљке, Ненад Стаматовић, гитара, Мирослав Цветковић, бас, и Раде Радивојевић, клавијатуре.

ИЗБОРИ

КО ЈЕ КРЕМ КРЕМОВА

Познати амерички рок часопис „Крем" (Creem) објавио је недавно резултате гласања својих читалаца: ко су најбољи током протекле сезоне. Како се резултати разликују од многих анкета са почетка године, преносимо их све, верујући да ће се многи читаоци Забавника сложити а многи и збунити.

Најбољи албум: „1984" – Ван Хален
Најбољи сингл: „Около наоколо" – Рат (Ratt)
Црни албум: „Пурпурна киша" – Принц
Црни гингл: „Полудимо" – Принц
Група: Ван Хален
Концертна атракција: Ван Хален
Певач: Дејвид Ли Рот
Певачица: Пет Бенатар
Певач: Принц
Црна група: Принц и Револуција (Prince & The Revolution)
Гитариста: Еди Ван Хален
Клавијатуриста: Еди Ван Хален
Басиста: Ники Сикс (Motley Crue)
Бубњар: Алекс Ван Хален
Дувачки инструменти: Кларенс Клемонс (E Street Band)
Композитор: Брус Спрингстин
Нова група: Рат (Ratt)
Најгора група: Калчр Клаб
Разочарање: Кевин Даброу лајавац (Quiet Riot)
Промашај: Турнеја браће Џексон
Патетика: Бој Џорџ

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ

„Било би добро да видимо како би Ник Кершоу или Хауард Џонс прошли на такмичењу за песму Евровизије. Једно је када им песму чујеш уживо, пред пола милијарде људи, а друго кад их реклама недељама унапред надувава па и сам поверујеш да је то добро".

Алвин Стардаст

ОВО НИСТЕ ЗНАЛИ

ЛЕМИ
У КЊИЗИ РЕКОРДА

Моторхед су недавно измучили публику у Кливленду, САД, наступом од пуних 130 децибела буке што је апсолутни рекорд. Израчунато је да је звук изван дворане износио 110 децибела. То је била таква сила да је са плафона отпао малтер причинивши штету од око две милијарде старих динара у нашем новцу. Тако је и Леми, најзад, стигао у Гинисову књигу светских рекорда.

СВЕ ПЛОЧЕ

АКСЕПТ (ACCEPT)

„Accept" (Brain, 1980)
„I'm a Rebel" (Brain, 1981)
„Breaker" (Brain, 1982)
„Restless & Wild" (Brain, 1983)
„Best Of Accept" (Brain, 1983)
„Balls To The Wall" (RCA, 1983)
„Metal Masters" (Razor Records, 1984)
„Metal Heart" (Portrait, 1985)

ФИЛМСКЕ НОВОСТИ

НЕКИ СМЕШНИ ДИКТАТОРИ

Сећате ли се кад је пре отприлике три године песмица „Да, да, да..." освојила и наше радио-таласе и срце публике? Тада се са овим, на опште изненађење и светским хитом, публика упознала са групом Трио.

Трио су, нормалнс, тројица Немаца који не само да су правили чудне, помало смешне и откачене песмице већ су се тако и понашали. Извесно време су забављали свет, затим се повукли, онда опет мало радили, али само у својој земљи, да би се тек ове године активирали из све снаге.

Почели су са општемузикантском немачком акцијом Band für Africa, намењеном помоћи гладнима црног континента. Били су један од покретача и главних сакупљача прилога за изгладнеле у Африци и удео Трија у помоћи која треба да буде тамо упућена (помињу се чак и неке цифре од око два милиона марака!) никако не треба занемарити.

Публика нестрпљиво очекује њихове нове потезе. Сад компонују, пишу текстове, аранжмане и тако то, а током јуна и јула очекује их снимање новог албума. И у вези тог албума опет нешто својствено Трију: то би требало да буде акустичарска плоча, судећи бар по изјавама чланова групе. Да ли ће тако нешто заиста и урадити, видећемо око петнаестог септембра кад се албум очекује у продавницама.

Али, то није све: Стефан, Петер и Крале – то јест Трио – када раде онда су стварно вредни; снимају и филм!

Биће то комедија, у њиховом стилу, о политици, сексу, отуђености, свему ономе што прати и опседа савремени свет. Кроз судбину једног јужноамеричког диктатора и његовог двојника, обичног просечног Немца, Трио планира да исмеје све оно што „истањује" и уништава нерве модерног човека.

Премијера „Безграничног лудила", како се филм зове, очекује се после 15. октобра.

То би, за сада, било све. Није ни мало. Још кад би и успех био сличан ономе „Да, да, да..." био би то заиста успешан Трио.

ДОГАЂАЈИ КОЈИ НИСУ УШЛИ У ИСТОРИЈУ

ЗЛАТНЕ КОСТИ

ЈЕДНА ОД НАЈНЕОБИЧНИЈИХ СУДСКИХ ПРЕСУДА ГЛАСИЛА ЈЕ: ОТКОПАЈТЕ ПОКОЈНИКА, ИЗМЕРИТЕ ГА И ОДШТЕТУ ИСПЛАТИТЕ У ЗЛАТУ!

Зарија Јанковић из Кремне био је имућан човек коме су коњи доносили леп приход. Увек их је имао бар десетак. С пролећа, чим ливаде зазелене, изгонио их је у планину обилазећи их једном недељно, тек толико да провери да ли су сви на броју.

Посебан понос била су му два риђана, у длаку иста: зато је био као громом погођен кад је једног дана утврдио да их нема. Сигуран да их нису растргли вуци, јер костију нигде није било, није морао много да премишља шта се догодило, остајала је једна једина могућност – неко их је украо. Где су у том случају завршили Зарија није сумњао: сва украдена стока пребацивана је у то време преко границе у Босну и тамо продавана. Значи, морао је да набави пасош. Док је чекао на папире, до Зарије је стигао глас да су и Божи Јелчићу из Кућана на Златибору нестала два вола. Одмах је кренуо на пут. Један во вредео је читаво богатство, о два да се и не говори, ваљда ће убедити Божу да заједно крену у Босну. Није се преварио.

Због коња у тамницу

Прошло је неколико недеља пре него што су Зарија и Божа добили пасоше, таман довољно да се вест о намераваном путовању прочује по Кремни и стигне и до ушију попа Захарића, иначе Заријиног рођака. Свештенику, веома наклоњеном Карађорђевићима, то се учинило као сасвим добра прилика да пријатеље у Босни обавести да се за месец дана припрема нова скупштина на којој ће Александар поново бити биран за кнеза. Зарија није имао ништа против да понесе попово писамце али га је, да га случајно не би изгубио, савио и гурнуо у цев пушке од које се никад није одвајао. На њега је чак и заборавио кад је ушао у траг својим коњима и закуцао на врата њиховог новог власника. Овај није имао ни најмање воље да се риђана одрекне, за њих је поштено платио а што су украдени није га занимало. Зарија опет, прешавши толики пут, није попуштао – коњи су његови и тачка. Видећи да с њим неће изићи накрај, човек је променио тактику па га је заједно са Божом позвао у кућу и задржао на конаку. И док су двојица путника спавала, домаћин је пожурио у оближњу варош турском капетану.

– Код мене су неки сумњиви људи, чини ми се да су шпијуни – рекао је.

Капетан је одмах послао одред аскера да осумњичене ухапсе. Приликом претреса писмо је пронађено и мада није било компромитујуће, чињеница да је било сакривено у пушци била је очигледан доказ да су у питању шпијуни па су Зарија и Божа сместа бачени у тамницу.

Поп пише кнезу

Како је време одмицало, у кући Јанковића расла је забринутост. Забринуо се и поп Захарић па је Александру који је у међувремену у јуну изабран за кнеза, послао писмо с молбом да се званично код босанског паше распита шта се догодило с његовим рођаком. Одговор је убрзо стигао: никакви Срби не мотају се по босанском пашалуку. За то је јемчио лично паша. Тиме би Заријина и Божина судбина била запечаћена да једног дана у њихову ћелију није бачен Циганин осуђен због крађе. С обзиром да је требало да изиђе раније, обећали су му богату награду ако оде у Кремну.

Прошла је читава година пре него што су Јанковићи сазнали шта се догодило са главом породице. Изгледи да га избаве из тамнице били су никакви. Много више оптимизма није имао ни поп Захарић али је ипак послао писмо кнезу. Александар који је у тим тренуцима био у доста добрим односима са Портом затражио је од ње да овај проблем реши. Порта му је одговорила да о пуштању из затвора нема ништа док се Зарија и Божа не спроведу у Цариград и тамо саслушају. Тако су два заточеника кренула на дуг пут до Босфора. Више нису имали шта да изгубе па је Зарија давао себи одушка певајући: „Мили Боже, одреши ми руке, да ја сечем по Косову Турке".

Како турски аскери нису имали разумевања за његова поетска казивања, по њему су пљуштали ударци па је у Цариград уместо крупног и јаког Зарије стигла његова сенка.

Ока за оку

Саслушања у Цариграду трајала су данима: батине, слаба храна, неизвесност и влажна ћелија учинили су своје. Зарија се пресамитио, руке му се издужиле, почео је да кашљуца. И кад је процес најзад окончан и суд утврдио да у Босни није шпијунирао, више није имао снаге ни да се радује. А чекао га је повратак у Србију.

Размишљајући којим путем да крену, Зарија и Божа дошли су до закључка да је најбоље да иду преко Румуније. Придружили су се групи Срба који су се такође враћали у кнежевину. Дању су путовали а ноћу подизали логоре надомак неког насељеног места. Једне вечери, седећи уз ватру, Зарија је осетио оштар бол у грудима, закашљао се и пао. Другови су га сахранили на сеоском гробљу у Рuштику.

Кад се у Кремни сазнало како се окончала Заријина потрага за риђанима, поп Захарић је поново писао кнезу а овај одмах уложио протест Порти. Међутим, на томе се није завршило: Србија је о Заријином страдању обавестила и Међународни суд и поднела тужбу против Турске. Суд је тужбу размотрио, позвао сведоке и одлучио да се Заријин леш ископа. Како је од његове смрти прошло само два месеца, комисији није било тешко да обдукцијом утврди да је заиста умро од последица батинања. Донесена је пресуда: Турска је обавезна да Србији исплати онолико ока злата колико су биле тешке Заријине кости а то је било ни мање ни више него 70. По одбијању судских и осталих трошкова од тих 70 преостало је 35 ока, али ни оне нису биле за бацање јер у једној оки има 1280 грама. Међутим, док је одштета у злату стигла до породице, нетрагом је ишчезло још петнаестак ока. Ипак, Јанковићи се нису жалили: оно што су добили премашило је сва њихова очекивања

Од једног дела новца Заријин син Тиосав отворио је дућан не слутећи да ће се управо кроз њега одлити све богатство. Знајући да спава на дукатима њему су долазили и потпуно непознати људи да траже зајам. Бојећи се да га неко од њих с каквом хајдучком дружином не нападне ако молбу одбије, Тиосав је давао колико је ко тражио. Тако се временом гомила дуката смањивала а расле гомиле признаница па је несрећник умро као пуки сиромах, тврде његови потомци. Једино је оцу подигао споменик и цркви у Бисоци поклонио звоно. Али ни с њим није имао среће: када су се 1918. године овим крајевима повлачили Аустријанци, понели су га са собом.

Олга Вукадиновић

О ПАЛАЧИНКАМА С ЉУБАВЉУ

НЕ ВЕЋЕ ОД ТАЦНЕ И НЕ ТАЊЕ ОД ПРСТА

Ilustrovala: Branka Mišić

НЕ ОГОВАРАЈТЕ ОВУ ПОСЛАСТИЦУ. ТО МОЖЕ ДА ВАС КОШТА

Сви знају за палачинке, али нико не зна одакле потичу. Постоји претпоставка да су настале као претеча хлеба у време кад се није знало за квасац. Данас, међутим, нема земље у којој се не зна за палачинке – мале или велике, дебеле или танке, пуњене или празне, или, или...

У Француској се палачинке зову креп и сви их много воле, а у Паризу постоји најмање стотину палачинкарница у којима праве укусне палачинке. Филују их карамелом или сладоледом, или лимуном и бананама, или џемом – готово две стотине врста.

У Индији се палачинке праве од пиринчаног брашна и са путером, у Мексику и Колумбији од кукурузног – кад их једу с млевеним месом, чилијем или пилетином, зову их тортиља. Велшани дају предност брашну од зоби, а зими уместо јаја користе снег(!).

Постоје чак и ружичасте палачинке, и то у Аустралији. Неко се досетио и у тесто ставио кашу од шећерне репе. Тесто је тако слађе, а ружичаста боја повећава уживање.

Неко воли палачинке спремљене овако, неко онако. Шта год мислили о туђим палачинкама, најбоље да ником не говорите. Кад је један француски кулинарски водич, у жељи да у танчине обавести своје читаоце, палачинке једног кинеског ресторана из Њујорка подругљиво описао као „не веће од тацнице и не тање од прста", увређени власник поднео је тужбу за клевету. У судницу је повео свог шефа кухиње и пред поротом лако доказао оправданост свог негодовања. Французи су морали да платe 20 000 долара одштете за нарушен углед.

С палачинкама се не треба шалити. У Енглеској постоји веровање да ће оног ко на Покладе поједе макар једну палачинку срећа пратити до краја године, али под условом да је поједе најкасније до осам сати ујутру. Ако се успава, боље да не једе јер ће га у том случају пратити несрећа.

Ево и једног корисног рецепта из француске покрајине Провансе: на дан Сретења у левој руци треба држати новчић а десном превртати палачинку; нарочито добро може да послужи у ово време скупоће – то је наиме рецепт за стицање богатства.

Палачинке су одавно из врућих тигања стигле и у свакодневни језик. Кад Швеђанин, на пример, за неког каже „Он је палачинка", то не значи да би га појео већ да је тај неко сиромашак. Француз ће за човека који лако потпада под туђ утицај рећи „преврће се као палачинка", а Баварац ће, ако је нешто којештарија, кратко рећи: „Шмарен" (то је тесто направљено само од јаја, брашна и соли).

У Енглеској, земљи која негује традицију, редовно се одржавају трке у којима најбрже и највештије домаћице, опасане кецељама и с палачинкама у тигањима, трче улицама. Правила још налажу да на старту и на циљу преврну палачинку. Најчувенија је трка у граду Олнију. Све је почело далеке 1445. године, кад се једна вредна домаћица толико занела правећи палачинке да је, чувши звоно које позива на исповедање уочи великог поста, на улицу истрчала носећи и тигањ и палачинку.

Палачинке се, дакле, праве широм света, а најомиљенија је она врста коју Французи зову креп (crêpe – настало од латинске речи crispus, што значи увијутак). То су оне, сваком знане, палачинке од белог брашна; пуне се, премазују или умотавају са свим и свачим, само ако је укусно. Њих познаје цела Европа, а европски народи као да су се такмичили ко ће направити укусније.

Кад се напуни сосом од сока поморанџе и лимуна, попрска ликером од поморанџе и послужи запаљена, зове се Сузет и за многе је најчаробнији десерт на свету. Измишљена је крајем прошлог века у Паризу, у славу глумице Сузане Решенбер чије је уметничко име било Сузет.

Из Источне Европе су још две врсте које су обишле свет: блинцес и блини. Готово свака јеврејска домаћица има свој рецепт, али се сви своде на следећи: блинцес не ваља ако се пре печења тесто не омота око сира; после се премаже џемом, прекрије воћем или киселим кремом. Руски блини прави се од хељдиног брашна и квасца; мањи је, али и дебљи од већине других палачинки. Ако се спреми са усољеним харингама и луком, димљеним лососом, или чак кавијаром, ни сибирска зима није хладна.

Највећи палачинкољупци су Скандинавци. Многе породице у Шведској, сваког четвртка током зиме, као главно јело једу панкаку – мале палачинке премазане џемом. Тај обичај потиче још из средњег века кад је четвртак падао између два дана поста.

Данци, опет, више воле фил са сладоледом од ваниле и сувим грожђем, сувим шљивама, или коцкицама брескве. Норвежани месе тесто с киселим млеком и куваним пиринчем, а Финци готове палачинке премазују џемом од боровнице.

Заиста је тешко одолети палачинкама. Чак и у Италији, где царују разна теста, палачинке су популарне још од 14. века. Зову их креспеле или фритатине и припремају са спанаћем и пармезаном.

М. Ивaнић

ПОПУТ ЦРНОГ МАСЛАЧКА

ЏОН АЛФРЕД ТЕЈЛОР

ВИШЕГОДИШЊЕ ЧУВАЊЕ ТАЈНЕ МОЖЕ ДА ПОСТАНЕ ТЕЖАК ТЕРЕТ – НАРОЧИТО АКО СЕ ОНА ОДНОСИ НА ИСТИНУ О ПОСТАНКУ СВЕТА

Сваке године, уочи Дана помена погинулима, Нелсон и остали ветерани Амчитке окупљали су се у Питсбургу или Вилингу. Неки су долазили из Јангстауна или Моргантауна, а неки чак из Харисбурга или Синсинатија.

Винсентес је ове године био сувише болестан да би присуствовао, а Фултон је умро у Св. Августину, тако да се у крчми Мајевског нашла само мала група која се састојала од петорице другара.

Мајевски је уочавао значај скупа, па је на крчми истакао заставе и црвени, бели и плави креп-папир. Био је учесник борби на Гвадалканалу пре него што су маринцима поделили полуаутоматске пушке, а затим је рањен и постао жртва паразита којих је у џунгли било у изобиљу.

Па ипак, указао је Нелсону на то да му се чини како су борбе око Алеутског полуострва биле још теже.

– До ђавола – рече он – ми смо бар могли да видимо где се налазимо, изузев понекад ноћу, када је било тешко разликовати Јапанце од великих копнених ракова!

И тако, крчма је била лепо уређена, а њих петорица који су преостали баш су се добро забављали ратним причама, све док О'Брајен није отворио своја велика уста:

– Хеј, Нелсоне, још нам ниси испричао на шта си набасао на оном гробљу авиона! Да то није била нека згодна Индијанка која те је толико опчинила да си занемео током свих ових година?

Нелсон се доиста трудио да се насмеши. О'Брајен је био добар друг, али приче о прелепим Индијанкама северозападне Америке које су колале међу ондашњим ратницима и данашњим ветеранима неодољиво су личиле на бајке.

– Чуј – није попуштао О'Брајен – сви знамо да ти се тада догодило нешто веома озбиљно, али крајње је време да нам све испричаш. За десетак година више неће бити никог од нас...

– Одувек си био прави радозналац – прекиде га Нелсон – али вероватно си у праву. Осим тога, после толиких година, за мене ће бити право олакшање да поделим тајну са својим ратним друговима. Сећате ли се како је било тамо горе?

– Ко би то могао да заборави! – примети Литвак.

– Време је било језиво... – поче Нелсон замишљено, на шта присутни на разне начине изразише своје слагање. – ...и потпуно ванземаљско – заврши он мисао. – Магла, ветруштина и опет магла. Било ми је неизрециво мило што нисам морао да летим оним авионима које смо крпили.

– Пређи на ствар – подсети га нестрпљиви О'Брајен.

– Покушавам – узврати Нелсон. – Све је било толико сулудо да сам свих ових година настојао да убедим себе да се то никад није ни догодило. Наравно, свега се сећам као да је било јуче, а сам догађај није био нимало чуднији од места на којем се одиграо.

– Знамо сви на шта циљаш – огласи се поново О'Брајен у име осталих, док је Литвак само потврдно климао главом.

Пипци налик на морску сасу

– Враћао сам се из помоћног шатора – наставио је Нелсон своју причу, решен да коначно обелодани вишегодишњу тајну. – Погурен под налетима ветра који је мимо мене разгонио маглу, био сам срећан што је дан и што ми нешто мало светлости омогућава да назрем трупове оштећених авиона. Одједном, магла испред мене почела је некако да се ковитла и уврће, као вода која отиче низ сливник. Нађох се изненада изван ковитлаца и то тако што је ветар дувао некако око мене...

– Чекај мало, Нелсоне – прекиде га Литвак. – Да ли си сигуран да ниси сувише пустио машти на вољу?

– Ма шта ти пада на памет! – љутну се Нелсон. – То је тек ситница према овоме што ћеш чути! Предамном се нашла нека сива мрља, ништа више од тога, али се искрено надам да је поново нећу угледати! Наоко је била безоблична, али као да се у исти мах састојала од сијасет разних облика, ако сте уопште у стању да тако нешто замислите.

Илустровао Михаило Ђоковић Тикало

– Па, твој опис не звучи баш богзна како убедљиво – примети Палмер који је дотад ћутао. – Ипак, настави своју причу...

– Изненада, на месту сиве мрље стајала је нека прилика – промуца Нелсон узбуђено. – Била је веома висока, са неком врстом капуљаче. Нарочито ми је било чудно што је мршуљава, односно заобљена на местима на којима не би требало да буде!

– Господе! – прошапута О'Брајен.

– На жалост, то није била никаква Индијанка – тихо изусти Нелсон. – Тресао сам се као прут и пре него што се сподоба довољно окренула да могу да јој видим лице. Наравно, уколико се уопште може рећи да се радило о лицу! Било је **црно и цветолико,** некако попут каквог црног маслачка...

У углу крчме Мајевског, где су седели ветерани, владао је потпуни тајац. Једино се сасвим разговетно чуло убрзано дисање четворице људи који су нетремице посматрали говорника.

После кратког предаха, Нелсон настави, као против своје воље:

– Створење испружи руку, тачније нешто што је личило на ону подводну биљку која изгледа као животиња, да, на морску сасу. Тада већ нисам могао ни да се помакнем, а када је глас тог бића одјекнуо у мојој свести – био је то у ствари шапат, али сигуран сам да га нисам **чуо** – готово сам се онесвестио:

„Непожељан. Наш сусрет. Није било предвиђено да било ко од вас сазна."

Књижевна измишљотина

– Коначно сам успео да изустим: „Сазна – шта?" На то ми створење узврати: „Оно што ви јесте, шта је ваш свет." „Нећу ни сазнати ако ми ти не кажеш", одговорих, сувише престрашен да бих пазио шта говорим. „То сада није ни важно, будући да ћу морати да те уклоним", објасни мој саговорник. „Да ме убијеш?" „О, не, не да те убијем", рече он, „већ да те **прецртам**, да те **избришем"**. Збуњено га упитах: „Пошто ми није јасна разлика, како то замишљаш?"

– Не треба ни да вам помињем да ми се крв полако ледила у жилама – настави Нелсон причу – а нарочито када је уследило објашњење црноликог: „Ваш свет је књижевна измишљотина, а ја сам један од њених аутора, чланова производног тима. Ти си само један од неколико милијарди епизодних ликова у том делу!"

– Веровали или не, црнолики на то усмери оружје у другом правцу – продужи Нелсон. – „То је истина", рече он, „јер права уметност допушта да ликови у делу уживају извесну аутономију".

– Нисам разумео шта значи реч **аутономија**, али сам касније у речнику видео да она у основи означава самосталност. Упитах сподобу зашто ме онда не остави на миру ако обећам да никоме нећу ништа рећи.

– Створење дуго није одговорило – настави казивач – а ја сам почео да се презнојавам упркос температури која је била знатно испод нуле. Најзад ми опет „шапну": „Мораш да обећаш да никада нећеш никоме рећи". Брзо узвратих: „Наравно, дајем ти своју часну реч".

– Нисам се усуђивао да поверујем у своју изненадну срећу – причао је даље Нелсон. – Биће на то додаде: „Онда те нећу прецртати. Збогом, Нелсоне Хоувеју". Узело је моју шаку својим пипцима сличним морским сасама. Били су хладни и суви, покривени сићушним брадавицама или **крљуштима. Подигло је моју шаку** и принело је свом лицу, налик црном маслачку, рекавши: „Шака човека, шака гориле, шака шимпанзе. Једна од наших најзабавнијих замисли. Као, уосталом, и Хирошима и оно што ћете ви назвати атомском бомбом."

– Биће се затим окрете и магла опет поче да се ковитла. Моја свест регистровала је његов последњи „шапат": „Збогом, Нелсоне Хоувеју. Упамти, о свему овоме не смеш да причаш ниједном другом лику".

Сива маса

Угледавши око себе лица другова на којима се могло уочити запрепашћење помешано са неверицом, Нелсон Хоувеј пожури да заврши причу:

– Затим се појавила сива мрља и ја се нађох на ветру који је око мене разгонио маглу брзином од педесетак километара на сат. Све се догодило овако како сам вам испричао. Ништа нисам измислио нити додао, а понајмање сам вас завитлавао!

– Можеш ли да се закунеш у то? – упита Литвак.

– Кунем се – рече Нелсон озбиљно.

– Верујем да ти доиста мислиш да се то догодило – примети О'Брајен суво.

– Оно са атомском бомбом – умеша се први пут Доцерс. – Да ли тврдиш да си још тада чуо за њу?

– Наравно – узврати Нелсон.

У том тренутку поново уђе крчмар Мајевски да би видео да ли им нешто треба и сви заћуташе изузев О'Брајена који одбруси:

– Била је то одлична прича, Нелсоне, али потпуно бесмислена! Све су то чисте глупости!

– О, не, нису – добаци Мајевски. – На жалост...

Сви погледаше Мајевског чије лице беше посивело и попримило неки округао, црн облик. Морска саса која је вирила из његовог рукава држала је нешто слично великој батеријској лампи.

– Заклео си се да нећеш никоме причати, Нелсоне Хоувеју – прошапута створење у свести петорице људи. – Сада, на жалост, морам све да вас прецртам!

Из „батеријске лампе" поче да куља нека сива маса која убрзо поче да их обухвата, увлачи у себе и растаче... Заједно са заставама и црвеним, белим и плавим креп-папиром.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

ОСМОСМЕРНИ МОЗАИК (НАРОДНЕ ПОСЛОВИЦЕ)

У овој осмосмерци налази се 58 појмова из 15 народних пословица. Подвучене речи су распоређене у свим правцима осмосмерке (правац кретања даме у шаху). Када прецртате све подвучене речи (две речи подвучене једном цртом тражите заједно) на крају ће вам остати 14 непрецртаних слова која, читана водоравно, дају коначно решење: још једну народну пословицу.

Е	М	О	Н	В	О	Р	А	Д	Њ	А	Г	Ц
Ч	Н	А	Г	А	З	И	О	П	У	В	А	А
Е	О	И	Л	О	Ћ	К	И	С	О	Л	Б	Л
Т	Т	Е	Д	О	Н	О	А	З	И	Е	Е	А
Д	В	А	К	О	С	М	Д	Н	Р	П	Р	Г
К	А	Е	Ц	А	Г	Е	А	Т	А	Б	Г	Е
Љ	Р	Ј	С	В	Н	Р	О	М	О	Д	У	Л
У	А	А	Е	А	О	П	Е	Д	О	Ђ	С	О
Ч	Ћ	Ђ	С	Н	П	Т	Б	Б	И	А	П	Н
И	Е	У	А	Т	Н	Л	Р	З	К	Д	А	Ц
Ћ	К	Р	К	У	Е	О	И	Р	А	Т	Е	О
Ш	А	Ђ	К	Ј	Ј	Ћ	И	К	А	З	П	Д
Т	Н	Е	И	Е	Ч	Т	А	Л	А	А	О	Н
Е	А	В	И	У	И	К	З	У	Б	И	С	Е
Д	Т	Т	Д	Л	В	Е	Ш	О	Ћ	Т	Л	В
Њ	С	Ј	А	Е	А	У	Ч	О	У	Е	У	Ј
А	А	У	Р	Р	М	Ш	С	А	Е	М	Ш	Е
Х	С	Ж	Г	И	В	Т	У	С	Л	А	А	Ш
Р	Т	Р	А	О	А	К	Е	Т	С	П	Т	Т
А	Р	О	Г	Р	М	Ж	Е	Н	С	К	И	А
Н	А	А	И	Д	А	Т	Е	У	Ј	Е	З	А
И	Х	О	К	К	О	Њ	У	Н	Е	Ж	А	З

Попис народних пословица:

– Године и потреба мало се могу сакрити.
– Гради ражањ, а зец у шуми.
– Даровноме коњу зуби се не гледају.
– Добра овца много не блеји, али много вуне даје.
– Добро је (кашто) и паметну жену послушати.
– Златан кључић гвоздена врата отвара.
– Ђурђев данак хајдучки састанак.
– Нагазио на сугреб. (Каже се у шали кад по коме изиђу какве красте).
– Женски донос празни донос.
– Ранoранилац и доцнолегалац кућу тече.
– Радња је за чоека, а штедња за жену.
– Остарио, а памети не стекао.
– Од невјешта и гора плаче.
– Храни псето да теује.
– Страх козе пасе.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) бок, р, 5) „Рашомон", 12) Рсавац, 15) Мерима, 16) акредитив, 17) Хер, 18) натраг, 19) Невера, 21) кренрати, 23) рипс, 24) одртина, 25) целат, 26) ћа, а, 27) суд, 29) Тоша, 30) овисок, 33) апелат, 35) пир, 36) Бол, 38) анали, 39) ич, 40) хипербола, 42) ћос, 44) мести, 45) Ита, 47) ПА, р, 49) орићак, 51) Крагујевац, 55) со, 56) пи, 57) американ, 58) В.

ЂИХА, ЂИХА,

СВЕ ЧЕТИРИ

КРУТЕ

ШТА ЗНА ДЕТЕ ШТА ЈЕ КОЊИЋ

БЛИЗАНЦИ ИЗ КЕНТА РАДЕ ПУНОМ ПАРОМ. ПА ИПАК, НЕ СТИЖУ ДА НАПРАВЕ ТОЛИКО ДРВЕНИХ ДОРАТА КОЛИКО ПОРУЏБИНА ДОБИЈАЈУ. НАРУЧУЈУ ИХ ИСКЉУЧИВО ОДРАСЛИ

Међу расним грлима јорданског краља Хусеина нашао се и један прави британски ат. Док су остали у шталама, овај коњ је смештен у самој палати јорданског суверена. Стигао је из градића Бетерсдена, у енглеској провинцији Кент, право у Аман. Рекло би се – завршио је своје прво и последње путовање.

Где је почетак ове приче?

Када је Хусеин одлучио да својој деци поклони дрвеног коњића за љуљање, некадашњег нераздвојног другара скоро сваког детета, пожелео је нешто посебно. Како је он то рекао, „желим најбољег дрвеног ата, ролс-ројса међу овим играчкама".

Добио је адресу двадесетосмогодишњих близанаца Марка и Тонија Стивенсона. Од пре само две године ова двојица, уз помоћ петорице помоћника, оживљавају давно заборављени свет дрвених играчака 19. века. Тако су почели да праве и дрвене коњиће сличне онима какви су се израђивали у викторијанско време. Марково и Тонијево умеће брзо се прочуло међу отменим светом.

Имати Стивенсовог ата постаје ствар престижа. Наручују их искључиво људи дубоког џепа. Они који су спремни да за једног плате од 800 до 1200 фунти (речено у нашим парама – од 24 до 36 старих милиона!).

Древни атовски пар краси тако један швајцарски дворац у Женеви (власници су остали анонимни). Једног дората поручио је Фил Колинс члан познате групе „Ценезис".

– Многи сматрају да новац дат за нашег коњића није бачен новац – каже Марк Стивенсон. – Али, није само то у питању. Наши дрвени атови носе дах прохујалих времена, то највише и привлачи купце. Они су нека врста времеплова.

Милиони за играчку

Као и многе друге ствари и данашњи дрвени коњићи углавном су индустријски и израђују се у серијама. Праве се обично од пластике, ређе од дрвета које је обично лоше.

Стивенсонови бирају најбоље дрво. Ораховину, ружино дрво, ако се ради о специјалној наруџбини – и махагониј. Сваки ат клесан је руком и исликан. Премазан је лаком чији састав Марк и Тони не откривају чак ни својим помоћницима. Грива и реп су му од праве длаке, углавном од тибетанског јака (врста говечета).

– Наши коњићи не разликују се од оних из викторијанског доба – објашњава Тони. – Само, у то време није било централног грејања, самим тим ни опасности да дрво испуца. То смо отклонили, пре свега лаком, друго – ниједан дорат није направљен од једног комада дрвета. Посебно се израђују ноге, труп и глава. Из наше радионице још нису изашла два иста коња.

Да би се направио дрвени коњић, потребно је најмање пет недеља. Наравно, истовремено се обично прави од три до пет атова. Када је готов, дорат добија своје име, регистарски број и плочицу на којој је утиснут датум „рођења". То није све.

На трупу сваког коњића налазе се скровита враташца иза којих је мало удубљење. Ту се смешта пергамент са одговарајућим текстом за будуће генерације. Нек се зна да је у електронском добу постојала једна усамљена радионица која се одбранила од налета компјутера и робота. Једна оаза носталгије.

Завршава се коњић за другог сина принцезе Дајане и престолонаследника британске круне, Чарлса.

– Тај ће бар остати близу куће – каже у шали Марк.

Ипак, најамбициознији пројект тек је у плану. Биће то 36 упрегнутих коња у правој величини. Ова огромна кочија намењена је неком америчком приватном колекционару чије је име остало тајна. Ваљда човек не жели да се зна да ће дати силне милионе за играчку.

ВЕС

Поза за сликање: Марк, помоћник Дејвид Кис и Тони Стивенсон.

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ

СУДАР НА СПОРЕДНОМ ПУТУ

Обавештавамо све наше слушаоце да смо управо сазнали тужну вест да је наш колега из „Париског дневника", Емануел Уседа, настрадао пре сат времена у аутомобилској несрећи у близини Шамберија. Судар је за несрећног Уседу био смртоносан, док се возач других кола Франсоа Галан неким чудом спасао. Задобио је само неколико модрица. Према исказу очевидаца, судар је изазвао Уседа који је нагло скренуо на леву страну.."

– То није могуће! – узвикну инспектор париске полиције Лален гасећи радио.

– Није могуће да је Емануел мртав! – узбуђено је поновио Лален и одмах телефоном потражио свог колегу, саобраћајног инспектора Ружијеа.

– Инспекторе Ружије, овде Лален. – Да ли ви водите истрагу о случају настрадалог новинара Емануела Уседе? Управо сам на радију чуо вест да је погинуо. Емануеле је био мој добар пријатељ и могу да вам потврдим да је био веома обазрив возач. Реците ми има ли сведока?

– Само један, неки Барбе – одговори инспектор Ружије. – Управо је код мене у канцеларији.

– Да ли бисте га послали и до мене? – запита Лален.

– У реду, колега. Ја сам управо завршио са испитивањем.

Четврт часа касније...

– Господине Барбе, ви сте једини сведок погибије Емануела Уседе, зар не? – запита га инспектор Лален.

– Да, тако је. Знате, то се догодило на пустом друму који води кроз поље и тамо није било никога. И да се ја тамо нисам затекао, нико не би могао да исприча шта се догодило.

– Врло добро. Свесни сте да је то што ви будете рекли од велике важности?

– Потпуно свестан, инспекторе...

– Онда ми испричајте шта сте видели, и то до најситнијих детаља.

– Добро. Управо сам се спремао да узјашем кобилу Калину...

– Молим?

– Заборавио сам да вам кажем да сам ја џокеј а несрећа се догодила неколико метара од мене.

– Наставите...

– Управо сам стављао ногу у узенгију кад је Калина, одједном, окренула главу налево, према друму, и почела да рже. Погледао сам преко њених леђа и видео црна кола – Уседина, то сам касније сазнао – како прелазе на леву страну и налећу право на предњи део „пежоа 504" господина Галана који му је долазио у сусрет.

– Ви познајете господина Галана?

– Да, и то добро... То је рођак моје жене... .

– Разумео сам... – одговори инспектор Лален.

– То објашњава...

– Шта хоћете да кажете? – упита га Барбе.

– Хоћу да кажем – одговори инспектор Лален – да је ваш приказ догађаја лажан... Господин Галан је био тај који је изазвао несрећу, а ви сте покушали да га извучете... Боље ми сад испричајте како се несрећа заиста догодила...

Драги читаоци, шта мислите који је детаљ у Барбеовом исказу навео инспектора Лалена да посумња у његове речи? Уколико сте погодили, честитамо! А уколико нисте, погледајте решење на страницама Мале поште.

ПОПАЈ
By Bud Sagendorf

ШТА ЈЕ БИЛО, КИКО, САВ СИЈАШ ОД СРЕЋЕ?
ЗАТО ШТО САМ ДОНЕО НАЈВАЖНИЈУ ОДЛУКУ У СВОМ ЖИВОТУ!

ЗНАМ ШТА ЋУ БИТИ КАД ПОРАСТЕМ!
КАКВА НОВОСТ!

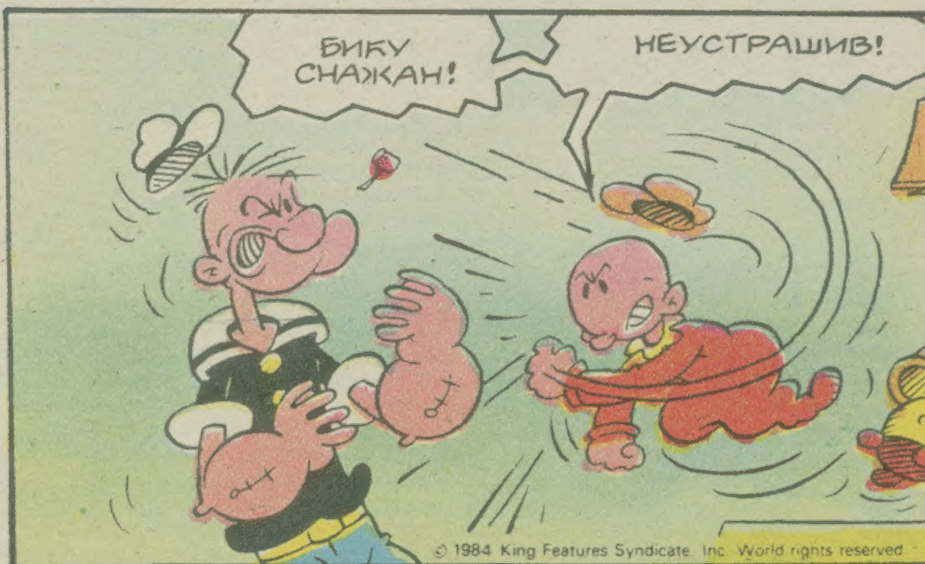
БИЋУ СНАЖАН!
НЕУСТРАШИВ!

ПРОЖДИРАЋУ СПАНАЋ, ПА ЋУ ПОСТАТИ ГРОЗАН К'О ТИ!
?
!
ГРОЗАН К'О ЈА?
ГРРР!

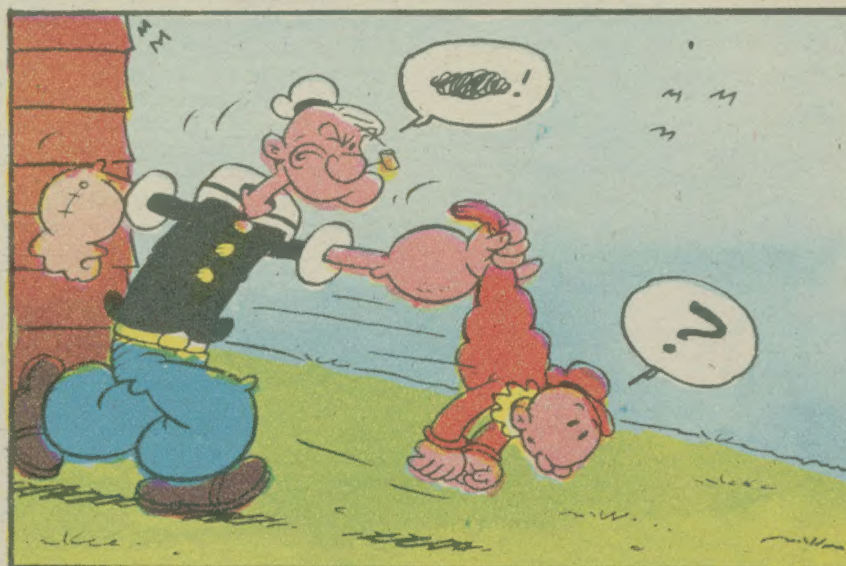
!
?

ЗДРАВО ПОПАЈЕ! СВЕ КАО ОБИЧНО!

ДАНАС ПИТА ЗЕЉАНИЦА
НЕ! ДАНАС ЋЕМО ЈЕСТИ КРМЕНАДЛЕ, КРОМПИР-ПИРЕ И САЛАТУ ОД ЦВЕКЛЕ!
?
?
?
?
Bud Sagendorf
7/15

МАЛА ПОШТА
П.ФАХ 124
11001 БЕОГРАД МАКЕДОНСКА 29

МАЈМУН ПУШИ, ПИЈЕ И – ДУГО ЖИВИ

Знам да су многе животиње постале прави филмски глумци из разноразних потреба. Међутим, мене интересује шта је са славним мајмуном Читом који је био нераздвојни друг Тарзана. Можда се многе млађе генерације њега не сећају, али ја га не могу заборавити. Због унука нећу да се потпишем пуним именом и презименом јер они често траже савет од мене, па ако прочитају да сам ја Забавник молила за помоћ, тешко мени.

С. М.
Скопље

Недавно је, уз присуство многих угледних званица, чувени мајмун Чита прославио, веровали или не, свој 50. рођендан. Славни шимпанзо који је у својој каријери играо у 13 филмова наџивео је сву четворицу носилаца насловне улоге: глумце који су играли Тарзана – Џонија Вајсмилера, Бастера Креба, Хермана Брикса и Лекса Баркера.

И Чита је одавно ван домашаја филмских камера, у пензији је и живи код власника и дресера у Лос Анђелесу који га, обавештавају специјализовани холивудски листови, негује с пуно љубави и пажње. И не само то: славни мајмун никако да се одрекне цигаре и хладног пива. Не чита новине па му не сметају многи написи у новинама о дувану који и те како штети здрављу: Човека, разуме се. О мајмуну, његовом претку се углавном не говори.

ТАМО ДАЛЕКО... АЕРОДРОМ

Можда ће ми моје млађе колеге замерити што се јављам Забавнику за помоћ. Нека, ја верујем Забавнику и мислим да ме ни сада неће изневерити. О чему се, заправо, ради: са пријатељем сам се безмало спречкао о томе који је аеродром најближи, односно најудаљенији од града. Он каже једно, ја друго. Пошто нам је тешко наћи правог судију, молим те да ти пресудиш. С тим се сложио и мој пријатељ, а мораш да имаш у виду да смо ми нека врста трговачких путника тако да смо стално у авиону или возу.

ДРАГАН МИЈАТОВИЋ
Булевар АВНОЈ-а 134
11070 Нови Београд

У Југославији постоји 15 међународних аеродрома: Београд, Дубровник, Љубљана, Марибор, Охрид, Осијек, Пула, Ријека, Сарајево, Скопље, Сплит, Титоград, Тиват, Задар и Загреб. И сви су, подразумева се, мање или више удаљени од града јер на шта би то личило да се авиони спуштају на улице. Железничка или аутобуска станица је, готово свуда, у центру града из разумљивих разлога.

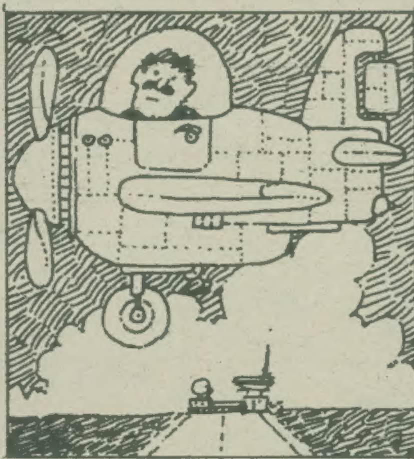

Што се тиче аеродрома, кад путник подигне карту неизоставно добија и информацију кад са терминала полази аутобус за аеродром. У том путовању највише пређу путници који из Ријеке хоће авионом у неки други крај – пуних 29 километара. Овде ваља имати на уму да се аеродром налази на острву Крку. У аутобусу од терминала до аеродрома најмање времена проводе путници који лете из Тивта – од града је само 3,5 km.

ЗЛАТНЕ ЖИЦЕ

Живим са сестром и родитељима који су се до пре неколико дана добро слагали. Сада су одједном почели да се свађају а ми не знамо због чега: тата не пије и не троши новац на алкохол. Због те атмосфере у кући, попустила сам у школи а иначе сам добар ђак. Немам воље да учим и не интересује ме ништа друго сем да родитеље вежем златном жицом мира и слоге. Ако у томе не успем, нема никаквих разлога да живим.

С. С.
23270 Меленци

Свако дете тешко прихвата ситуацију у којој се макар и у најмањој мери осећа угроженим, тим

пре ако је за њу потпуно неприпремљено. Могућност да се породица у којој се дотле живело срећно и заштићено распадне, дете доживљава као прави шок поготову ако дотле није могло да уочи ни најмањи знак неслагања међу родитељима. Разлог за свађу не мора да буде трошење новца на алкохол: има хиљаду других. Можда је твојој мами почео да смета начин на који говори твој тата или обрнуто. Није ништа необично да неслагање које почне због ситница као што је трошење пепела на тепих или начина на који се држи виљушка, прерасте у дубоку нетрпељивост. Спас се обично потражи у разводу а то је одлука која без сумње много више погађа децу него родитеље. Нема ништа природнијег него да покушаш да успоставиш раније стање и тако заштитиш сестру и себе. Али не труди се по сваку цену да родитеље поново вежеш златном жицом: можда је она заувек прекинута и у том случају мало шта може да се учини. Они имају право да се воле али и да се не воле.

СЛАЛОМ ВЕЛЕ НИЈЕ ВЕЛЕСЛАЛОМ

Каква је разлика између слалома и велеслалома?

МИРКО АКСЕНТИЈЕВИЋ,
19341 Грљан

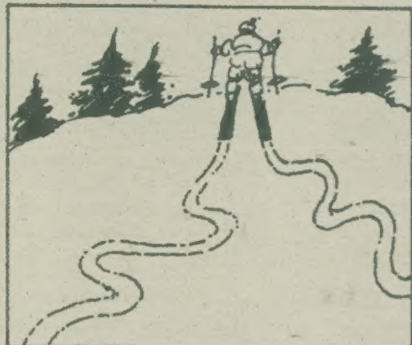

Реч слалом је узета из норвешког језика и значи пртину, траг у снегу. То је скијашка дисциплина која се састоји у вожњи кроз обележена врата или капије, поређане на падини чија једна четвртина стазе има нагиб од 30°. Такмичење у слалому увек се изводи у две вожње. Висинска разлика између старта и циља износи од 180 до 220 метара за мушкарце и од 130 до 180 метара за жене. На стазама за мушкарце поставља се 55–75 капија у најмањем размаку од 75 центиметара, док такмичарке треба да прођу кроз 55–75 нумерисаних врата. Свака од њих састоји се од две мотке пречника 3–4 центиметра. Капија је широка 4 до 5 метара и такмичар мора да прође кроз њу.

Велеслалом је комбинација спуста и слалома. Ту је вожња много бржа, јер је стаза припремљена као за спуст, са много већом висинском разликом од оне на којој се вози слалом и износи 250–500 метара за мушкарце и 300–400 метара за жене. Ширина стазе је најмање 30 метара, и на њој се налази од 30 до 35 капија широких 4 до 8 метара.

ПЕРЈЕ ИХ ЧУВА

Чула сам да је телесна температура птица 40° Ц. Како се онда снег и лед под пингвинима не истопе?

ЉИЉА РАДИВОЈЕВИЋ
Цвијићева 77
11000 Београд

Питање које си ти поставила се врло често чује. Цела тајна се састоји у перју које је изванредан

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Monica Andersen, Vikene, 1620 Gressvik, Norway – има 19 година, воли дописивање, скијање и боди-билдинг.

Дијана Брклачић, Трумбићева 38, 58000 Сплит – има 10 година, сакупља марке, значке, салвете и постере; навија за Хајдук.

Жулиет Ничева, Златко Шнајдер 4, 91000 Скопје – има 15 година, воли уметност, јогу и дописивање.

Сузана Ђурић, Ћупријска 15/12, 74000 Добој – има 13 година, воли музику, сакупља постере и све о Нени.

Илијана Пејак, Пут бачкопаланачког одреда 14, 21000 Нови Сад – има 12 година, воли спорт и музику; сакупља марке, значке, календаре, перлице, постере и папирне лутке.

Марина Стојилковић, Пролетерских бригада 4/10, 17000 Врање – има 13 година, жели да се дописује са својим вршњацима.

Светлана Протић, Ваљевски пут 161, 15000 Обреновац – има 9 година, сакупља марке, значке и постере, воли забавну и народну музику.

Драгана Каљевић, Милића Радовановића 5/11, 34310 Топола – има 14 година, сакупља значке и разгледнице, воли музику и спорт, навија за Црвену звезду.

изолатор па тако спољашња температура пингвина нипошто не износи 40° Ц. Познат је рецимо пример поларне коке чија је телесна температура баш 40° а она, захваљујући такође перју, врло лако подноси спољну температуру од – 40°.

ЈАЛТА ЈЕ ГРАД

Шта је Јалта, град, дворана за конференције, острво?

ИВАНА БАШИЋ
Илица 4
41000 Загреб

Јалта је совјетски град и пристаниште на полуострву Криму. У њој је у фебруару 1945. године одржана такозвана Кримска конференција којој су присуствовали Стаљин, Черчил и Рузвелт, шефови влада чланица антихитлеровске коалиције. На конференцији су усклађени војни планови завршних операција против Немачке и Јапана и ударени темељи нових односа не само у Европи већ и у свету.

МАШТОВИТ ЛЕКАР

Гледао сам филмове о Шерлоку Холмсу, подсети ме ко је измислио овај лик.

МИЛИВОЈЕ СТАНИЧЕВИЋ
Каменичка18
21000 Нови Сад

Иако је био познат лекар и историчар, Артур Конан Дојл прославио се тек бројним криминалистичким приповеткама и романима у којима је главна личност измишљени детектив Шерлок Холмс. Прву причу о подвизима Шерлока Холмса и његовог пријатеља Вотсона „Утвара у Чешкој". Дојл је објавио 1891. кад је имао тридесет и две године. Од тада до данас, овај писац, награђен титулом сер, не силази са светске листе најчитанијих писаца.

Живео је од 1859. до 1930. године.

ЛЕВАЦИ СУ – ДЕШЊАЦИ

Зашто неко пише левом а неко десном руком?

ЕМИЛИЈА и ЈЕЛЕНА,
74400 Дервента

Да ли ће неко писати левом или десном руком, играти фудбал више десном а мање левом ногом, користити више десно нег лево око зависи од – гена. Другим речима, ако су родитељи дешњаци онда су обично и деца дешњаци. У односу на леворуке, десноруких има далеко више, преко 90 одсто. Има, наравно, и оних који се под-

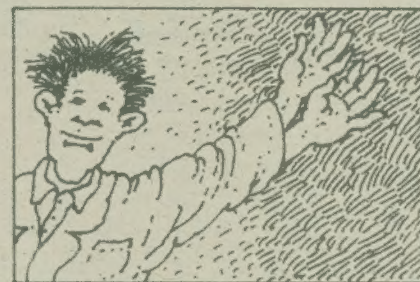

једнако добро служе и левом и десном руком (или ногом) али њихов број је занемарљив. Управљање, спретност, брзина, издржљивост и снага једне стране тела у директној су зависности од тога која страна мождане хемисфере преовлађује. Па тако, ако су нам специјализовани центри за обављање и контролу покрета смештени у десној половини главе, онда смо „леваци" тј. више се служимо левом руком, ногом, ухом. И обрнуто.

ДРУШТВО КОЈЕМ ГОДИНЕ НИСУ ВАЖНЕ

Много волим животиње, али пошто живим високо у центру Београда не могу у стану да држим неког већег кућног љубимца. Зато бих желела да се бар учланим у Друштво за заштиту животиња. Имам једанаест година и не знам да ли могу да постанем члан овог друштва иако нисам пунолетна.

БРАНИСЛАВА МИЧИЋ
Кнеза Милоша 16
11000 Београд

Сваког дана од 17 до 20 часова, сем понедељком, суботом и недељом, скупљају се у Небојшиној улици број 14 чланови Друштва за заштиту животиња града Београда, у које може да се учлани сваки љубитељ животиња, без обзира колико година има и где живи. Годишња чланарина износи 700 динара. Сви чланови бесплатно добијају часопис Друштва „Заштитник". Телефон Друштва је 436-267.

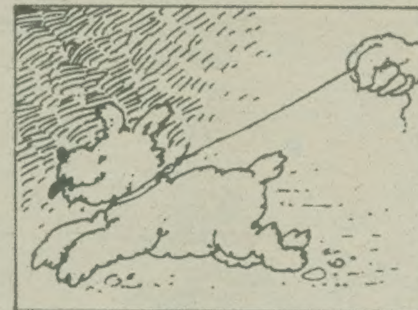

Решење детективске приче

СУДАР НА СПОРЕДНОМ ПУТУ

„Калина је окренула главу налево, према друму и почела да рже... Ја сам погледао изнад њених леђа и видео црна кола..." Судећи према овим речима Барбе је узјахао кобилу с десне стране. Међутим, сви знају, поготову професионални џокеји, да се коњи узјахују с леве стране. Према томе, његов исказ није истинит. За несрећу није био крив Емануел Уседа, већ Галан, кога је његов рођак Барбе желео да ослободи одговорности.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА"
Драган Марковић

Руководилац ООУР Издања за младе „Политикин забавник"
Раде Шошкић

Главни и одговорни уредник
Влада Булатовић Виб

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ
Владимир Антић, Добривоје Арсић, Ариф Бозаџи, др Радослав Ђокић, (заменик председника), др Радомир Животић, Зорица Ивановић, Љубисав Лилић, Каћа Милетић, Бранислава Митровић, Мирјана Моравчевић, Раденко Павловић, Ружица Петровић, Радомир Ристић, Снежана Стаменковић, Јелисавета Сурџић (председник), Зорица Ћеран, Светлана Шухартовић. Чланови Савета из редакције: Влада Булатовић Виб, Вера Смиљанић, Диего Варагић, Мирјана Маринковић, Душан Глушац и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојовић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (графичко-технички уредник), Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Неврајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Петрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Вера Смиљанић (уредник), Весна Софреновић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 60,00 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 663,00 динара, полугодишња 1.326,00 динара, годишња 2.652,00 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 1.326,00 динара, полугодишња 2.652,00 динара, годишња 5.304,00 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика" ООУР „Продаја" – претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ ГОДИШЊА:

САД	$ 22.–
СР НЕМАЧКА	ДМ 65.–
ШВЕДСКА	Шкр. 189.–
ФРАНЦУСКА	Ффр. 198.–
ШВАЈЦАРСКА	Шфр. 55.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика" код „ИНВЕСТБАНКЕ" – Београд, на рачун број 60811-620-63-257300-00054 уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

Насловна страна:
МАРК ШАГАЛ – МАТЕРИНСТВО

WALT DISNEY

МИКИ

ЈА САМ ЗАБЕЗЕКНУТ, МИКИ! ОВОМЕ СЕ ОД ПЛУТОНА НИСАМ НАДАО!

НЕ ЗНАМ ШТА ДА ВАМ КАЖЕМ... ПОСТАО ЈЕ ТАКО АГРЕСИВАН!

СТАНИ! ГОТОВО ЈЕ СА ЈУРЊАВОМ! ОД ДАНАС СТЕ ПРИЈАТЕЉИ!

НЕ ДОЗВОЛИ ДА ПРЕОВЛАДА БЕС У ТЕБИ! МА КАКО СИТУАЦИЈА БИЛА ГУСТА, САМО СЕ СМЕШИ!

ИСТЕ НОЋИ...

КАКВА ИДИЛИЧНА СЛИКА ВЕРНОСТИ!

ШТА?!

ГРРР!

НЕМОЈТЕ И МОЈЕ ШТАПОВЕ, МОЛИМ ВАС!

НЕ КУКАЈ! ОСТАВЉАМ ТИ ОВАЈ БИСЕР ОД ПСА!

Distributed by King Features Syndicate